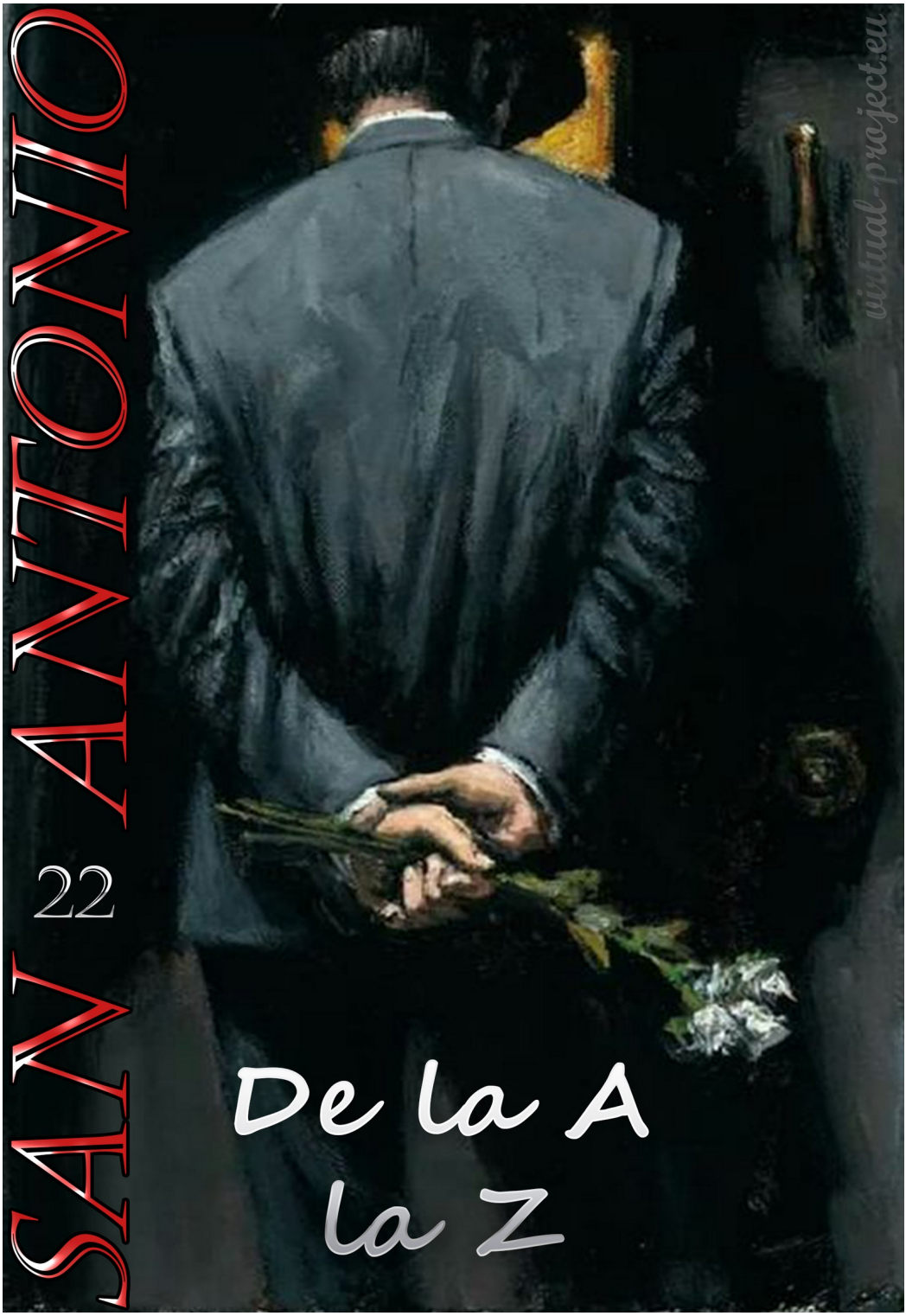
SAN ANTONIO
22
De la A
la Z
virtual-project.eu

SAN-ANTONIO

DE LA A LA Z

Original: DE A JUSQU'À Z (#46)

Colecţia San-Antonio nr. 22

Traducere de:
MĂRGĂRITA VAVI PETRESCU

virtual-project.eu

Editura UNIVERS

2014

CAPITOLUL I

Funeraliile mele erau prevăzute pentru ora 10, dar încă de la 9 casa se umpluse de lume. Toţi plângeau, ceea ce mă emoţiona mult; în ferparuri se precizase „fără flori şi coroane”, ca să nu-mi oblig prietenii la cheltuială; totuşi, în ciuda recomandării, majoritatea asistenţei se anunţa cu jerbe, coroane, buchete de garoafe, cruci de trandafiri şi alte daruri voioase.

Da, într-adevăr, trebuie să mori ca să-ţi afli măsura popularităţii. Eram de-a dreptul tulburat. Dar când l-am mai văzut apărând şi pe Grasul, frumos ca o vespasiană proaspăt renovată, într-un costum negru, într-o cămaşă cu adevărat (şi vremelnic) albă, sprijinit de Alfred, coaforul, mi s-a tăiat răsuflarea şi am simţit strecurându-mi-se în colţul vizorului ceva ce aducea mai curând a lacrimă decât a perlă de cultură. Era dărâmat rău nea Béru. Statuie copioasă, slinoasă şi plângăcioasă a durerii. În stare să frângă inima unui negustor de imobile. S-a năpustit în braţele Féliciei, sărmana mea mamă, ca un avion de transport care şi-a pierdut elicea.

— San-Aul meu, San-Aul meu! tropotea, cu sughiţuri grozave, asemeni ghiorăielilor unor întregi menajerii hrănite cu răbdări proaspete. San-Aul meu! O, ce nenorocire! De-aci înainte mi se fâlfâie de meserie. Demisionez. După toate prin câte am trecut împreună, el şi cu mine!

Mama se purta demnă. Durerea ei avea o anumită nobleţe. În veşmintele acelea negre, părea o bretonă din Sein[1].

— Dragă domnule Bérurier, spunea plângând, fiul meu vă iubea atât de mult...

La venirea lui Pinaud, escortat de matracuca lui, cotele apelor crescură din nou. Pinuche îmbătrânise cu zece ani. Părea că umblă printr-un coşmar întunecos.

Toată lumea s-a îmbrăţişat plângând, a plâns îmbrăţişându-se. Se spunea ce om extraordinar fusesem, ce om surprinzător aş fi ajuns dacă o inoportună şi misterioasă grenadă n-ar fi

[1] Regiune din apropierea capului Finister, veche reşedinţă a preoteselor celtice. (n. tr.).

explodat în frumoasa mea baie tocmai când mă rădeam.

Da, pe cuvânt, merita osteneala. În clipa aceea am înţeles că eram cineva. Se aflau aici toţi colegii mei, toţi subordonaţii şi şefii. Se putea aşeza pe îndelete dinamita în privăţile de la Palais-Bourbon, unde-şi fac veacul atâtea şezuturi notorii ori în portofelul gol al ministrului de finanţe. Toată curcănărimea franceză se găsea la Saint-Cloud, în locuinţa răposatului comisar San-Antonio. Erau aici inspectori, inspectori-şefi, inspectori principali, comisari divizionari, comisari de poliţie, comisari-înhăţători, comisari ai poporului, vicesubprefecţi, inşi în negru, inşi pestriţi, în civil şi în uniformă, galonaţi, megalomani şi melomani; pe scurt, casa devenise un coteţ unde-şi dăduseră întâlnire cei mai nobili copoi din Franţa, pentru a vârî în pământ unul din cele mai frumoase vlăstare ale lor.

Eram răsfăţat cu o înmormântare pe seama statului, şi avusesem dreptul la ceremonii de calitate; iar dacă nu era chiar clasa super first, cu o cabină de lux, în orice caz aveam parte de nivelul imediat inferior. Pânze negre, cu iniţialele mele, împodobeau intrarea, în vreme ce în salon trona un sicriu de lux: stejar veritabil, mânere din imitaţie de argint, crucifix cizelat manual, capitonaj de mătase, frâne cu tambur, încălzire cu păcură, purgatoriu condiţionat; dacă îmi pot îngădui un joc de cuvinte a cărui îndrăzneală rămâne la aprecierea domniilor voastre, nu era o pungă cu tacâmuri de curcan. Ci un vagon-lits pentru paradis. Trenul de lux pentru lumea cealaltă!

Când pusesem la punct ceremonialul înmormântării, apăruse o problemă spinoasă ca un cactus neras: aceea religioasă. Trebuia sau nu să mi se tranziteze prin biserică rămăşiţele pământeşti? Fusesem botezat, avusesem prima comuniune, Félicie făcea danii preoţilor iar vara noastră, Adèle, ţinea menajul unui canonic – iată tot atâtea argumente ce păreau peremptorii. Dar mama se împotrivise cu îndârjire implicaţiilor religioase ale funeraliilor mele. Avea în prea mare măsură simţul sacrilegiului pentru a îngădui ca un preot să ceară iertarea păcatelor lângă un sicriu conţinând un sac cu nisip.

În faţa celor ce se mirau de această înmormântare civilă, afirma cât se poate de politicos că aşa cerusem eu însumi, cu limbă de moarte... Ceea ce nu împiedica sufletele pioase să stropească de mama focului cu agheasmă.

Nu vă puteţi închipui, dată fiind stafidirea creierului vostru, ce

ca lumea e să asişti la propria ta îngropăciune. Pentru că mandea participa nu în calitate de client ci, din fericire, ca observator. Un general în retragere, cu păr sur, tuns perie, cu mustaţă à la Macmillan, cu moacă severă şi ofilită. Da, generalul ăsta care purta un compleu negru, mai riguros decât slipul nevestei unui pastor englez, un guler tare, o cravată neagră în care era înfiptă o periuţă; acest general cu ghetre de fetru, mănuşi de aţă, rozetă la rever şi baston cu măciulie de argint, un general ce aducea de departe cu regizorul Albert şi de aproape cu răposatul comisar San-Antonio, ei bine!, generalul cu pricina, prieteni, era San-Antonio în persoană, viu, ca nimeni altul, cu ochiul ager în dosul ochelarilor de operetă şi cu muşchii vigilenţi.

La sosire, doamna Pinaud se apropiase de mine, îndurerată ca o fecioară care tocmai a încetat să fie[2] şi îmi spusese:

— Sunteţi rudă cu nefericitul de Antoine?

— Da, doamnă! răspunsesem eu, nu fără înţepeneală. Vărul primar al bietului său tată dacă vreţi să ştiţi.

— Aş fi pus pariu; aveţi un aer de familie.

Aer de familie, la dracu'! Din fericire, luasem precauţia să-mi vâr cocoloaşe de chewing-gum între gingii şi obraji, ceea ce îmi schimba linia gurii şi pe cea a pronunţiei. Semănăm un pic cu Michel Simon, ceea ce nu era incompatibil calităţii de ex-general.

O singură umbră pe acest tablou cernit: vărul Hector. Plin de zel nătărăul. Făcând-o pe şeful familiei. Din primul foc pusese mâna pe hăţuri şi-i strecurase maestrului de ceremonii o monedă de un franc nou, ca să-şi instaureze autoritatea. Musca la arat! Era peste tot în acelaşi timp, strângând cazmaua inşilor pe care nu-i cunoştea, privind la ceas cu mutra îngrijorată a unui căpitan de vapor care aşteaptă izbucnirea taifunului, dându-i la o parte pe copii şi învârtindu-se în jurul catafalcului meu ca şi cum ar fi fost vorba de o maşină pe care tocmai o dobândise şi ale cărei avantaje dorea să le arate unor musafiri admirativi. Adevărată calamitate băiatul. Simţeam o asemenea nevoie de a-i expedia o carabă peste nasometru, încât mă dureau degetele de tare ce le strângeam ca să mă stăpânesc.

În sfârşit, a venit ora să pornim spre cimitir. Cioclii au intrat să-mi ia în primire coşciugul şi l-au dus, bălăbănindu-l, până la

[2] Fraza e întortocheată, dar atât de explicită! (n. a.).

furgon. Natürlich că Hector a condus cortegiul, mama rămânând *at home* din pricina prea marii dureri. Ne-am încolonat pe patru rânduri şi am luat-o iavaş-iavaş pe urmele experimentaţilor boy-scouts de la firma Borniol.

Se făcuse o căldură caniculară. Tropoteala numerosului cortegiu era dominată de jalea lui Bérurier, şi deseori îi auzeam urletele, evocând mai degrabă apropierea unei haite de lupi. Omul manifesta o durere la fel de copioasă precum propria lui persoană, şi plângea cum şi mânca, pofticios şi perseverent. Tot umblând, lumea a început să stea la taclale. S-a vorbit despre calităţile, meritele şi frumuseţea mea; apoi, fiindcă era din ce în ce mai cald iar setea din ce în ce mai mare, au început să-mi poarte pică, pe şest, pentru acel marş forţat – de unde, pe nesimţite, s-a alunecat la capitolul defectelor subsemnatului. Unii afirmau că avusesem un caracter... ce să mai vorbim, alţii că aş fi fost un vânător de fuste. „Curajul meu neîmblânzit” a ajuns foarte repede „inconştienţă prostească”; „generozitatea proverbială” – „fanfaronadă”; „sex-appeal”-ul s-a preschimbat în „mutră de fudul”; succesele de poliţist s-au prefăcut într-un „noroc obraznic”; popularitatea în „capricii de ziarişti”; pe scurt, când am ajuns la cimitir, aveam impresia că urma să fie vârât în pământ gunoiul cel mai tipic, individul cel mai abject, ticălosul cel mai notoriu şi sticletele cel mai obosit din istoria omenirii. Din fericire pentru mine, am o bună doză de filosofie, şi m-am consolat cu gândul că sunt în viaţă, deci apt să degust soarele, fetele şi beaujolais-ul din noua recoltă.

Numai că, băieţi, dacă încă trăiam, asta nu era din vina anumitor indivizi care, de mai bine de două luni, încercau să mă expedieze la amicul Sfântul Petru, cu o frumoasă cununiţă de neon deasupra capului. Doborârea mea părea să fi ajuns pentru ei un fel de soi de sacerdoţiu. Cum zicea un preot, prieten de-al meu: la mine sutana şi bareta ţin loc de maşină fiindcă-s veşminte sacerdotale[3].

În patru reprize aceşti misterioşi duşmani au încercat să-mi administreze sirop de plumb.

•

Totul începuse într-o seară, pe când mă întorceam acasă. În vreme ce mă extrăgeam din maşinoanţă şi deschideam poarta,

[3] În original joc de cuvinte între *sacerdotaux* (sacerdotale) şi *ça sert d’auto* (ţine loc de automobil). (n. tr.).

un zuav a ieşit din umbră cu un aparat de aerisire a maţelor şi mi-a servit o rafală (doză pentru adulţi). Din fericire, auzisem micul zgomot al piedicii de siguranţă ce era ridicată şi m-am aruncat în spatele maşinii, tocmai la timp ca să evit marmelada. M-am tot întrebat apoi cine pregătise pentru mândeaţă o asemenea delicată atenţie. În general, inamicii mei se aflau după gratii – şi, pe urmă, niciodată bandiţii nu organizează represalii împotriva unui copoi.

Trecuseră opt zile de la respectiva întâmplare. Începusem să uit de nefericita aventură, când a avut loc un al doilea atentat al naibii de ticălos. De data asta scăpasem cu viaţă nu datorită reflexelor mele, ci unui miracol. Dau fuga să caut o balanţă şi-mi cântăresc bine cuvintele, băieţi; am zis: un miracol. O minune care, din păcate, n-a fost omologată de Vatican.

Închipuiţi-vă că, venind, în mod excepţional, acasă pentru masa de prânz, îmi lăsasem şareta în faţa porţii. După-amiază mă pregăteam să o recuperez, când vecinul meu de alături, un moş tăgârţă ramolit, care conduce ca o ciubotă desfundată, îmi loveşte botul maşinii cu hodoroaga lui. Stricăciuni considerabile. Se vedea, ca un şancru pe faţa Sophiei Loren, că tărăboanţa mea e groggy. Mai mult succes aş fi avut încercând să mă deplasez cu scândura de călcat a Féliciei decât cu ce mai rămăsese din mijlocul meu de locomoţie. I-am telefonat, aşadar, depanatorului din colţ să vină să-mi ia maşina. Acesta a apărut tocmai când vecinul şi subsemnatul făceam schimb de adrese ale societăţilor de asigurare. A deschis portiera caleştii. Şi făcând asta a acţionat detonatorul pe care un vicios îl instalase în timp ce eu îmi clămpăneam haleala – bună, vorba ceea, ca la mama acasă. Încărcătura de dinamită aflată la bord era suficientă ca să arunce în aer Versailles-ul. Capul nefericitului mecanic a fost găsit în grădina de alături, iar umblătoarele într-un platan de pe bulevard, ceea ce a fost o pană din cale-afară de nasoală pentru un depanator, nu? Vă prindeţi ce aş fi păţit dacă neisprăvitul meu de vecin n-ar fi fost atât de mototol?

A treia manifestare a duşmanilor-fantomă. Cea mai dăunătoare sănătăţii mele. Ieşeam într-o seară de la cinema, la braţul unei blonde încântătoare, despre care de curând aflasem că e brunetă şi, într-o fundătură, îi ofeream supercalapodul meu cu mucoasă compensată, când un nene a venit şi mi-a tras trei salamalecuri pe din dos. Primul mi-a alunecat de-a lungul

omoplatului, cel de-al doilea mi-a smuls o ţârucă de carne iar de al treilea am reuşit să mă feresc dând un şut cu călcâiul; şut norocos, fiindcă agresorul meu l-a blocat între aluniţe. Prin urmare mi-am oferit, la repezeală, cincisprezece zile de clinică. Bătrânul, pe care atacurile astea îl scoseseră din pepeni, îşi pusese la treabă cei mai buni copoi, dar ancheta nu se soldase cu niciun rezultat.

Ştiţi cu toţii, şi dacă nu ştiţi înseamnă că sunteţi cu mult mai înghesuiţi decât mi-am imaginat, că orice ucigaş e descoperit doar graţie legăturilor care, înainte de crimă, îl uneau cu victima. În cazul meu însă, se părea că nu există nicio legătură. Nişte inşi necunoscuţi mie îmi doreau moartea. Mai simplu (şi mai îngrozitor) nici că se putea.

Inutil să vă mai spun că după ieşirea din spital am fost cu ochii în paişpe. E nasol, vă daţi seama, să ştii că fiecare gură de aer pe care o inspiri îl calcă pe nervi pe cineva. Timp de vreo zece zile am trăit tot cu sufletul la gură. Nu-mi puteam încrucişa drumul cu vreun trecător fără să mă aştept să scoată o scuipătoare din buzunar. Cel mai mic zgomot mă făcea să mă înfior. Când mă urcam în maşină mă lovea infarctul. Adevărat calvar. Slăbisem, ajunsesem palid, eram nervos. Cât despre Félicie, ea era în pragul nebuniei. Mă străduiam eu să o liniştesc, dar cum să-ţi iasă o asemenea pasienţă, când ţie îţi bâţâie labele ca ale unui centenar care a lucrat toată viaţa cu un ciocan pneumatic? Poftim?

Şi uite că s-a comis şi o a patra agresiune asupra persoanei mele.

Într-o dimineaţă îmi balizam obrajii unde urma să aterizeze o escadrilă de săruturi (de data asta frecventam o roşcată despre care ştiam că e roşcată) când prin ferestruica deschisă a intrat ceva. Din nou o minune: proiectilul a căzut în cada pe care încă n-o golisem. A explodat, fiindcă era vorba de o grenadă, cada a crăpat în două, dar mândel a scăpat teafăr şi a rămas ţeapăn, ca un tembel, cu picioarele inundate brusc şi Sunbeam-ul bâzâind în mână. Félicie îşi pierduse cunoştinţa, şi mi-a trebuit, ca s-o reanim, o juma de kil de oţet. Pe urmă i-am telefonat Bătrânului.

— San-Antonio, mi-a declarat el, de data asta nu mai faci nicio mişcare şi nu te mai arăţi: eşti mort! Am eu grijă de toate cele necesare. Trebuie însă ca numai eu şi mama dumitale să fim la

curent, încetând, oficialmente, să mai existi, vei avea, dacă mă pot exprima astfel, mâinile libere.

La prima vedere, ideea mi s-a părut idioată. Şi pe urmă spiritul meu combativ se adapta prost la o asemenea soluţie. Am protestat, dar Bătrânul mi-a arătat dinţii noii sale proteze.

— Nu face pe nebunul, dragă! Până şi bunul Dumnezeu oboseşte să tot facă minuni. Dacă nu recurgem la vicleşuguri, ai să mori, cu adevărat şi peste un multă vreme. Ştii asta?

O ştiam.

— Gândeşte-te la mama dumitale.

Mă gândisem la ea.

CAPITOLUL II

Când mă întorc la domiciliu, după ce mi s-a dat o ultimă binecuvântare, casa a revenit la aspectul ei normal. Pânzele, catafalcul şi florile au dispărut. Nu mai rămân, cu adevărat mortuari, decât vărul Hector şi verişoara Adèle, cu voalurile negre la catarg.

Hectoraş se şi crede la el acasă. Circulă peste tot ca printr-o ţară cucerită. Mă calcă pe pumni. O iau pe mama deoparte:

— Dacă nu faci ceva ca să-l pui pe fugă pe nătăntolul ăsta, mamă, o ameninţ, am să-i demontez mutra bucată cu bucată şi o să arunc totul la gunoi.

Viteaza de Félicie e copleşită. Cultul ei pentru familie, vă daţi seama! E de un stoicism înverşunat mama mea. Când văd că îngerii sunt reprezentaţi cu moace de micuţi poponari în cămăşuţă, eu unul simt cum se umflă mazărea în mine. Îngerii sunt Félicie şi celelalte bătrâne de teapa ei.

— Uite ce-i, fiule, date fiind împrejurările, nu putem în niciun caz...

Dar băieţică rămâne neînduplecat;

— Sunt sătul de căc... de toată povestea asta, mamă! Dacă mai trebuie să suport şi numărul lui Hector pe post de şef de familie, s-a isprăvit!

Biata Félicie, o arunc în angoase. E palidă toată. Ce mai tărăboi, ce de necazuri! Ah! Nu-i deloc o plăcere să fii mother a celui mai faimos caraliu al Franţei!

Se apropie de Hector, cu un zâmbet tandru. Mama mea e toată blândeţea, toată mizericordia lumii.

— Ascultă, Hector, te-ai consumat peste măsură în aceste două zile, trebuie acum să te duci acasă, să te odihneşti.

— Nici vorbă să te las singură! ripostează şoarecele de biserică, arătându-şi clapele galbene care îi servesc drept claviatura universală.

Când vă spuneam că omul ia drept societate de asigurări!

— Dar nu sunt singură, răspunde, cu jumătate de gură, sărmana Félicie. Vezi doar că o am pe verişoara Adèle, care o să rămână aici câteva zile; şi pe urmă... mai e şi Achille, cumnatul

meu.

Mă benoclez la Hector pe ascuns. Ca să inventezi o mutră ca a lui, trebuie să fii vegetarian şi să ai coşmaruri. E îngustă, plată, gălbejită, ştearsă. Un cap de ticălos trist. Se vede, mai cu seamă după gură, că e o javră. Nu are buze, ci cute. Colţurile îi cad, strâmbate într-un rânjet. Îţi dai seama de la prima ochire că e un hârţogar prost plătit, pe care şefii îl dispreţuiesc, care le mănâncă zilele subordonaţilor, e gelos, are ficatul ferfeniţă, e încă virgin, o regretă şi, dacă ar deveni manufacturier, n-ar mai putea face dragoste.

— Scumpa mea Félicie, ciripeşte această păsărică murdară, îmi permit să consider că prezenţa mea aici e indispensabilă. Va trebui să faci faţă unor dificultăţi în privinţa cărora mă cred deosebit de potrivit ca să...

Vocea îi seamănă cu un firicel de oţet pe o placă încinsă. Şi atunci bădia San-A. nu-şi mai poate ţine firea. Asemeni belgianului din *La Brabançonne,* iată-l că iese din mormânt.

— Auzi, prietene? fac de dinapoia lornionului. Mă cred deosebit de potrivit să-ţi zic că e cazul să pui laba pe un burete şi să speli putina.

Deschide o gură cât un cerc de bute şi mă priveşte neîncrezător.

— Ai exact limbajul şi manierele bietului San-Antonio, scânceşte.

— Sunt convins de asta.

— Şi totuşi, domnule, protestează sămânţa de dovleac, am slăbiciunea să consider că, de acum încolo, rolul meu în această casă capătă importanţă.

— E, într-adevăr un semn de slăbiciune să crezi asta! îi trag în trompe un foc la gura ţevii, profitând de personajul meu – militar în retragere. Şi continui mintenaş: De azi-dimineaţă mă uit cum te fâţâi pe aici, şi prefer să ţi-o spun, ca să nu subziste niciun echivoc: manierele dumitale nu-mi plac.

— A, nu?

— Anus eşti dumneata. Îţi dai aere de cuceritor, şi asta mă şifonează. Te vedem bâzâind prin casă ca o muscă de rahat şi reuşeşti performanţa de a fi simultan musca şi rahatul.

— Domnule! schelălăie potaia. Dacă n-aş respecta marea nenorocire a verişoarei Félicie, aş...

— Ai ce?

Hector tace, cu aerul că se întreabă ce ar face, într-adevăr.

— Un duel poate! rânjesc eu. Cu sabia de abordaj sau cu praştia electronică?

Vărul ridică din umeri:

— Dacă aşa stau lucrurile, prefer, cu adevărat, să mă retrag. Sărmana mea Félicie, am să mă întorc când... cumnatul ăsta al dumitale n-o să mai fie aici. Respectele mele, doamnă! îi aruncă Adèlei care e înmărmurită de ciorovăială.

Trebuie să vă spun că Adèle e totalmente mioapă. În spatele ochelarilor, ochii ei seamănă cu doi peşti exotici care privesc prin hubloul unui batiscaf.

— La revedere, micuţule! îi răspunde lui Hector, punând moţ demolării verişorului.

Şi iată-l plecat pe Hectoraşul cel bolnav de bilă. Imediat ne simţim mai la largul nostru. Bineînţeles, rămâne încă virtuoasa Adèle, dar mama îi împrumută mătăniile ei de duminică, şi Adèle ne trage, de la mică distanţă, o rafală de *Pater* şi de *Ave.* O lăsăm cu evlaviile ei şi o trag pe buna mea mamă în odaia de alături.

— Totul a mers bine, nu? râd.

Félicie rămâne îngrijorată.

— E un sacrilegiu, Antoine. Am murit de o mie de ori. Toţi acei oameni înlăcrămaţi care veneau să mă consoleze... Ah, eşti iubit, fiule!

O sărut.

— Când povestea asta o să se termine, am să te duc pe Coasta de Azur, să petrecem vreo două săptămâni.

Mereu aceeaşi chestie: când o văd necăjită, îi fac promisiunea asta şi ea mă ia întruna în serios, deşi nu mă pot ţine de cuvânt decât o dată din zece, fiindcă, vai!, omul propune şi Bătrânul dispune.

— Şi acum ce-ai să faci? mă întreabă.

Îmi şterg lornionul.

— Drept să-ţi zic, habar n-am, puicuţo! Iată-mă liber şi disponibil, dar nu ştiu de unde să apuc afacerea asta tenebroasă. În sfârşit, esenţialul e să fim amândoi în siguranţă.

N-apuc să termin de vorbit, că se aude bătând la uşă. Mă duc să deschid şi mă trezesc bot în bot cu Hector.

— Credeam că ţi-am zis să te cărăbăneşti! rag.

— Dar, dar..., bâiguie subşeful de birou, împroşcându-şi cu

bale cravata neagră.

— Niciun dar. Bună seara!

Şi-i trântesc uşa în gogoşar.

În Fordul meu interior, cum zicea un prieten, mă simt într-o încurcătură încurcată; la urma urmei, Hector îmi e văr, nu-i aşa? Şi dacă are gândurile pline de bube ca o piele de broască râioasă, ăsta nu-i un motiv să-l arunci la gunoi ca pe o cutie de camembert goală.

Iată-l însă că bate din nou. Deschid iar, mila mi-a dispărut.

— Ai spus destule! mă oţărăsc. Nădăjduiam că ai priceput asta!

Şi pentru a doua oară batanta uşii îşi face auzit bumul vibrant.

— N-ar trebui să-l alungi aşa, oftează Félicie, mă doare, ştii...

— Nu vezi că se cramponează?

Cioc, cioc!

Tot poponarul. Ezit între a-i arunca o găleată de apă în portret, a-l face să-şi mănânce pălăria cu boruri întoarse, a-i da jos nădragii şi a-l aşeza în bazinul din curte, a-i citi operele complete ale lui Jules Romains şi a-i ciocăni josul şalelor până ce coloana vertebrală o să-i iasă prin nări.

De data asta nu-i mai spun nimic. Dar îl plesnesc cu o privire neîndurătoare. Una dintre privirile acelea care le dau de înţeles sfinţilor că omorul e o chestie curentă iar fecioarelor neprihănite că violul e un mijloc ca oricare altul de a-ţi petrece timpul.

El bâlbâie:

— Îmi cer scuze că insist. Dar voiam să vă spun.

Trage un gât de oxigen şi, înainte de a-l restitui sub formă de gaz carbonic, sloboade foarte repede:

— Mi se pare că arde ceva la etajul întâi!

Fac un salt care îmi aduce calota craniană la doisprezece milimetri de plafon.

— Tembelule! Nu puteai să ne spui mai devreme?

Îl abandonez unde se află şi mă arunc în sus pe scări. N-a minţit verişorul. Aripa stângă a palatului e în flăcări. Şi am impresia că focul a început la mine în cameră.

— Telefonează iute la pompieri! îi urlu Féliciei.

Apoi înaintez, plin de curaj, în întâmpinarea sinistrului. Într-adevăr, în hogeacul meu e dandanaua. Arde cu viteză camera asta unde mi-am petrecut tinereţile. Cărţuliile, bibelourile, patul-portughez, tablourile, totul nu e decât un rug imens. Într-o

ultimă răbufnire a flăcărilor, micul univers ce-mi era atât de drag se spulberă. Imposibil să mai salvez ceva; doar restul casei.

Mă grăbesc să deschid robinetele din baie, cât mai pot ajunge acolo. Apoi cobor treptele câte patru, mă năpustesc în grădină şi dau drumul furtunului de stropit. San-A., micul pompier al familiei! Îndrept jetul de apă spre fereastra camerei mele care, pe căldura de afară, e larg deschisă.

Cu siguranţă, lupta e ridicolă, date fiind proporţiile sinistrului, dar eu mă număr printre aceia care întreprind totdeauna ceva, chiar când nu mai e nimic de făcut. Trebuie că am un aer extrem de spiritual cu deghizamentul meu şi cu furtunul de stropit, totuşi nu-mi lipseşte o anume prestanţă. În această ipostază mă descoperă pompicarii. Graţie ceaiului care inundă baia, flăcările o cruţă, şi cum ea desparte camera mea de cea a Féliciei, şi aceasta din urmă este, provizoriu, cruţată.

Pomponarii iau casa cu asalt şi, în douăzeci de minute, jugulează incendiul. Ţin însă să vă anunţ că, după asta clădirea seamănă mai curând cu un azil de noapte bombardat decât cu o locuinţă cochetă din suburbiile rezidenţiale. Primul etaj e absolut negru, o parte a acoperişului a ars, scara a fost pârlită iar apa a udat totul – pardoseala şi mobilele.

— Aş vrea să vă spun ceva, mă abordează vicesublocotenentul de pompieri.

Îl conduc în salon. Adèle e şi ea aici, cufundată în devoţiuni. Nu şi-a dat seama de nimic. Apa picură din plafonul fisurat, băltind în jurul fotoliului său. Dar ea îşi parcurge circuitul în jurul şiragului de mătănii, cu o medie orară de o sută douăzeci de boabe. Zărindu-l pe subofiţerul purtător de cască, îşi încruntă privirile mioape şi-mi şopteşte:

— Cine e domnul acela chel, a cărui ţeastă străluceşte atât de tare?

Mă feresc să-i răspund. Atunci, realizând că are picioarele ude şi că salonul se scaldă într-un strat de apă de douăzeci de centimetri înălţime, strigă:

— Doamne, Dumnezeule! Cu siguranţă, am uitat să scoatem la plimbare pisica!

Şi iese în goană să o prevină pe Félicie.

— Domnule, atacă pomponetul-şef, trebuie să vă fac cunoscut că acest incendiu mi se pare dintre cele mai suspecte.

Ar trebui să-i fac cunoscut că şi mie chestia asta nu mi se pare prea catolică, dar mă abţin.

— Am descoperit nişte urme destul de elocvente pe o bucată de zid rămasă aproape intactă.

— Într-adevăr?

— O mână criminală (e abonat la „Detectivul Amator”) a aşezat pe lângă pereţi pachete de fosfor.

Simt că organul gândirii mi se înţepeneşte. Aşadar n-a servit la nimic să mor? Chiar şi după ce m-am dus, duşmanii mei neîndurători îşi continuă fărădelegile?

Vicesublocotenentul îmi zice că va anunţa curcănărimea. În vreme ce el îşi face datoria, dau fuga să o găsesc pe Félicie. Aşa cum v-am spus de atâtea şi atâtea ori, mama mea e o personalitate. Chiar şi în cele mai îngrozitoare cazuri ştie să-şi păstreze palmul. O alta s-ar tângui şi şi-ar frânge mâinile. Ea – deloc. Evaluează dezastrul, cu ochii critici ai unui inspector de la asigurări.

— Ascultă, mamă, ai să-ţi faci bagajele şi s-o ştergi la Lisieux, la Adèle.

— Dar, Antonie...

— Îţi dai seama că toată casa va avea nevoie de reparaţii serioase. Şi pe urmă continuă să existe pericolul ăsta misterios care, dacă nu luăm măsuri, până la sfârşit o să ne scoată din minţi pe amândoi. Fă ce-ţi spun.

Mama ştie să se supună.

— Cum vrei, Antoine, dar mi se frânge inimă să părăsesc, într-o asemenea stare, biata noastră casă. Când mă gândesc la camera ta... Ţineam în şifonier jucării de pe vremea când erai mic, fiule. Şi cărţile tale de preţ, diplomele, medalia militară a tatii...

Pentru prima oară două lacrimi mari i se rostogolesc pe obrajii boţiţi. Le şterg cu batista mea. Gâtlejul mi se înnoadă ca un „8”.

— Cum vrei, repetă ea. Cum vrei.

CAPITOLUL III

Intru în crescătoria de curcani şi mă prezint în faţa insului de la recepţie. Acesta mă vizionează fără să mă recunoască, fapt care îmi îngăduie să aprecieze cât de-al dracului se poate încrunta un sticlete când se apropie de el un nene oareşicare.

— Deaa?! face tipul.

Îi zic că aş vrea să ajung la Big Boss, şi el se strâmbă neîncrezător.

— Fără să fixaţi întrevederea?

— Spuneţi-i că sunt unchiul comisarului San-Antonio.

Omul se îmbracă în catifea.

— O, în cazul acesta...

Moş Tăgârţă, care s-a prins la şmecherie, îi ordonă să mă lase să urc. În vreme ce străbat etajele, îl văd pe nobilul Béru înţepenit în liftul hidraulic al stabilimentului. Oprit între planşee de o mână perfidă care a deschis o uşă de sus, zgâlţâie grilajele ca un cimpanzeu căruia au uitat să-i paseze potolul.

— Nimic nu mai merge în rahatul ăsta de baracă de când San-A. şi-a luat tălpăşiţa! behăie el. N-o să mai avem noi parte de unul ca el. Scoateţi-mă de aici, adunătură de impotenţi, că de nu, o să vă fac una pe nasoale.

Mă întreb ce soi de chestie ar putea face înghesuit cum e în cabina aceea strâmtă. Dar în loc să mă pierd în presupuneri îl anunţ că voi închide uşa autoare a penei iar el se topeşte în mulţumiri.

— Auziţi? mugeşte apoi, când dau colţul pe scări. Nu cumva ne cunoaştem?

— Trebuie că ne-am întâlnit într-o viaţă anterioară, îi sugerez urcând treptele.

Ajuns la etajul superior, închid uşa, şi ascensorul e din nou apt să-şi urmeze coborârea lentă, îngreunat de dear Béru.

— Mersi! rage Enormul. Sunteţi prea amabil.

La care eu îmi spun că, în definitiv, e stupid să contrariez spiritul de farsă al colegilor mei (iertare! al, deocamdată, ex-colegilor mei), şi deschid iarăşi, înainte ca Grasul să fi ajuns la capătul voiajului hidraulic.

— Hai că o ia de la început! latră el. Care spanacul meu eşti ăla de-mi joci fes(t)ele ăstea? Vino-ncoa’ niţel să-ţi rad o castană la cartoafă!

Râd o clipă, ca şi cum aş trăi o viaţă normală. Fiindcă, ştiţi, acest Béru este, niţel, viciul meu. Vorbele lui urâte, furiile de elefant, amabilităţile grosiere fac parte din viaţa mea. Îl iubesc când tună şi fulgeră, îl ador când îşi etalează cunoştinţele istorice afirmând că regina Juliénas e fiica reginei Vilaine Mine[4] şi îl venerez când începe să viseze la o casă de marmură albă, văruită în aceeaşi culoare. Poţi muri fără să fi văzut Napoli dar nu poţi muri fără să-l fi văzut pe Bérurier cel nobil, pe Bérurier cel viteaz[5], cel valoros, cel mărinimos. Béru delirantul, nebunul, cel care mă face să mă gândesc, irezistibil, la Carol al VI-lea, acel rege cumsecade a cărui coroană îi slujea drept şemineu. Da, Béru, singurul, veritabilul, unicul. Béru, purtătorul unor cravate atât de slinoase, încât îţi vine să crezi că sunt din pânză cerată, al unor cămăşi indescriptibile, al unor haine mototolite, unui şliţ larg deschis, unei pălării fleşcăite, cel cu barba nerasă, cu nasul varicos, cu respiraţia mirosind a canal-când-vremea-stă-să-se-schimbe. Béru şi foamea lui constantă, setea de nestins, scatoalcele care te fac să-ţi scuipi dinţii, lacrimile asemeni zoaielor de vase. Béru şi nesfârşita lui poezie.

În timp ce imprecaţiile sale răsună în cuşca ascensorului, suspinatul ciocăne la uşa Tunsului.

— Intră.

Zărindu-mă, broscoiul se încruntă. Îi trebuie o treime de sfert de secundă ca să mă identifice, pe urmă figura netedă ca o coajă de banană îi plesneşte într-un zâmbet.

— O, scumpe defunctule, poftim, poftim!

Mă prăbuşesc în fotoliul pe care mi-l arată; precum o vacă obosită – pe un braţ de paie.

— Ei bine? face el amabil, mângâindu-şi aerodromul. Cum merge?

Îi narez recentele evenimente, ceea ce are darul de a-i şterge surâsul. Mă lasă, fără să zică nici pâs, să-i narez reportajul complet, cu planşe în culori. I-ş ambalez apoi, îl leg cu o sforicică să-i fie mai uşor la cărat (cum zicea B.B.) şi aştept. Trece un

---

[4] *Julie ets nas* (Julie e foanfă); dar şi numele unei băuturi – pentru Iuliana; *Vilaine Mine* (aprox. Mutră Acră) – pentru Wilhelmina. (n. tr.).

[5] În original, joc de cuvinte între *le preux* şi *lepreux* (learos). (n. tr.).

moment lung cât zece minute de tăcere puse cap la cap. Ai putea auzi cum reflectează şi o oglindă. În sfârşit, Bătrânul îşi aranjează manşetele imaculate, înainte de a-şi încrucişa labele pe sugativa de pe birou.

— Pe scurt, rezumă el cu acel brio ce i-a adus premiul întâi de deducţie, sub calviţie decapotată la concursul de la Brie-Comte-Robert, pe scurt, dragul meu, nici măcar moartea dumitale nu-i satisface pe indivizii aceia?

— Din păcate! zic. De vreme ce simt nevoia să-mi distrugă locuinţa.

Omul cu tărtăcuţa de plastic îşi mângâie lobul.

— Poate că nu chiar locuinţa dumitale doreau să o distrugă.

— Adică?

— Focul a izbucnit la dumneata în cameră?

— Da.

— Oamenii aceia voiau poate să nimicească ceva ce era ascuns acolo?

Bossul s-a apucat de foiletoane.

— N-am nimic ascuns la mine acasă, patroane.

— Poate ei îşi imaginau că dimpotrivă.

Ia cuţitul de tăiat hârtie şi-şi tamponează scăfârlia ca şi cum ar fi nevoie să şi-o maltrateze pentru a o sili să scoată idei.

— În ultimul timp m-am gândit mult la cazul dumitale, San-Antonio.

— Să vă fac o destăinuire, patroane: şi eu la fel.

Intervenţia nu i se pare de bun augur Înălţimii Sale. Omul cu Ţeasta glaciară îmi arde o privire care ar vindeca de sughiţ un ciocan pneumatic.

— Am ajuns la o concluzie, dragul meu.

Dragul lui, care le moţăia al dracului, deschide un vizor.

— Ce concluzie?

— Cineva posedă cheia enigmei.

— Cine?

— Dumneata!

Ştreangul se slăbeşte o ţârâ. Mă interpelez, mă audiez, îmi răspund, mă reculeg şi îmi ordon poziţia de drepţi ca să ascult urmarea *”.*

— Explicaţi-vă, domnule director.

Şi-a împreunat mâinile, ca unul care ar fi ieşit de la spovedanie şi ar fi făcut rost de o iertare.

— Iată, San-Antonio. Într-un anumit moment al vieţii dumitale profesionale, ai intrat în posesia unui secret; ori nişte inşi cred că ştii un anume secret; mă urmăreşti?

— Încerc.

— Dumneata nu eşti conştient de asta, înţelegi?

— Vreţi să spuneţi că m-am pricopsit cu un secret, aşa cum iei o boală, fără să-mi dau seama?

— Exact. Nu ţi-ai dat seama de nimic. Lucrul nu ţi-a atras atenţia, pricepi? Dar alţii au aflat că ai aflat şi, ca să neutralizeze pericolul pe care îl reprezentai, au vrut să vă distrugă – pe dumneata, şi casa.

Mă gândesc cu cinci mii de ture pe minut, because nu-i momentul să-mi debreiez creierul. Zadarnic mi-am scotocit însă adâncurile memoriei, nu găsesc nimic. Am dus la bun sfârşit anchetele încredinţate de Bătrân. Toate au avut un epilog normal, şi nici o singură dată n-am avut impresia că dau la iveală vreun secret important.

— Nu găseşti nimic? întreabă omul cu craniu de pergament.

— Nu găsesc. E îngrozitor.

Mă ia cu ameţeli, tipilor. Nu ştiu dacă aveţi habar cum se mânuieşte o ruletă, dar în caz afirmativ veniţi să-mi măsuraţi întinderea descumpănirii. Situaţia asta e infernală, înţelegeţi? Cunosc ceva cumplit, fără să ştiu despre ce e vorba. Să tot pedalezi pe o bicicletă fără şa în dormitorul lui Charpini, nu? Ca să reiau exemplul pe care i l-am servit primitivmente Bătrânului, mă aflu în situaţia unui nene care s-ar fi pricopsit cu hemoroizi. Omul ştie că e bolnav, fără a-şi cunoaşte maladia, pe când cei din anturaj sunt la curent cu toate detaliile şi îl declară terminat.

— Drept să vă spun, patroane, cazul mi se pare de nerezolvat.

— Nimic nu-i de nerezolvat, San-Antonio.

Şi zbang! Micul cuplet moralizator. Lunecăm cu repeziciune spre „imposibilul nu există pentru francezi”, trecând prin „stăruinţa e mereu răsplătită” şi alţi câmpi de bătaie. La care San-Antonio explodează. În ultimul timp i-a fost îndesată destulă dinamită în galoşi încât să-şi poată permite o asemenea fantezie.

— Auziţi, patroane, mi se pare că oricine ar fi în pielea mea ar avea o optică total diferită. În patru rânduri au vrut să mă ucidă, şi mi-au dat şi foc la baracă; recunoaşteţi că asta schimbă unghiul prizei de imagini. Dumneavoastră presupuneţi că deţin

un secret. Poate că e adevărat. Dar fiindcă nu realizez care, e ca şi cum n-aş şti nimic, aşa e?

El încuviinţează şi mă linişteşte cu un gest de apostol. Şi, cum şi eu sunt bun ca samariteana, reuşesc să tac.

— Îţi înţeleg deprimarea, dragule.

Dragului său i se rupe de înţelegerea asta. Dragului său i s-a acrit de murătura lui de meserie. Să încasezi castane şi bomboane în cursul unei anchete, de acord, astea-s riscurile slujbei, cum afirmă sus şi tare dear-ul de Béru; dar să fii hăituit, mitraliat, incendiat atunci când nu vrei nimic de la nimeni, asta e curat o culme a ridichii.

— Nu văd decât o soluţie pentru a provoca o reacţie din partea misterioşilor dumitale inamici.

— Spuneţi-o repede, să isprăvim! scandez.

— Mama dumitale, San-Antonio.

Nu îndrăznesc să mă prind. Aştept, înfigându-mi în el privirile ca două ventuze. Bătrânul e vagamente stânjenit şi, ca să-şi dea curaj, desenează un decalitru pe sugativa de pe birou.

— Un mare ziar publică un interviu cu ea. În acest interviu, mama dumitale anunţă că are de gând să răzbune moartea ilustrului ei fiu şi dă de înţeles că are şi mijloacele să o facă. Mă urmăreşti?

Bat cu pumnul în braţul fotoliului.

— Vă urmăresc raţionamentul, dar nu şi proiectul, şefule. Mama e în vârstă. A petrecut mulţi ani tremurând şi frământându-se pentru mine. Nici în ultimul timp nu i-au lipsit emoţiile tari ca o prişniţă cu muştar. Ajunge! Vreau, dimpotrivă, să o pun la adăpost şi nu să mă slujesc de ea ca de o oaie menită să momească fiarele!

Şeful îşi ridică emisfera în formă de fesă.

— Linişteşte-te! Nu sunt un călău, micuţule. din contra!

Ia te uită! Glasul îi e trist şi tonul dezamăgit. Şi pe urmă acest „micuţule”; primul de când lucrez în subordinea lui!

— Fii obiectiv. Oamenii care te urmăresc s-au dovedit pe cât de perseverenţi, pe atât de neîndurători. Nu se vor opri aici. Mama dumitale continuă să fie în pericol. Şi dumneata eşti un băiat destul de mare ca să înţelegi asta. Aşa că mai bine să „organizăm” acest pericol decât să ne ascundem de el ca struţul în nisip.

Pentru că nu-i răspund, mă chestionează.:

— Unde se află acum?
— Acasă. Îşi face bagajele.
— Unde vrei s-o trimiţi?
— La Lisieux, la vara mea:
Bătrânul îşi scutură frumosul cap de viţel dat în clocot.
— Stupid. Poate că oamenii aceia o pândesc chiar în clipa asta. O vor urmări când iese. Şi atunci...
Un fior lung îmi străbate coloane Vendôme: Dacă se atinge cineva de bătrâna mea Félicie, sângele o să curgă în valuri, vă jur!
— Pot da un telefon, patroane?
Drept răspuns, împinge aparatul spre mine. Mă grăbesc să formez numărul. Vocea blândă a mamei mi se împrăştie în auz.
— Eu sunt! zic.
Inutil. Ea a şi presimţit-o, după zbârnâitul soneriei.
— Ce e, fiule?
— Schimbare de program: nu mai pleci.
— Dar ce-o să spună Adèle?
— Asta-i treaba mea, nu-ţi face griji. O să-i ofer nişte mătănii de curse, cu schimbător de viteze, şi are să fie în al nouălea cer.
— Nu vorbi aşa, micuţule!
Într-adevăr, mamei nu-i plac zdruncinăturile pe teme religioase.
— Baricadează uşile, trage obloanele la geamuri şi nu deschide nimănui în afară de mine.
— Crezi că...
— E mai bine să fim prevăzători. Vin acasă şi o să-ţi explic.

CAPITOLUL IV

Manşeta ocupă trei coloane, pe prima pagină în *France-Soir.* Măndiţă în persoană a scris articolul.

> „*Într-un interviu acordat în exclusivitate, mama comisarului San-Antonio ne declară*: *Fiul meu va fi, în curând, răzbunat. Mă ocup eu de asta*”.

Restul e gargară cât cuprinde, dar de ajuns ca să-i neliniştească pe ticăloşi, admiţând că spiritul lor e în repaus. Împăturesc foaia şi o pun pe o măsuţă Ludovic Cutare. Aceste câteva rânduri, sunt o încărcătură de dinamită sub fotoliul Féliciei. Acuma, fraţilor, jaluzelele trebuie desigilate şi ţinute deschise larg. Un accident se poate produce dintr-o clipă în alta. Adèle a preferat să nu se întoarcă îndată la Lisieux. Mi-am zis că prezenţa ei o să fie o diversiune pentru chinurile mamei – şi o las în salon, să numere şi iar să numere boabele mătăniilor, în vreme ce sărmana Félicie încearcă, cu chiu cu vai, să pună ordine în biata cabană răvăşită. Ah, vă jur, trebuie să regrete amarnic că fiul ei nu s-a angajat în vitezele trupe de la „*Crédit Lyonnais*” ori de la „*Société Générale*”! Îşi spune că am fi beneficiat de o existenţă mai liniştită. Un program de opt ore şi nişte săptămâni la fel de englezeşti ca şi Graţioasa Sa Majestate; da, ar fi fost un vis!

Deoarece hogeacul meu seamănă cu mormântul Ioanei d’Arc, mi-am stabilit domiciliul în sufragerie. Am încuiat uşa şi-mi petrec timpul zgâindu-mă la împrejurimile casei cu ajutorul unui binoclu marinăresc. Se vor hotărî oare nelegiuiţii să încerce ceva? Ţin la îndemână un drăgălaş de pistol-mitralieră, împrumutat de la patron, din panoplia lui personală. Unul suedez. Azi dimineaţă, din neatenţie, Adèle s-a aşezat pe el. Fiindcă prezenţa acestei chestii dure sub fesele sale de forma picăturilor de ulei marca „Lamentabil” a uimit-o, i-am explicat că e vorba de un nou tip de aspirator, şi ea m-a crezut pe cuvânt.

— Va trebui să-mi cumpăr şi eu unul la fel, a anunţat. Înaintez în vârstă şi e cazul să mă îngrijesc de propriul confort.

Norocul meu că e atât de mioapă. Asta îmi îngăduie să-mi neglijez deghizamentul, fără a-i atrage atenţia. Pe Street, nişte lucrători care repară drumul şi-au instalat o rulotă pentru scule. În realitate, e vorba de un post de pândă, unde Bătrânul a plasat doi sticleţi de-ai noştri. Şi ei îi supraveghează pe cei ce vin şi pleacă. Mă simt în siguranţă. Poate că va dura multişor ori poate se va produce foarte repede.

În ceea ce priveşte clămpăul, suntem aprovizionaţi de comersanţii din apropiere. Li s-a recomandat să nu ne trimită decât comisionari pe care îi cunoaştem de mult. Măcelarul, brutarul, lăptarul şi băiatul de prăvălie al băcanului fac parte din obiceiurile noastre. Când sună la uşă, îi iscodesc eu însumi prin vizor înainte de a le deschide, în buzunar cu amicul Glonţişor. Vă daţi seama că e treabă serioasă, ai?

Starea de asediu durează de patruzeci şi opt de ore. Din vreme în vreme, recitesc manşeta din jurnal, zicându-mi: „San-A., dacă ai fi în locul agresorilor tăi, în ce fel ai acţiona după ce ai fi citit asta?” Îmi răspund de maniere foarte diferite. E un lucru gingaş. Oare tipii îşi dau seama de capcană? S-ar putea. Grija lor pentru propria securitate îi va împinge totuşi să procedeze ca şi când ameninţarea din ziar ar fi reală? Mă gândesc fără încetare la toate astea, până ce ajunge să mi se facă greaţă, de parcă aş fi mâncat măruntaie cu cremă Chantilly şi stropite cu sirop de rodii.

Tranzistorul difuzează în sardină (Béru dixit) o melodie tandră, bucolică şi medievală, intitulată „Trage-ţi traista prin ţărână”. Mă las vrăjit de poezia textului şi dulceaţa muzicii, când Adèle intră pe furiş în sufragerie. Poartă rochie neagră, ciorapi negri, batic negru (în ciuda căldurii), mătănii negre şi puncte negre (pe nas). Seamănă cu un ferpar (care ţi-ar face parte de lucruri sinistre).

— Cumnata dumitale e deosebit de muncitoare, îmi declară cu un glas plin de milă, făcut anume pentru destăinuirea păcatelor neînsemnate. Mi-e un pic ruşine s-o văd robotind atâta.

— Ai la îndemână o modalitate foarte simplă de a nu-ţi mai fi ruşine, o asigur.

— Într-adevăr? se miră Adèle:

— Ajut-o.

Analizează sugestia, apoi ridică din umerii de barză.

— Chiar, nu mă gândisem. După părerea dumitale, ce-aş putea face?

— După părerea mea, fă-ţi patul – şi o să fie un lucru deloc mai rău decât oricare altul. Cu atât mai mult, continui, cu aerul cel mai serios din lume, cu atât mai mult cu cât asta nu te împiedică să te şi rogi. Există o grămadă de instrumentişti care cântă şi merg în acelaşi timp.

Se extaziază.

— Dragă generale, ai dreptate!

Iar eu purtat de avânt:

— Ia un tip ca Napoleon, de pildă! Ăsta se deda, simultan, mai multor ocupaţii: scria, răspundea la telefon şi se uita la televizor, în vreme ce dicta şi *Memoriile de pe Sfânta Elena.*

— Ei, nu mai spune!

— Îţi jur. De acord, nu eşti Napoleon, deşi ai un apartament bun şi călduros, şi nici măcar Iosefina, în ciuda frumosului dumitale harnaşament[6], totuşi ar trebui să încerci...

E înecată, nefericita, de acest val de calambururi. Trebuie s-o înţelegem; se împlinesc cincizeci de primăveri de când nu buchiseşte altceva decât gazetuţa parohială şi romanele popeşti ale lui Prière Lhermirte[7]. Cu timpul, aşa ceva ajunge să-ţi sclerozeze meningele.

— Credeam, protestează ea, că ardoarea necesită o reculegere absolută.

— Haida, de! o întorc pe italiană, fiindcă vorbesc ca pe apă pakistaneză subdezvoltată. Ardoarea, scumpă domnişoară Adèle, e ca produsele de întreţinere: trebuie să o agiţi înainte de întrebuinţare.

Iată că-şi recapătă siguranţa şi pleacă spre odaia ei. Pentru moment o să am puţină linişte. Mă convoc la o conferinţă la nivel înalt şi hotărăsc să scriu, negru pe alb, un scurt rezumat a ceea ce ştiu şi ceea ce ignor în legătură cu supertenebroasa afacere. Uneori nimic nu e mai bun decât scrisul când trebuie să-ţi faci o dare de seamă asupra unei situaţii. Nu e recomandabil să întrerupi total corespondenţa cu tine însuţi. Ajungi treptat să nici nu te mai vizitezi, iar pe urmă uiţi de tine

---

[6] În original, *beau harnais*; aluzie ironică la numele (Beauharnais) purtat de Josephine înainte de căsătoria cu viitorul împărat. (n. tr.).

[7] Joc de cuvinte – pentru Pierre Lhermite; *prière* – rugăciune şi *hermine* – hermină (animalul a cărui blană decora veşmintele înalţilor demnitari). (n. tr.).

de-a binelea.

Îmi scot din toc I.B.M.-ul sport, de mare capacitate, cu turboreactor funcţionând cu maioneză şi lipesc în dispozitiv o coală de hârtie la fel de virgină ca Adèle. Scriu, cu un index sprinten de liceană-prost-informată-în-contemplaţie-în-faţa-pozei-lui-Luis-Mariano:

Unu (în latină, *primo*): cineva vrea să mă ucidă;

Doi: acel cineva ţine atât de mult să o facă, încât atentează asupra mea în patru rânduri;

Trei: crede că m-a ucis;

Patru: în ciuda decesului meu, cineva-ul îmi mai dă şi foc la casă;

Contemplu, o clipită, acest text laconic. Apoi, întrucât indexul mi se disponibilizează după o scurtă incursiune prin fosele nazale, continui:

Ipoteze verosimile.

Mă aflu în posesia unei informaţii, a unui secret sau revelaţii (alegeţi cuvântul care vă trebuie şi puneţi-le pe celelalte la adăpost de umezeală, fiindcă epitetele noastre nu se schimbă şi nu se primesc înapoi) despre care nu am cunoştinţă. Şi am fost asasinat ca să fiu silit să-mi pierd memoria. În acest caz, articolul din *France-Soir* va da roade, cum zicea comisionarul unui negustor de trufandale. Sau e vorba de o răzbunare tenace iar în acest al doilea caz ucigaşii nu se vor mai manifesta.

O nouă haltă. Asta are şi bufet, aşa că-mi abţiguiesc o porţie dublă de *Horse-on-Wells,* whisky-ul meu preferat. Nimic mai bun decât un whisky pentru a-ţi aduce inima la loc şi a-ţi aşeza ideile în pachete de câte o duzină.

Dacă e vorba de o simplă răzbunare, îmi va fi mai uşor să ajung la un rezultat, deoarece poţi oricând întocmi o listă a tuturor inşilor care visează să-ţi scoată ochii cu o furculiţă pentru melci – chestie de psihologie şi de răbdare. Dar dacă e la mijloc o uneltire de mare montare, ticăloasă ca moravurile întregii Rome imperiale, atunci... E îngrozitor, frate dragă, să-ţi spui că deţii un secret fără să ştii de fapt care e chestia.

Îmi cotrobăiesc în trecutul recent. Trec în revistă un infinit şir de amănunte despre ultimele mele afaceri şi, pe bune, rezultatul e tot zero plus zero.

Cam pe aci mă aflu în materie de cogitaţiuni, cu o aproximaţie de vreo douăzeci de centimetri, când Félicie năvăleşte pe uşă,

ceva mai palidă decât o andivă dar mai puţin verde decât un praz.

— Mamă! bâigui repezindu-mă spre ea. Ce ţi s-a întâmplat?

Bolboroseşte – dar e mai mult un oftat decât o bolboroseală:

— Vino iute! Iute!

Mă năpustesc, mama îmi arată mica odaie „de oaspeţi” din fundul vestibulului. Uşa camerei e deschisă. Dau fuga într-acolo. Şi pe cine văd întinsă pe pardoseală? Adèle. Adèle a noastră cea pioasă, cu braţele deschise cruce şi cu un glonte între obloane.

Fereastra e deschisă şi pe acolo a venit bomboana. Mă aplec deasupra verişoarei. A murit Adèle. În general, treaba asta se cântă când eşti ofilit[8], dar credeţi-mă, nu simt nevoia s-o fredonez, nici măcar în latină. Mă duc la geam să mă benoclez în exterior. Zăresc, departe, un imobil în construcţie. Sunt în măsură să pariez cu voi pistele de schi din Olanda contra marinei militare elveţiene ori finanţele franceze că din acel şantier s-a tras, cu o seringă cu bătaie lungă. Mă trec fiorii gândindu-mă că din pricina Bătrânului biata Adèle a luat-o între ochi. Şi încă mai abitir mă trec fiorii zicându-mi că ucigaşul a făcut o greşeală şi că, în mod logic, Félicie era destinatara acadelei. Biata Adèle! Era prea mioapă ca să-şi vadă moartea venind – iar paşaportul ei avea toate vizele cu putinţă pentru Paradis; şi totuşi! Să mori în felul ăsta după ce ţi-ai petrecut viaţa în confesionale sau în prezbiterii, recunoaşteţi că e ilogic, nu?

Mă întorc la sărmana Félicie şi o îmbărbătez cum pot mai bine. E spulberată, draga de ea. Ai fost un picuţ prea mult pentru dânsa.

— Mare nenorocire, bolboroseşte scumpa de ea. Cumplită nenorocire, Antoine!

Nu-mi face reproşuri, dar simt că a ajuns, cu adevărat, la capătul puterilor. O conduc în salon şi mă grăbesc să-i dau telefon Bătrânului.

— A, dumneata eşti, dragul meu, declamă Tunsul. Ei bine, ceva rezultate pozitive?

— Extrem de pozitive! scrâşnesc. Puteţi încerca iarăşi să scoateţi castanele din foc, dar de data asta nu cu mâna noastră.

Şi, în termeni vehementi, îl pricopsesc cu povestea. Dacă vă

[8] În original, joc de cuvinte licenţios între *est morte Adèle* (Adèle a murit) şi *mortadelle* (cârnat de mari dimensiuni). (n. tr.).

imaginaţi că-şi pierde cumpătul e fiindcă aveţi caramele în loc de cerebel. Îşi păstrează calmul şi nici măcar nu scoate o exclamaţie.

— Sunt dezolat! zice îndată ce-am tăcut, şi tonul îi dezminte categoric afirmaţia. Sincer dezolat.

— Eu şi mai mult decât dumneavoastră, domnule director. Aşa încât vă voi cere două lucruri: *primo* să trimiteţi pe cineva după mama şi să o duceţi undeva unde să pot fi liniştit în privinţa securităţii ei, o mănăstire de pildă; *secundo* să vă ocupaţi de funeraliile bunei mele verişoare.

— Şi dumneata? se nelinişteşte el. Ce vrei să faci?

— Cele necesare! îi răspund ameninţător. Şi vă pot făgădui că dacă asta nu dă niciun rezultat, veţi primi demisia mea în bună uniformă, cum zice Bérurier.

Răspunde banco, fiindcă e *fair-play.*

După un sfert de oră, o maşină vine să o ia pe Félicie. I-am pregătit eu însumi valizachele, şi mama e atât de abătută, încât se lasă îmbarcată fără să zică nici pâs. Cadavrul slăbuţ al Adèlei e tot pe pardoseală. Nu am curajul să mă ocup de rămăşiţele ei pământeşti. Un sânge nou îmi alimentează vinele: sângele răzbunării, prieteni! Pentru început, îmi trimit la plimbare machiajul. Nu sunt un cabotin. Adevărul fără fard! Întregul adevăr. Învierea, de San-Antonio, prima epocă. La următorul spectacol vom programa „Răzbunarea lui San-Antonio” Adio perucă, mustaţă, sprâncene false, gogoloaie de cauciuc, boarfe ponosite, decoraţii, picior ţeapăn şi celelalte!

San-A. face un duş. Îşi trage un costum la fel de prince-de-galles pe cât a fost şi domnul Windsor, soţul lui Simpson. Cravată neagră tricotată. Bărcuţe din piele de căprioară, şi ele negre. Îşi leagă sub braţ portţigaretul. Alege din colecţia personală un instrument drăguţ, de vindecat sughiţul. Îl înzestrează cu un încărcător nou. Îşi înfige la rever insigna de copoi. Şi se simte pregătit.

E un soare de nu-ţi vine să scoţi un pachet de unt afară. Mă îndrept, cu paşi hotărâţi, spre mica rulotă de drumar unde ţin şase cei doi caralii. Înainte de asta, îmi pun o pereche de ochelari negri, mari ca aceia ai domnului Macel Achard, ca să nu bag groaza în colegi.

— Noutăţi? îi întreb pe un ton suficient de profesional încât să nu trebuiască să le arăt legitimaţia.

— Nimic.

— Aţi văzut pe cineva intrând în şantierul din colţul străzii?

— Da, o camionetă.

— Mai e acolo?

— Nu. A venit acum două ceasuri şi a plecat de douăzeci de minute.

— O.K.!

Îmi scot roţile de plită ca să mă pot zgâi mai bine la gardul ce înconjoară casa în construcţie. Deocamdată e *only* o carcasă cu două etaje. Dar o lozincă desfăşurată ca un steag la intrarea în şantier anunţă că mormanul acela de cărămizi se va chema Reşedinţa Fericirii! Cred şi eu; cu atât mai mult cu cât e scutită de impozite pe douăzeci de ani.

Un lanţ modest ţine închisă poarta de şipci. Să-l desfaci e un joc de copil de creşă. Fiindcă e sâmbătă, locul e pustiu. Mă duc la scara montată pe o schelă. Şi îi urc treptele. Care sunt patruzeci. Patruzeci de grade la umbră[9], pe cuvânt. Ajung la un fel de soi de platformă, de unde am o imagine de neuitat a şandramalelor din cartier. Casa noastră se zăreşte chiar fără ochelari de vedere. Fereastra ex-camerei ex-Adelei e tot deschisă. Odaia e ticsită cu tipi de la identificare. Blitzurile pâlpâie. Pentru un bun ochitor a fost un adevărat ospăţ să facă muscă. S-a slujit de o armă cu lunetă acest Buffalo Bill al crimei plătite.

Cei ce l-au angajat trebuie că i-au spus să o sfredelească pe bătrâna doamnă locuind la mine în casă. Şi el şi-a pus destupătoarea pe cea dintâi pe care a văzut-o, crezând că aia e beneficiara. Ce noroc (pentru Félicie) că am sfătuit-o pe Adèle să-şi deretice prin cameră!

Examinez platforma. E acoperită cu praf de ciment, şi nu întârzii să devin alb ca un pierrot. Urmele de umblătoare se suprapun. Nu întâmpin nicio dificultate să identific locul trăgătorului. Nenea s-a pitit pe după un zid de cărămizi. S-a aşezat pe o piatră că să pândească mai comod. Avea un amortizor la pocnitoare, şi pariez pe un bilet de autobuz că şi-a lăsat să huruie, acolo jos, motorul camionetei. Nimeni nu şi-a dat seama de nimic, nici măcar Adèle. Lucru rapid, curat, bine făcut.

Încep să caut în jurul meu un indiciu. Pentru că, din fericire,

[9] În franceză, *degré* înseamnă, deopotrivă, treaptă şi grad. (n. tr.).

chestia asta, indiciile, nu se poate să nu existe. Trăind, omul impregnează mediul cu personalitatea lui. Descopăr, lângă o grămadă de pietre de construcţie, patru resturi de chibrituri arse. Insul a fumat ca să-şi omoare vremea. Chibriturile sunt de carton. Şi sunt chibrituri-reclamă. Pe unul din ele se mai poate încă citi sfârşitul unui text: „... ao-Bar”.

Recolta mea se îmbogăţeşte. Acum cercetez pietrele rugoase şi găsesc ceea ce caut, adică mai multe firicele de lână provenind de la nişte pantaloni. Firicelele sunt albastre. S-ar zice că avansăm, nu? Iată că, după săptămâni de orbecăială, începe să se zărească o geană de lumină. O să-mi spuneţi că toate astea sunt paraşute. Fiecare în parte, da; însă puse laolaltă, constituie un început de dosar.

Cum nu mai găsesc nimic altceva, cobor din pătuiag. În faţa uşii noastre e plin de tărăboanţe. Biata Félicie, cât de mult îşi iubea căsuţa! Şi uite că acum aceasta e arsă, mitraliată, invadată. Ceva ce seamănă cu un hohot de plâns îmi înnoadă gâtlejul. Canaliile! Canaliile! Lăsaţi-mă să-i înhaţ, şi atunci să vedeţi!

Hotărăsc să mă duc să-mi iau maşinoanţa şi mă grăbesc să o scot din garaj. Nimeni nu se interesează de mine; moş Tăgârţă trebuie să fi dat ordine în consecinţă. Pornesc în direcţia Parisului, dar în clipa când trec prin faţa gardului de la şantier zăresc pe asfalt urmele de roţi ale unei camionete. Sunt foarte clare, deoarece vehiculul a ieşit de pe un teren acoperit cu ipsos şi praf de ciment. Alcătuiesc o dâră dublă, cenuşie, foarte uşor de urmărit. Ciudat. Ucigaşul nu a dat atenţie chestiei ăsteia. Sunt sigur că urmele aparţin şaretei lui, deoarece azi-noapte a plouat, şi azi n-a venit nimeni dintre oamenii şantierului.

Dârele se subţiază treptat, totuşi rămân vizibile. Ele coboară panta de la Saint-Cloud şi cotesc la stânga, pe chei, către Courbevoie. Aşa că mă dedau unei acţiuni al dracului de plictisitoare: la toate intersecţiile cobor din droaşcă pentru a inspecta străzile. Descopăr ici şi colo vagi urme de ciment care continuă să mă călăuzească. În felul ăsta ajung până la podul de la Neuilly. Pe pod este un asemenea trafic încât îmi e cu neputinţă să-mi continui investigaţiile. Izbutesc totuşi să detectez încă nişte indicii chiar de-a lungul podului, ceea ce arată că ucigaşul l-a traversat înspre Paris. Îl imit. După aceea? După aceea trag pe dreapta, pe bulevardul Neuilly, ca să mă

gândesc. O să spuneţi că mult-iubitul vostru San-Antonio sodomizează muşte cu povestea lui despre dârele de ciment din Paris! Ca şi cum, într-un oraş de cinci milioane de membri ai neamului lui Manivelă, doar o singură cotigă putea avea praf alb pe caucioace! Dacă ziceţi una ca asta, vă dau un sfat: ziceţi-o în şoaptă, că de nu, tabăr pe voi cu atâtea castane, până vă turtesc de-o să puteţi locui în Chile (acea ţară de o lungime nesfârşită, unde e imposibil să stea doi într-un pat din cauza strâmtimii. S-ar părea chiar că chilienii se reproduc prin înnoire tacită.).

Da, San-A. cel de neam meditează. Şi în centrala lui se lucrează, nu jucărie, fraţilor! Cu energia dezvoltată aici s-ar putea ilumina tot Parisul, vreme de opt zile. Un proiector asupra creierului omenesc? Nimic mai simplu.

De câteva minute sunt sâcâit de un anacronism. Îmi zic următoarele chestii şi în această ordine cronologică: Băiatul care a ochit-o pe Adèle e un veritabil ucigaş plătit. Îmi cunosc bine meseria şi ştiu că, pentru o operaţie ca asta, trebuie să-ţi asiguri concursul unui specialist. Bine. În general (şi chiar, în mareşal), un tip care îşi face o profesie din a-şi ajuta semenii să emigreze într-o lume mai bună nu se deplasează cu o camionetă... Mă urmăriţi mai departe? Bine! Mă miră din partea voastră, dar să lăsăm asta! Deci nenea şi-a procurat o camionetă numai şi numai ca să efectueze *această* operaţie. S-o fi furat? Este extrem de posibil – şi totuşi îmi spun că ar fi fost o nebunie. O camionetă furată se reperează cu mult mai repede, mai uşor, decât un autoturism. Pe de altă parte, ucigaşul trebuia să care după el o puşcă stânjenitoare. În caz de încurcătură, era genul de bagaj care îl putea vârî în nişte belele de mari proporţii, suntem cu toţii de acord? Dacă voi nu sunteţi şi nu vă daţi nici acum seama că aţi rămas grei de cap, spuneţi-mi. Nu? O.K.! În concluzie pariez pe sufrageria unui senator contra camerei unui deputat că vehiculul utilitar cu pricina a fost pur şi simplu închiriat.

Zis şi pornit. Eu unul, când am de lucru, o iau la trap, cum zicea un amic de-al meu, centaur.

Mă reped într-un bistrou, comand un vin alb sec şi mă înfig în telefon. Mai iute decât ar reuşi un domn de inteligenţă medie să conchidă că e încornorat când îşi găseşte gagica aşa cum a făcut-o mă-sa dar în braţele unui amic, obţin legătura cu

Bătrânul.

— Îmi trebuie o mână de ajutor de mare anvergură şi foarte repede, patroane! zic.

— Îţi e acordată, răspunde Tunsul.

— Aş vrea să aflu dacă, foarte de curând, un bărbat a închiriat o camionetă de la o firmă specializată. E vorba de un Peugeot 403, gri, cu prelată. Bărbatul în chestiune ar putea fi îmbrăcat într-un costum albastru. Dacă a dus maşina înapoi, aceasta ar trebui să aibă urme de ciment pe cauciucuri.

Aud mieunând stiloul lui Tăgârţă pe o foaie la fel de lustruită ca şi creştetul cupolei lui din imitaţie de plexiglas.

— O pistă? întreabă.

— Mai puţin decât atâta: o posibilitate de pistă. Schiţa unui proiect de schiţă de anchetă.

— Asmut o duzină de copoi să caute acest os.

— Spuneţi-le să-şi înceapă investigaţiile din Pereire, mai întâi fiindcă e cartierul vânzătorilor de maşini de ocazie şi pe urmă fiindcă urmele se opresc la podul Neuilly, adică pe traseul Saint-Cloud-Pereire.

— Înţeles.

Se pregăteşte să închidă dar îl opresc din zbor.

— Auziţi, mi-ar mai trebui să-mi găsiţi un bar al cărui nume se termină în „ao-Bar” şi care le dăruieşte clienţilor chibrituri-reclamă.

— Mă ocup chiar eu de asta. Mă suni mai târziu?

— Da. Salut, patroane!

Închid. De câteva clipe simt că-mi merge mai bine.

Am ieşit un pic din ceaţa aceea înnebunitoare. „Facem ceva”, înţelegeţi? Doar asta contează: să acţionezi! Să te manifeşti, să iei decizii.

Mă duc să-mi sug vinişorul. Patronul îşi lustruieşte, cu moderaţie, aparatul de umplut halbele, fredonând un cântec dariomorenian. Asta e adevărata viaţă, simplă şi liniştită; mai puţin pentru Adèle, bineînţeles.

Sper că-i vor trânti, la Lisieux, nişte funeralii de să rupă inima târgului. Când mă gândesc că nu mă pot ocupa de ea!... În sfârşit, mă ocup totuşi, în felul meu.

Descopăr că, pentru orice om cinstit, a venit vremea prânzului. Traversez bulevardul şi mă duc să-mi umplu cavităţile într-un restaurant delicat, plin de arămuri sclipitoare şi

perdeluţe cu pătrăţele.

CAPITOLUL V

Îmi termin para Belle Hélène, îmi golesc bordeaux-ul din butelca de o jumătate şi solicit de la înalta bunăvoinţă a chelnerului o fisă de telefon – ceea ce, după această masă gastronomică, trece drept o petiţie modestă.

Înarmat cu nickelul, mă duc să-l sun pe Bătrânul. Au trecut două cesuleţe de la primul meu telefon şi inima îmi face treişpe-paişpe.

— Nemaipomenit că mă suni chiar în clipa asta, zice Creţul.

— A, da?

— Tocmai e la mine inspectorul Martinet care mi-a adus o informaţie pozitivă.

— Ce? urlu.

— A găsit un proprietar de garaj, pe bulevardul Gouvion-Saint-Cyr, care a vândut azi-dimineaţă o camionetă 403 unui bărbat purtând un costum albastru.

— Ce?

Dacă mi s-ar cânta din Bach la fluierul cu barbă tot n-aş fi mai fericit.

Începem să vedem din ce în ce mai limpede. Moşul îmi dă adresa garajului cu pricina.

— Cât despre stabilimentul pe care-l cauţi, urmează Big Bossul, doar Macao-Bar răspunde la mica dumitale ghicitoare. Şi se află pe strada Marbeuf.

Îi strig mersi Moşului şi îmi iau la revedere înainte de a-mi lua tălpăşiţa.

•

Vânzătorul de maşini de ocazie e un tip zdravăn, îmbrăcat cu grijă (o grijă care n-a dat rezultate) şi purtând o pălărie verde, cu boruri înguste şi, împodobită cu o mică pană de fazan. Îşi dă aere de nobil, dar cu cât se străduieşte mai abitir, cu atât aduce mai mult a vânzător de hodoroage obosite.

Îl plesnesc cu identitatea mea, şi el îşi clatină tărtăcuţa, compătimitor, stilul „ştiu bine că e nevoie şi de sticleţi, dar eu, în locul dumitale, aş fi făcut altceva”.

— Veniţi because maşina de azi-dimineaţă?

— Mai puţin pentru maşină cât pentru cel care a cumpărat-o, zic.

Zâmbeşte, împuşcându-mă drept în obloane cu sclipirea a paisprezece fasole de aur.

— Înţeleg.

— Semnalmentele şi identitatea bădiei, *please*! fac nonşalant, mângâind crupa unui Aston-Martin.

Gentlemanul se simte obligat să adopte un surâs blazat şi olecuţă dispreţuitor.

— Treizeci de ani, scund, foarte palid, păr castaniu ondulat; coşuri pe obraji. Deloc apetisant, ce mai. Şi acum, pentru identitate, binevoiţi să mă urmaţi.

Penetrează într-o cutie de sticlă şi înhaţă un registru negru, burduşit cu hârtiuţe volante.

— Jean-Paul Charville, negustor, strada Notre Dame-de-Lorette, 11.

Negustor de crime. Încântătoare profesie. Domnul munceşte pe brânci în domeniul metamorfozelor. Tu îi desemnezi o persoană în viaţă, şi el aranjează să o prefacă în defunct.

Notez informaţiile pe o bucată de hârtie pe care o introduc delicat în buzunarul de la piept al hainei.

— Ce pretext a invocat tipul? întreb.

Insul cu pană de fazan rânjeşte.

— Dumneata, când te duci să-ţi cumperi o periuţă de dinţi, îi serveşti farmacistului un pretext?

Dacă nu m-aş stăpâni, l-aş face să-şi înghită cele paişpe lopeţi de aur. Dar mă stăpânesc. De altfel, insul continuă:

— Mi-a zis că are nevoie de o camionetă. Cea pe care o aveam disponibilă era în vitrină, cu un înscris „De vânzare”, mare uite-atât. Omul a cercetat-o, a încercat-o şi a cumpărat-o...

— Aşa de repede?

— Mi-a explicat că şoferul lui tocmai îi accidentase hodoroaga destinată livrărilor de marfă.

— Vasăzică tot ţi-a dat nişte explicaţii.

Vânzătorul de kilometri încetează să râdă:

— Ţi-a plătit camioneta?

— Cu bani gheaţă.

— Chiar aşa? Pentru un negustor care trebuie să-şi justifice cheltuielile când vine fiscul.

— Astăzi băncile sunt închise şi el voia maşina imediat!

Corect; nu găsesc nicio obiecţie:

— Numărul de circulaţie al camionetei, te rog.

Mi-l dă.

— Grozav. Mersi.

Mă car. Direcţia N.-D.-de-Lorette, vă daţi seama. Şi dacă nu vă daţi e din cauză că sunteţi de trei ori mai pricăjiţi decât mi-am închipuit.

•

Amabilă portăreasă, Trebuie să fie englezoaică. Seamănă a *old lady* în mizerie. Mătura n-o face să piardă nimic din distincţia congenitală.

— Ce nume aţi spus? se miră.

— Charville. Jean-Paul-Charville: Un domn de vreo treizeci de ani, mai degrabă scund, palid la faţă...

Dar ea îşi clătină fruntea agrementată cu şuviţe albe, vaporoase.

— Mi se pare că greşiţi, zice. Nu cunosc pe nimeni cu acest nume şi aceste semnalmente.

Mă temeam, pe şest, de una ca asta, fraţilor! Am luat-o în plin şezut. Nicio scofală, de altfel, să-ţi dai seama din capul locului că ucigaşul îi servise negustorului de droaşte o identitate ultramăsluită.

Îi mulţumesc doamnei, cu atât mai călduros, cu cât afară sunt cel puţin treizeci de grade – şi o întind să hoinăresc pe la Champs Élysées. Printr-un noroc pe care vă las grija să-l calificaţi, voi ăştia de sunteţi nişte păguboşi, găsesc un loc drept în faţă la Macao-Bar. Zăbovesc doar cât să aranjez discul indicator al orei de parcare, fiindcă mă aflu în zonă cu şedere limitată şi mă propulsez în stabiliment. O uşă, o scară de vapor cu balustradă de frânghie, şi aterizez într-un subsol proaspăt ca o morgă, unde un pick-up costisitor difuzează o muzică refrigerentă. La ora asta, barul e pustiu. Nu-i decât barmanul, în haină albă, şi care-şi studiază horoscopul din *France Soir.* E Vărsător, şi magul de serviciu le-a prezis nativilor din această zodie puţintică fericire pe ziua de ari.

— Ce doreşte domnul?

— Un foc, zic.

E învăţat şi cu chestii mai nasoale. Pescuieşte de pe un raft o chibritelniţă de carton.

— Şi mai departe?

— Mai departe un scoth împreună cu fratele lui geamăn. Cărora să le faci toaleta cu un strop de Perrier, şi, fiindcă trebuie să aibă niţică febră, să le pui şi gheaţă pe frunte.

Nici măcar nu zâmbeşte.

Aprind un chibrit şi, întrucât nu simt nevoia să fumez, nu dau foc la nimic. Sunt mulţumit, tipilor. Exact de nişte chibrituri din astea s-a slujit pretinarul meu, asasinul Adèlei. Insul aflat de cealaltă parte a tejghelei e sinistru ca un flăcău care îşi îngroapă viaţa de barman. Are faţa turtită, nasul lung şi părul scurt.

— Vreţi, poate, ţigări? mă întreabă, constatând că prefac în flăcări un al doilea chibrit.

— Nici vorbă, zic, sunt piroman, nu fumător!

Îmi serveşte, cu evidentă acreală, whisky-ul dublu. Încrezător în horoscopul său, se aşteaptă la trucuri benefice, iar moaca mea nu-i pare a face parte din respectiva categorie.

— De multă vreme vine pe aici micuţul meu prieten Carville? întreb, lovind cubul de gheaţă de pereţii aburiţi ai paharului.

— Cine?

— Jean-Paul Carville. Un nene mărunţel cu un costum albastru şi coşuri pe moacă.

Ridică din umeri.

— Nu înţeleg.

— Îl cunoşti poate pe numele mic?

Insist. Îi descriu personajul, cel puţin aşa cum mi-a fost şi mie descris, însă barmanul continuă să-şi ridice umerii carosaţi de Badoit. Trebuie să mă înclin în faţa evidenţei: pista se întrerupe definitiv.

— O fisă, cer.

— Să v-o împachetez? rânjeşte poponarul.

— Nu merită, o mănânc aici.

Încă un apel la Bătrânul. Inspectorul Martinet îi dăduse numărul camionetei şi semnalmentele micuţului individ palid. Până în prezent, cercetările nu avuseseră niciun rezultat. Completaţi la rubrica *nenoroc.*

— Unde te afli? mă chestionează el.

— La Macao-Bar, însă barmanul nu a auzit de omul nostru.

— Nu te descuraja, San-Antonio, avem acum pământ solid sub tălpi.

Astea sunt imaginile stil Moş Tăgârţă. Un pământ solid sub picioare şi nimic în bostan.

— Unde aţi dus-o pe mama?

— La măicuţele de la Saint-Popothin, lângă Bouffémon[10].

— Mulţumesc. Am să vă sun mai târziu.

— Unde te pot găsi? insistă Tunsul.

— Nu mă puteţi găsi, oftez. Nimeni nu mă poate găsi, nici măcar eu.

Iată că moralul îmi revine pe linia de plutire. Şi am impresia că o nouă pereche de whisky-uri o să-mi înveselească şi mai abitir peisajul mental.

Mă întorc la tejghea. Unde acuma se află şi o sirenă drăgălaşă. Genul de păpuşă căreia îi puteţi propune să bea un pahar, fără teamă că o să vă tragă o palmă. Poartă o rochie care i se lipeşte de piele ca prenadezul şi, sub această coajă subţirică, nişte forme susceptibilă să trezească din somn o şedinţă despre dicţionar la Academie. Culbutorii îi sunt senzaţionali, amortizoarele idem iar suspensia i-ar împiedica să mai moţăie pe inginerii de la Citroën.

Are şi o mutriţă al dracului de apetisantă. Ochi adânci, ca scurgerea unei chiuvete, deşi mai puţin expresivi. E roşcată, ceea ce nu constituie nicidecum un motiv de descurajare. Mă înghesui lângă ea, aşez pe un taburet partea cea mai nobilă a persoanei mele şi-i dedic damicelei un zâmbet larg cât o poartă de fotbal.

— Frumoasă vreme, nu? mă aventurez, fiindcă sunt foarte îndrăzneţ în materie de conversaţie cu dame necunoscute.

— Nimic de zis, convine roşcovana. Te simţi ca într-o saună.

— Iei ceva ca să te umectezi?

— Drăguţ din partea dumitale. Un Tonic cu multă gheaţă, Jacques! îi zice apoi barmanului.

Simt că acţiunile îmi urcă asemeni unei broaşte pe scăriţa din borcanul ei când se schimbă vremea.

— Cum se face că nu eşti pe o plajă în acest anotimp? o chestionez; nu-ţi iei vacanţă?

— Am nişte obligaţii care mă reţin la Paris, răspunde dulcea copilă după o clipă de reflecţie.

— Mi-ar plăcea să mă număr printre ele! răspunde pe dată profitorul de ocazii San-A.

Asta, *of course,* însoţită de o privire catifelată Chantilly, şi atât de cuprinzătoare, încât înmulţindu-i raza la pătrat cu 3,1416 nu

[10] *Popotin* (argou) – posterior; *bouffeg mion...* – haliţi-mi... (n.tr.).

i-aţi afla suprafaţa.

Mi se pare, băieţi, că acolo, jos, cineva mă iubeşte. Peste puţin timp, şi chiar mai înainte, făptura va figura în planningul meu. Îi ofer un recital de expresii romantice în stilul lui Anthony Parking (Grasul *dixit*). Mai întâi sprânceana dătătoare de fiori, cea care o umple de emoţie; pe urmă fâlfâitul de storuri, cu repetiţie, şi în final oftatul-cauciuc spart. Ea recepţionează, mai vrea o dată – şi în mai puţin timp decât i-ar trebui unui pitic să demonstreze că nu el e generalul de Gaulle, domnişoara e dotată cu o invitaţie la masă. Acceptă, după ce s-a dus să facă de şapte ori cu degetul pentru a decomanda – mă asigură – o prietenă.

Iată-ne plecaţi. O mică recreaţie după atâtea ceasuri sumbre e necesară, credeţi-mă. (Şi încă o dată, dacă nu mă credeţi, n-aveţi decât să vă duceţi să vă daţi în bărci la Veneţia.) În primul rând facem o plimbărică pregătitoare în valea Chevreuse-ei, apoi tragem o mâncărică într-o cârciumioară unde patronii îşi aduc dactilografele în vreme ce, pe plajă, legitimele lor pun să li se maseze celulita. Crepusculul soseşte pe neştiute. E ceasul încântărilor. După fragii de pădure, ventuzele aplicate reciproc, prin separeuri. Înainte de a imobiliza limba cuceririi mele, o las să etaleze un *curriculum.* Se numeşte Marion, e întreţinuta unui bătrân bonz varicos care „lucrează în petrol”. Barosanul a instalat o pipe-line între Hassi Messaoud[11] şi contul lui din bancă. Se prenumeşte Bernard. dar ea l-a supranumit Sahara Bernard[12]. În clipa de faţă este, pentru douăzeci şi patru de ore, la Hamburg, ceea ce explică lipsa de lucru a lui Marion. Îmi plac fetele în pauză de activitate. Înfrumuseţează viaţa. O femeie care nu ştie de ce să se apuce e un adevărat chilipir pentru un bărbat care ştie.

Ne întoarcem la Paris moleşiţi. Când spun asta mă gândesc, evident, la felul de a merge. În timp ce conduc, îi masez genunchiul pentru a preveni o – totdeauna posibilă – scurgere a lichidului sinovial. Luna repurtează un succes monstru pe un cer fără nori. Câmpia foşneşte ca un braţ de fân pe care un băiat şi o fată de la ţară interpretează „Cavalcada fantastică”.

— Te duci deseori la Macao, scumpo?

— Da; locuiesc chiar alături, de aceea. Şi pe urmă locul e ca

[11] aprox.: „aşază-mi-o, Saoud” (n.tr.).

[12] Parodiere a numelui celebrei actriţe Sarah Bernhard. (n.tr.).

lumea, mai ales seara.

— Am şi eu un prieten care merge des pe-acolo; cu siguranţă că l-ai remarcat.

— Cum arată?

— Genul urât. Dacă vrei să-i oferi un gagic unei prietene, alege de preferinţă un maestru de înot.

Ea se mlădiază ca nuiaua unui căutător de apă, întinsă deasupra lacului Leman.

— Dar cum e?

— Mititel, palid ca o paiaţă; şi are pe mutră o asemenea cantitate de coşuri, că te întrebi de ce nu-şi deschide o uzină siderurgică.

— Nu-l cunosc! izbucneşte ea în râs.

Păcat! Nădăjduisem un pont de la madmoazela asta. De unde dracu' a luat ucigaşul chibriturile de reclamă?

— Încotro mergem? întreabă persoana, când ieşim în piaţa Etoile.

Îi abandonez genunchiul, pentru o zonă mai înaltă a piciorului.

— Sunt de părere că, dacă ai acasă o sticlă de scotch în loc de mamă-mare, am putea merge să-i spunem două vorbe la gura ţevii. Ce zici?

— Ar fi o idee drăguţă, dar din păcate nu mai am whisky.

— Ce contează, ne ducem să cumpărăm unul de la băcănia de pe strada Marignan, cea care ţine deschis până la 2 noaptea.

Zis şi făcut. Achiziţionez băutura alcoolizată şi urcăm treptele, patru câte patru, până la cinci unde stă micuţa.

Are un hogeac drăgălaş, foarte cuib al dragostei. Două camere şi chicinetă. Cu o vedere de neuitat asupra hornurilor înconjurătoare. Pentru început, procedează ca toate demoazelele de condiţia ei: se descalţă şi deschide radioul. Aparatul e reglat la un post specializat în muzică la ghitară. Am parte de un blues care îmi umple inima de tandreţe, cu acces la nădragi.

— Stai jos şi destupă sticla, eu mă duc după gheaţă.

Dispare:

Când se întoarce, aduce într-adevăr gheaţă, dar şi-a schimbat ţinuta. Un halat din pânză de păianjen (un păianjen căruia nu-i ardea de ţesut) a luat locul rochiei. Prin pânză se văd nişte chestii care ar lăsa, poate, indiferenţi bustul lui Voltaire ori statuia ecvestră a Ioanei d'Arc, dar pe un domn ţi-l

scurtcircuitează de la bătătura de la picior până la eticheta lipită de fundul pălăriei. O, iertare! Dacă aţi vedea aceste forme! Mameloane alături de care cele de la Cavaillon par muşuroaie de cârtiţă. Şoldurile au profil de amforă iar emisferele aferente ar deveni mai vestite decât cele de Magdeburg dacă ar fi expuse într-un muzeu al tehnicii specializat.

Persoana aşază vasul cu gheaţă pe o măsuţă joasă şi se apleacă să ia două pahare de pe tăblia inferioară a unui bar cu rotiţe. Divină mişcare! Ideală poziţie! Nu vă pot spune, într-atât mă îneacă emoţia, cât e de grozav, cât e de generos. Când mă gândesc că la fiecare capăt al lumii nişte inşi îşi sparg dovlecelul întrebându-se cum ar putea pleca pe Lună! Mi-e milă de ei. Să rămânem pământeni, fraţilor!

— Te las pe dumneata să serveşti, ciripeşte piţigoiul.

Aici şi-a găsit omul! În materie de serviciu, mai ştiu şi eu câte ceva. Serviciu militar, ca şi serviciu civil. Cunosc serviciul de masă, serviciul de pat, serviciul de noapte, serviciul inclus, S.R.L. Viciul etc. (cum zice lumea care posedă arta conversaţiei).

Pentru început, servesc două scotches on the rocks, pe urmă un cocteil de guriţă – cunoaşteţi reţeta? Se iau şaizeci şi patru de dinţi, două mucoase, un pic de suc gastric, amestecaţi totul bine şi serviţi-l fierbinte. Unii, inspirându-se din metodele americane, adaugă o tabletă de chewing-gum, dar această practică nu e recomandabilă persoanelor cu proteză.

După cocteilul de fleancă, trec la partida de pelotă categoria seniori; apoi vine meniul gastronomic de gală. Urmează gustarea pretutindenească şi, în sfârşit, felul de mâncare principal: vână de bou ca la mama acasă, o specialitate a bucătarului-şef.

Copila, care în cazurile grave vorbeşte curent poloneza, strigă „cétesky”[13]. Aprindem lampioanele. Mai e nevoie să vă spun că în paharele noastre de whisky, atunci când le golim, gheaţa s-a topit de mult?

— Dragule, murmură ea, ce fericire că te-am întâlnit! Când mă gândesc că azi după-masă nu-mi venea să mă duc să beau ceva la Macao...

Abia şi-a terminat fraza, că se aude un violent ţârâit de sonerie, după un semnal dinainte convenit. Marion se fleşcăie. Mutriţa proaspătă i se scofâlceşte şi se face palidă. Privirea îi e

[13] *C’est esquis* – e grozav (n.tr.).

ca o brasardă de doliu.

— O, Doamne! şopteşte. Bijou!

— Petrolistul?

— Da.

— Nu răspunde, îi sugerez.

Dar ea îşi clatină de la stânga la dreapta şi de la dreapta la stânga frumosul căpşor zăpăcit.

— Cântă radioul şi se vede lumină pe sub uşă.

— Spune-i că sunt un amic...

— E de o gelozie feroce şi-mi interzice să mă văd cu alţi bărbaţi...

— Spune-i că sunt fratele tău.

— Ştie că n-am aşa ceva.

Priveşte împrejur disperată, în timp ce soneria o ia de la capăt. În micul apartament nu există nicio ascunzătoare susceptibilă să mă sustragă privirilor indiscrete ale unui nătărău încornorat. Divanului îi lipsesc picioarele, dulapurile abia dacă sunt în stare să primească vizita piticului Piéral, iar în baie n-ar putea fi disimulat niciun basset în vârstă de două luni.

— Nu vrei să-i pocesc moaca? propun cu mărinimie.

Dar ea e terorizată la gândul de a pierde atât de curând o pensie lăptoasă şi care se anunţa de lungă durată. Bijou nu e doar o ţurca-n bibă; reprezintă şi pâinea zilnică a domnişoarei.

Aceasta din urmă îmi arată uşa întredeschisă dinspre balcon.

— Ascunde-te acolo! mă îndeamnă.

Îmi iau haina, în timp ce ea strigă cântat „Vin îndată”, punând la loc în bar paharul meu de whisky.

Balconul e ceva mai mare decât un timbru fiscal, totuşi e un balcon. Mă înghesui în el, lipit total de zid, străduindu-mă să nu mă revărs înapoi prin canatul uşii cu geamuri.

Marion îi deschide Nătăfleţului ei. Trebuie să treci prin nişte clipe de o asemenea calitate ca să-ţi dai seama în ce grad sunt înzestrate surioarele noastre în materie de prefăcătorie. O aud cum începe să-şi aiurească binefăcătorul.

Lucrare de maestru. Spălare, limpezire, uscare rapide. Era plictisită din motive de absenţă a lui Casanova cel în izmene cu mânecă lungă. Aşa că a ras o porţie de whisky şi s-a băgat în scutece ca să uite de scumpul ei Bijou. Ce frumoasă surpriză i-a făcut venind pe nepusă masă! Regele supercarburantului simte cum îi urcă benzina în ochi. Pluteşte în Azur. Mai bine Antar

decât nimic[14]. B.P. face legea[15]. Biata inimioară rănită! Dacă se anemia departe de varicele lui şi de centura împotriva alunecărilor de teren, n-avea decât să-i trimită un Esso S. În sfârşit, iată-l că a venit, totul e bine când se termină prost. Aş da un borcan cu boască fermentată gata numai să pot zări figura acestui nene. Care are o voce de prelat.

Începe o serie de gângureli molatice. În Marion s-a redeşteptat porumbiţa. Trebuie s-o înţelegem pe sărmana micuţă; când eşti lăsat fără desert, te resimţi. Aşa că îi trage un ghidi-ghidi petrolistului şi uite că motorul în doi timpi se porneşte să păcăne.

Bijou e genul marele nebunatic.

— Şi acum un mic suvenir din Germania pentru păsărica noastră scumpă, se fasoleşte Pămpăleaţă.

— Ce? Ce? se pisiceşte păsărica.

Nu ştiu dacă insul scoate din valiză o porţie de cârnaţi pe varză călită ori o mitralieră grea; în orice caz, Marion nu mai încetează să gângurească de extaz.

Eu, pe balcon, mă plictisesc ca zuavul de pe podul de la Alma într-o zi de creştere a nivelului apei. Reţineţi că noaptea e caldă, dar mă întreb când şi cum îmi voi putea părăsi pătuiagul. Cu atât mai tare cu cât Bijou, nici mai mult, nici mai puţin, doreşte încă o trecere printr-un Service Station Rapid (golire şi ungere, cu verificarea presiunii).

Ca să-mi mai omor timpul, mă uit la strada de sub mine. Dată fiind perioada vacanţelor, aceasta e aproape goală. Câteva hodoroage staţionează ici-colo. Îmi spun că dacă ai vrea să duci o viaţă suportabilă, ar trebui să locuieşti la Paris doar între 14 iulie şi 15 august.

Ca fond sonor am şedinţa lui Bijou în plină desfăşurare. Iar puştoaica, pe care credeam că o potolisem, ia startul din nou, fără fasoane. Ceea ce doreşte e să-şi mulţumească popa de treflă şi pe urmă să-l ducă undeva să bea un glass, ca să mă pot cărăbăni şi eu, pe şestache. M-am prins. Numai că durează cam multişor. Măcar de-aş asista în direct la spectacol, dar televizorul meu e în pană, nu-i funcţionează decât sunetul. De altfel şi atâta e de ajuns pentru distracţia micului războinic. E un

[14] Joc de cuvinte între *tard*-târziu şi *Antar* (ca şi *Azur*) nume de referinţă în industria petrolieră. (n. tr.).

[15] B.P. – British Parlament, dar şi British Petroleum. (n. tr.).

zgomotos Bijou ăsta! Face un adevărat cinema, banda sonoră e specialitatea lui. *Aloha sau Cântecul din Insule.* Plus trompetele din *Aida.* Veritabil recital. Unii sau unele dintre voi vor socoti că exagerez şi vă libidinizez un pic. Vă rog să mă scuzaţi, doamnelor şi domnilor. În următoarea cărţulie voi fi mai atent. Poftim, am să-i cer editorului să elimine pagina 67; e un gest, nu?

Bine. În vreme ce petrolistul îşi sondează de zor papacioaca, dragul vostru San-A. continuă să examineze perspectiva străzii Marbeuf. Şi, pe neaşteptate, are o tresărire care e cât pe-aci să-l facă să pice de la balcon. Ce zăresc jos, chiar în faţa intrării lui Macao? O camionetă Peugeot 403, gri, parcată la trotuar.

Inima îmi face o criză de delirium, extrem de straşnică. O să-mi ziceţi că asemenea camionete 403 sunt cu duiumul. De acord. Numai că un vehicul de soiul ăsta, oprit în plină noche în faţa unui stabiliment care figurează şi el în afacere, merită o privire la microscop, dacă nu mă-nşel.

Dacă ştiţi vreo situaţie mai corneliană, puneţi-o la pachet şi expediaţi-mi-o la repezeală; o cumpăr. Barbară dilemă, ai? Poate că la câţiva metri de mine se află asasinul Adèlei, dar because extravaganta mea situaţie, nu pot interveni. Tot ce pot face e o meningită, în sănătatea ucigaşului plătit. Ei, asta-i bună! Păi aşa se poartă San-Antonio cutezătorul? San-Antonio întreprinzătorul, cel care nu merge niciodată (la combinaţii) şi care înaintează întotdeauna? A, nu! Sângele meu fierbinte îl împinge să acţioneze.

Cu pas liniştit şi sigur, pătrund în odaie. Merită să vă fie descrisă chestia, blânzii mei mieluşei! După ce-ai văzut una ca asta, nu mai simţi nevoia să-ţi reţii un loc în Consternaţia de la Honolulu. Ca felie de viaţă, e copios şi ghiftuitor. Bijou e un moşulică genul notar de mare mahala. Are craniul enorm şi chel. Cununa de păr adiacentă e vopsită în negru-tuş, ca şi mustăcioara. Poartă ochelari cu ramă de aur şi are în pavilioane un aparat supersonic pentru surzi. Care zumzăie ca o linie de înaltă tensiune. A făcut o cădere bruscă de popic şi e completamente decalcifiat. Expresia lui, când mă vede dând buzna, depăşeşte desenele cele mai temerare ale lui Gustave Doré. Cască nişte ochi cât stridiile perlifere, o gură ca aceea a lui Gabriello strigând Ajutor!” şi părăseşte locul de muncă în ţinuta de lucru, privind pe deasupra sticlelor de la bicicletă. Cât

despre Marion, aceasta e mai roşie decât un kil de roşii de pe piaţă.

— Scuze, doamnelor şi domnilor! le-o trântesc. Sunt un biet paraşutist neexperimentat. Am nimerit din neatenţie în balconul domniilor voastre; oricum, nu vă deranjaţi pentru mine, am să găsesc singur ieşirea. Continuare plăcută!

Şi o şterg, abia stăpânindu-mi cea mai formidabilă ilaritate din întreaga viaţă.

CAPITOLUL VI

Când năvălesc în stradă, 403-ul camionetă, a dispărut iar comisarul San-Antonio zbiară o imprecaţie care ar sparge până şi timpanele unui rinocer. Cele câteva clipe de ezitare m-au pierdut. Sau mai degrabă m-au făcut să pierd urma ucigaşului (dacă totuşi ucigaşul a lăsat aşa ceva, fiindcă încep să mă cam întreb de n-am luat-o un pic prea repede la vale).

De la etajul cinci îmi parvine o scenă de familie extrem de virulentă. Bijou a început să dărâme baraca. Ghinion – am dat peste genul de nene care nu crede în marţieni. Au intrat dracii în el la constatarea că preafrumoasa Marion nu făcea o depresiune nervoasă, ci interpreta toccata la patru mâini. Îşi regretă biştarii Bijou. Îi va tăia raţia scumpei sale. E împotriva paraşutiştilor în balcon, să fim bine înţeleşi! Uitând de averea lui, de educaţia aleasă, decoraţii şi tot, lansează înjurături bine aduse din condei, ce se înlănţuie în aerul nopţii. Eu hotărăsc să fac o nouă vizită la Macao-Bar.

•

Schimbare de decor. Bomba e plină-ochi. Turişti mai ales. Americheni, care sug la bourbon ascultând muzica isterică difuzată de pick-up. Prin valurile de fum, mutrele tuturor seamănă cu figurile unor peşti exotici. Mă duc la tejghea, unde activează barmanul de azi după-amiază. Omul mă recunoaşte, şi moaca îi e parcursă de o expresie de inteligenţă.

— Hello! îi arunc, ca să mă pun la diapazon cu ambianţa.

Tocmai sparge gheaţă cu o daltă.

— V-aţi lipit pe lângă damicela Marion? îmi replică.

— Mi-a făcut o comandă de extaz şi a avut amabilitatea să-mi plătească o arvună.

— Adevărată antropofagă! rânjeşte barmanul.

Împarte în pahare cioburile de gheaţă.

— De data asta, zic, mi-ai văzut prietenul? Că tocmai a ieşit.

Merg la nimereală, ca la Bingo; dar e metoda cea mai bună.

— Ei, nu ştii? Ăla mic, plin de coşuri, pe care tocmai îl căutam!

Mă priveşte cu nelinişte, scoasă la vedere în biata lui vitrină neaerisită.

— E un fix la dumneavoastră.

— Doamne, Dumnezeule! mă înfurii. Doar n-o să pretinzi iar că nu-l ştii, tocmai i-am văzut maşina în faţa uşii.

— Vă spun că n-a fost niciun scrofulos în barul ăsta. Încep să cred că n-aveţi figura unui băiat în toate minţile...

Mă scarpin în cap.

— În orice caz, cineva a plecat de aici în urmă cu patru minute.

— De unde vreţi să ştiu, cu toată harababura asta? Şi, pe urmă, ce mă tot descoaseţi în aşa hal?

Scot legitimaţia. Poate că ar fi fost cazul să o fac din capul locului.

— Trebuia să mi-o spuneţi imediat, se înmoaie barmanul, fără să se piardă cu firea.

— Ei bine, te ascult.

— N-am ce vă zice. Niciodată nu l-am văzut pe ţăranul de care vorbiţi...

— La dracu', fiule, încearcă să afli cine a plecat de aici adineauri. E foarte important, cu mult mai mult decât îţi poţi imagina.

Omul îşi şterge mâinile cu un şervet, trecând în revistă salonul, cu o privire de cunoscător. Pe urmă face, brusc, o strâmbătură.

— A, ştiu!

— Dă-i bice!

— Era un obişnuit al localului, acolo, la măsuţa din colţul tejghelei. Mi-a plătit pe loc, fiindcă zicea că aşteaptă pe cineva să vină să-l ia.

— Bravo! Şi pe urmă?

— Acum câteva clipe l-am zărit stând de vorbă cu un tip gras şi, după cum vedeţi, a dispărut.

— Cum arăta grasul?

— Stătea cu spatele, aşa că în privinţa semnalmentelor nicio speranţă. Nu părea să fie tânăr. Avea umerii foarte laţi. Şi purta pălărie de fetru...

— Bine. Cine e clientul barului?

— Un anume Carlier. Inginer la o firmă de maşini de birou, mi se pare. Vine deseori aici, seara.

— Ştii unde locuieşte?

— Cred că pe strada La Trémouille. Da, mi-a spus-o într-o zi.

— Vine singur pe-aici?

— Aproape întotdeauna. Pot să mă înşel, dar aduce, niţel a homo... În orice caz, nu l-am văzut niciodată cu vreo damă, şi are un fel de a se purta...

Îşi leagănă şoldurile, îşi arcuieşte coatele şi-şi atinge inelarul cu degetul mare.

— Pricepeţi?

— Foarte bine.

— Vă servesc ceva?

— N-am timp. Ciao!

•

Poate că acest Carlier e totalmente străin de afacerea mea. Sau poate că nu.

Din fericire, strada La Trémouille e mititică. Neavând numărul individului, mă apuc să intervievez portăresele. La o asemenea oră, nu-i deloc uşor. Aceste cucoane, trezite pe nepusă masă, te privesc cruciş, şi cum mai au şi ochii cârpiţi de somn, vă imaginaţi ce ambianţă deplorabilă.

— Domnul Carlier locuieşte aici?

— Cum ziceai?

— Carlier.

— Nu-l cunosc. Dar ia ascultă, la ora asta ţi-ai găsit...

Mă cărăbănesc la iuţeală. Scena se produce de patru ori. În sfârşit, la a cincea tentativă, o madamă în halat de molton îmi răspunde că la doi. Îi blochez invectivele cu un portret al lui Racine în plină glorie şi escaladez cele două etaje.

Sonerie discretă. Fără rezultat. Sonerie amabilă, pam-para-rararam-bum-bum (melodie cunoscută, muzica şi versurile de Francis Lopez). Nobody, cum se pronunţă de cealaltă parte a mânecii. Ajutor, sesamule! Intru. Apartament bun la toate (celea), băieţi! Curat şi lipsit de ambiţie, confortabil şi mediocru. Apartamentul unui domn ce locuieşte singur, beneficiază de serviciile secrete ale unei menajere reumatizante şi stă mai mult pe-afară decât prinăuntru.

În sufrageria care-i ţine loc de birou e îngrămădit un bogat sortiment de maşini de scris şi alte marafeturi diverse: dosare, hârţoage, planuri...

Totul pare în bună regulă, şi încep să-mi zic foarte serios, cu un pachet de spaimă uite-aşa de mare între pectorali şi buchetul de haţmaţuchi, că sunt pe cale de a petrece o vacanţă ilicită în

apartamentul unui domn care are cazierul judiciar la fel de pustiu ca frigiderul unui şomer iar conştiinţa la fel de albă ca vălul de mireasă al unei spălătorese. De aceea mă uşchesc la repezeală.

Până la urmă, seara s-a vădit mai curând negativă. Camioneta 403 nu avea nimic comun cu aceea de care s-a slujit amicul Fă-i Figura. Am mai şi stricat pe degeaba combinaţia lui Marion cea cumsecade. O porcărie. Când te gândeşti că întreprinzătorii întreţin din ce în ce mai prost... Vremuri grele. Şi vreţi să ştiţi din ce cauză? A nevestelor de tip nou... În ziua de azi, domnii ezită să se mai încurce cu extraconjugale, pentru că legitimele lor se poartă ca nişte metrese. Cheltuie la firfirici cât damele de lux, trebuie s-o recunoaştem. Altă dată, cucoana n-avea altă treabă decât să facă plozi şi economii. Asta îţi îngăduia să aloci o parte din buget domnişoarelor de companie. Acuma soţiile au ajuns nişte amante extrem de costisitoare. Şi în materie de viciu, aruncaţi Kamasutra[16] la gunoi! Casanova le e sursă de inspiraţie. Sunt, care mai de care, dornice de orgii colective. De aici înainte, visul e să-ţi iei ţiitoare numai ca să le poţi privi cum tricotează. Să-ţi cânte la pian în lumina filtrată de un abajur roz; să-ţi gătească ciorbă de varză, să-şi pună ciorapi de bumbac, lenjerie de pânză şi să n-aibă mai mult ruj pe buze decât un borcan de iaurt.

Dacă mai dispun şi de un băieţel cuminte care îşi face lecţiile în timp ce tu citeşti *Pe cinci coloane, în pagina întâi,* atunci chiar că e un adevărat extaz! Ceva sublim. Rafinamentul împins până la delir.

Mă simt obosit de parcă aş fi măsurat, cu metrul de tâmplărie, inteligenţa unui jandarm. Aşa încât caut cel mai apropiat hotel şi îmi ofer o cameră cu baie, ca să uit, timp de câteva ceasuri, mizeriile acestei lumi.

[16] Celebră lucrare de erotologie indiană. (n. tr.).

CAPITOLUL VII

La ora şapte, portarul, respectând instrucţiunile date de mine, singurele pe care le-a primit vreodată, mă clopoţeşte. Îi reclam o cafea neagră şi mă năpustesc sub duş. După care, nou ca o piesă de cinci franci a unui falsificator de bani, îi telefonez Moşului. Poate că noaptea a lucrat pentru mine? Dacă nu contezi niţel şi pe întâmplare, e ca şi cum te-ai duce să-ţi fierbi un ou de Paşti în bainmarie.

Glasul fui voios mă înviorează. Are noutăţi, băieţi.

— Aţi aflat ceva, despre Carville, bossule?

— Nu, scumpul meu. Dimpotrivă, am pus mâna pe 403.

— Unde era?

— Continuă să fie – fiindcă am dat ordin să n-o atingă nimeni – la Saint-Cloud, nu departe de domiciliul dumitale.

Mi-aş trage singur şuturi în alune, atât de tare sunt decepţionat. O decepţie inspirată numai de mine. Biată ciubotă care-şi închipuia că poate zări, urme de cauciucuri pe o distanţă atât de mare! Arăţi splendid, San-A! Ia un întăritor, figură ce eşti, e tocmai ce-ţi trebuie la starea ta. Trimiteţi vitamină B_{12}, băieţi, şi de urgenţă!

La celălalt capăt al firului, Tăgârţă îi dă înainte:

— Notează adresa.

— Spuneţi.

— Maşina se află în dreptul numărului 18, pe strada Burnant-Bathon[17]. O ştii?

— Cred că da.

— Atunci fă cele necesare. Îndată ce ţi-ai terminat investigaţiile, cheamă-mă ca să cer să fie investigată şi de cei de la laborator. Sper să găsim amprente...

Şi iată-mă plecat spre Saint-Cloud.

Ucigaşul a abandonat camioneta lângă un gard, în faţa unei camionete scunde, împodobite artistic cu anvelope vopsite în alb. Cercetez vehiculul pe toate părţile, în căutarea unor indicii problematice, dar tipul care a abandonat-o în locul ăsta pustiu a trecut-o şi el în revistă înainte să se debaraseze de ea. Nu

[17] *Burne* (argou) – testicul; *baton* – membru viril. (n. tr.).

găsesc nimic, nici măcar chibrituri arse, fiindcă scrumiera a fost golită. Torpedoul e absolut gol, banchetele nu conţin nici ele vreun obiect care să constituie un indiciu. Pot paria pe ce vreţi că ucigaşul a lustruit cu piele de căprioară toată hodoroaga, pentru a-şi şterge amprentele.

Remarc un singur lucru: pedalele sunt pline de un noroi roşcat, foarte clisos. Amănuntul mă surprinde întrucâtva, fiindcă dacă şoferul s-a descotorosit de 403 după crimă, trebuia să găsesc urme de ciment în locul urmelor noroioase.

Mă duc, perplex, să sun la poarta grilajului scund ce înconjoară casa anvelopelor. O javră abominabilă, cu pedrigri imposibil, se pune pe hămăit în grădiniţa unde tufele de pansele dau o notă bucolică, apostolică şi chiar romană.

Uşa casei se deschide şi văd dând buzna afară o fiinţă înspăimântătoare. După o lungă clipă de incertitudine, decid că e vorba de o femeie. Într-adevăr, vietatea poartă rochie. Dar e enormă precum familia Bérurier reunită. Are un cap de scroafă mustăcioasă. Nu se ştie unde i se termină pletele şi începe barba. Pieptul are forma unei guşi de porumbel, dar fie-vă milă de porumbiţă! Când gângureşte, ai zice că e un rezervor de toaletă stricat. Tromba lui Eustaţiu, ce mai!

Chestia avansează spre mine, aţintind asupra fermecătoarei mele persoane cele două boabe de strugure stafidit ce-i servesc drept ochi. Se opreşte la câteva ancabluri şi aşteaptă cuvintele lui San-Antonio. Îi zic:

— Cer iertare, scumpă doamnă, ştiţi cumva cui îi aparţine maşina staţionată în faţa casei dumneavoastră?

Potaia îmi adulmecă, prin grilaj, stâlpii de fundaţie. I-aş trage un şut între nări, dar asta n-ar adăuga liant la relaţiile mele cu patroana lui.

Amabila mea interlocutoare îşi saltă emisfera orientală cu o generoasă mişcare de antebraţ. Procedează aşijderi şi cu emisfera occidentală şi declară cu un glas ce te trimite cu gândul la un sos cu maioneză, care tocmai se taie:

— Nu, nu ştiu.

— De mult timp şade aici? îmi permit să insist, strecurându-i o ocheadă dătătoare de fiori, menită să îmblânzească această grămadă de organe în vrac.

Când doamna se gândeşte, e ca şi cum ai derula un sul de hârtie igienică.

— A venit azi-noapte. Câinele a lătrat, şi am auzit trântindu-se portierele.

— Ce oră să fi fost?

— A, nu ştiu.

Este evazată şi evazivă madam Grăsoi. O gelatină tremurătoare îi curge din ochi. Respiră greu, deşi posedă nişte plămâni mari ca două pilote.

— N-aţi mai auzit nimic altceva?

— Nu, că am adormit la loc.

S-a sfârşit, n-o să mai scot nimic de la ea. Are dovlecelul în reflux.

— Mii de mulţumiri pentru preţioasele dumneavoastră informaţii, scumpă doamnă.

Mă car încotro văd cu ochii. Nu voi afla nimic în plus. La urma urmei, nici nu stau chiar atât de rău. Ştiu că maşina a fost abandonată nu după-amiază, ci peste noche. Mai târziu, acest detaliu poate căpăta o importanţă capitală ca şi pedeapsa cu acelaşi nume.

Mă urc înapoi în rabla mea, în timp ce muntele de gelatină mă priveşte dispărând, cu o mare nostalgie în întreaga sa geografie.

Merg până la capătul străzii, because aceasta e prea îngustă ca să pot întoarce, şi constat că se termină în faţa cimitirului. Şi pe când trec de-a lungul lui, îmi vine o idee. Mă gândesc iar la noroiul care mânjea pedalele camionetei şi-mi spun, în aparteu, dat fiind că vorbesc în mod curent limba cu pricina, că numitul noroi provine poate din funebra îngrăditură.

Eu, mă cunoaşteţi. Sunt un băiat în genul răposatului Deibler: îmi pun foarte repede în execuţie hotărârile. Opresc în faţa porţii şi intru. Cât se poate de firesc, mă îndrept spre mormântul meu. Because celebrul comisar San-Antonio, cel ce nu se teme nici de muşte, nici de acneea juvenilă, este cuprins pe neaşteptate de o bănuială; dacă presupunem că duşmanii mei au descoperit, într-un fel sau altul, şmecheria cu falsul deces şi au vrut să aibă conştiinţa împăcată? Hmm?

Vă daţi seama un pic de chestia socotelii afacerii? Indivizii dau năvală în plină noapte la cimitir, îmi deschid mormântul şi pe urmă sicriul şi descoperă sacul cu nisip mort în floarea vârstei şi care se numeşte, provizoriu, San-Antonio.

Intru pe aleea ce duce spre cavoul meu şi, pe măsură ce mă apropii, văd un ins ghemuit pe placa de marmură. Nu-l recunosc

imediat, deşi această spinare zdravănă îmi zice, în mod obscur, ceva. Încă vreo câţiva paşi, şi incertitudinea mi se duce precum ciorapul unei dame al cărei portjartier s-a rupt pe nepusă masă.

Omul care se lăfăie pe mormântul meu, ca o vacă la păşune, este Bérurier. Inima mi se strânge iar ochii mi se umplu, de lacrimi. Fiindcă Grasul hohoteşte de plâns, măi fraţilor. Sughiţurile îl zgâlţâie cât e de mare, în vreme ce mormăie frânturi de frază grozav de emoţionante.

— San-Aş sărmane pretin, sărmane pretin! Unde eşti tu acuma, ia zi?... Ah, n-o să-mi revin niciodată... Niciodată!

Dragul de Béru, scump amic, la bine şi la rău! E precum câinii credincioşi care-şi dau sufletul la mormântul stăpânului.

Asemenea clipe sunt nepreţuite, băieţi, credeţi-mă. Vă fac să restabiliţi relaţiile diplomatice cu existenţa. Te simţi mai bine, ba mai mult: te simţi util.

Mă apropii. Nu mă aude, prăbuşit cum e în durerea lui de căţel mare. Îi pun mâna pe umărul robust.

— Până la urmă, ai să te deshidratezi, Grasule! îi şoptesc.

Bustul i se încovoaie. Apoi omul se întoarse încet. Mutra enormă, violacee, îi devine albastră; e felul lui de a păli. Da, e albastru Matahală, albastru ca un pachet de gauloises ordinare. Mă priveşte câteva clipe, fără să reacţioneze, după care sloboade o râgâială de sugar ghiftuit şi cade grămadă, pe burtă, peste mormântul meu. Mă grăbesc să-l reanimez. Şterpelesc de la mormântul vecin un vas de bronz, pentru flori, scot garoafele pe care le conţine şi vărs apa împuţită peste moaca, nu mai puţin intrată în putrefacţie, a lui Béru. Şi iată că Grasul fornăie, scuipă, se ridică şi se benoclează la mine, cu ochi holbaţi peste măsură.

Balele îi curg peste cravata care a suportat şi chestii mai rele. Limba de rumegător îi atârnă deasupra buzei inferioare, ca o otarie care ar încerca să se arunce pe fereastră.

— Nu face mutra asta, Grasule! murmur. Că de nu, o să mă apuce şi pe mine o sincopă.

În cele din urmă, minţile îi revin la domiciliu.

— F...-i mama mamii ei de c... de viaţă!

Deşi plină de puncte de suspensie, declaraţia aceasta îi traduce cu fidelitate starea de spirit.

— Vezi, Grasule, durerea ta m-a trezit din morţi! glumesc mângâindu-l afectuos pe ceafă.

Îi fac degrabă un rezumat al situaţiei. Mă ascultă, cu un aer absent, apoi se ridică, nobil şi generos.

— Ticălosule! mi se adresează. N-o să-ţi iert niciodată răul pe care mi l-ai făcut. Nu puteai să-mi spui, mă, figură, că e o înmormântare de sanchi? Să-mi fac eu sânge rău de atâtea zile! Şi să plâng atâta, că orice haleam era sărat potroacă!

Îl iau de mână.

— N-am ştiut că-mi purtai o asemenea prietenie, Benoît!

— A, nu? Nemernicule! Vasăzică, puteam să şi crăp, că tu nici măcar nu ţi-ai fi dat seama, nu? Ideea că nu mai exişti mă împiedica să răsuflu, ca şi cum aş fi avut o genuflexiune de piept; îmi amăra atâta viaţa, că mi s-ar fi rupt până şi dacă aş fi câştigat la loto – şi tu faci pe miratul. Domnul comisar de trei lulele n-ar fi dat nici măcar un pitac pentru jerba mea.

— Dar Béru...

— Taci! N-ai mai mult suflet decât o canistră de benzină. O, ce mă scârbesc măgarii ca tine! Îmi vine să plec aiurea, în cosmetice, cu Gargară.

— Gagarin, Grasule!

— Fie şi-aşa. Cel puţin Margarină, când zboară cu trabucul lui, nu se mai gândeşte la ingratitudinea omenească. Singura lui grijă e să nu i se ancraseze bujiile de la rablă. I se îndoaie lui Zaharină de prietenii care te lasă la nevoie.

În sfârşit, se opreşte.

— Vorbeşti, vorbeşti, zic, şi nu spui decât prostii. Ştii bine că eşti pretinarul meu nambăr oan, Béru. Dacă ai da în primire, şi eu m-aş tăvăli prin praf. Te înşeli dacă te superi pe mine. Am tăcut numai fiindcă voiam să o apăr pe mama...

Îşi striveşte o lacrimă cu un deget mai vârtos decât o maşină de nituit.

— În fine, important e că trăieşti, San-A. Maica ta, Hristache! Ce-o să ne mai cinstim pe chestia asta!

— O clipă! Înainte de festivităţile învierii, avem de lucru.

Gata cu emoţiile. Mă uit la intrarea în mormântul meu. Şi constat că am mizat la fix: pământul e răscolit de curând. Cineva l-a bătătorit cu piciorul, dar umezeala dovedeşte că a fost săpat.

— Du-te la paznic şi cere-i o cazma, Grasule!

— Ca să ce?

— Vreau să arunc o privire la rămăşiţele mele pământeşti.

Béru îşi sfredeleşte tâmpla cu un deget cât un caltaboş, apoi încremeneşte brusc:

— Drace! zice. Şi dacă totul e doar o părere? Dacă doar visez că-mi spui...

Întinde mâna, îmi pipăie faţa, braţele...

— Eşti sigur că trăieşti, San-A?

— În privinţa asta, n-ai niciodată o siguranţă deplină, Grasule, dar există prezumţii serioase cum că n-aş fi murit.

•

Un mic sfert de ceas de eforturi conjugate (la prezent: eu căzmăluiesc, tu căzmăluieşti etc.) şi am degajat placa verticală care închide cavoul familiei.

— De ce faci asta? întreabă Bérurier, Nu-mi pică fisa unde vrei să ajungi.

— Nici nu încerca să afli, ai să capeţi o hernie la creierul mic.

Intru în cavou. Cutia cu arşicele mele e aşezată pe o etajeră de ciment. O privire rapidă mă lămureşte: sicriul a fost deschis. Capacul e pus la loc, dar fără a i se mai strânge şuruburile. Deci am prevăzut exact: bandiţii au avut o bănuială şi au procedat la această macabră verificare. Iar acum ştiu că nu sunt mort.

Un gest reflex mă face să ridic capacul coşciugului. Ce şoc, oameni buni! Unul dintre cele mai tari pe care le-am simţit în cursul afurisitei mele de cariere. Sicriul lui mandea nu conţine un sac de nisip, ci un cadavru în carne şi oase.

Cel al unui ins de vreo treizeci de ani, al cărui chip de ceară îmi aminteşte vag de cineva.

CAPITOLUL VIII

— Ai văzut tot ce aveai de gând să vezi? întreabă Grasul, răsucindu-şi o ţigară.

— Ba chiar mai mult, i-o întorc.

— Ce vrea să zică asta?

— E un musafir în cavoul meu. Am oroare de asemenea cuci care-şi fac cuibul în cel al altora.

Îi arăt uimitoarea, incredibila, aiuritoarea descoperire.

— Ajută-mă să-l scoatem pe acest particular la lumina zilei, ca să facem cunoştinţă mai bine.

— Stai niţel, să-i cer paznicului o frânghie.

După cinci minute, coşciugul e afară din groapă, şi-l pot contempla în voie pe domnul care m-a înlocuit la somnul de veci. E de talie mijlocie, cu o faţă mai degrabă fină.

— Auzi, spune Grasul, omul tău n-a păţit-o din cauză de febră tifoidă.

Şi zicând asta, îmi arată o mare pată roşie pe cămaşa băiatului, în amplasamentul inimii. Deschei cămaşa şi descopăr o gaură cu marginile neregulate şi arse.

— O bomboană de lux, apreciază Bérurier. Cel puţin 9 milimetri în privinţa calibrului. Pun pariu că de cealaltă parte gaura e cât mâna mea.

Nu-i răspund. Întreaga atenţie mi se concentrează asupra feţei bărbatului. În minte mi se înfiripă, cu greu, acel gen de certitudine cum că-l cunosc ori l-am cunoscut;

Nu cumva tocmai aici e punctul în care mă înşală memoria? Pipăi buzunarele goale ale intrusului. A fost uşurat de acte şi de orice obiect personal susceptibil să-i îngăduie identificarea.

— Anunţ poliţia? întreabă Umflătură.

— Da, anunţ-o.

— Ce te uiţi aşa la el? Ţi-a vândut nişte mazăre care nu voia să fiarbă?

Ciudate mai sunt meandrele spiritului nostru! Această frază stupidă îmi declanşează brusc în mansardă un mecanism secret. Propriu-zis nu fraza, ci un cuvânt anume... Vorba „vândut”. „Ţi-a vândut...” a zis Grasul.

Ei bine, e adevărat, tipilor. Mortul mi-a vândut într-o zi ceva. Mă gândesc ce anume. Simt că nu e mult timp de atunci. Mi-a vândut... Mi-a vândut...

Gata, îmi amintesc! Şi o avalanşă de revelaţii îmi soseşte cu poşta rapidă. Tipul mi-a vândut, într-adevăr, o maşină de scris. E Carlier, clientul de la Macao-Bar. Omul în locuinţa căruia, azi-noapte, am făcut o mică percheziţie, în vreme ce, absolut sigur, el era trimis într-o excursie pe lumea cealaltă. S-ar putea crede că misterul începe să se lămurească, dar mie mi se pare, dimpotrivă, se adânceşte şi mai mult. Ce legătură există între un domn care mi-a vândut o maşină de scris şi aceşti ucigaşi neînduplecaţi?

De ce a fost lichidat Carlier? De ce, mai ales, l-au vârât în sicriul meu? Voi aţi dat vreodată peste asemenea sticle de cerneală uriaşe? Este. culmea ridichii, Ieroboamul cernelii, zău! Ah, simt că n-am scăpat de bucluc!

— Ce facem cu scumpul defunct? întreabă Grasul, aprinzându-şi ţigara.

— Îl lăsăm valoroşilor noştri confraţi şi dăm fuga să ciocnim o ulcică.

— Ţi-a ieşit un porumbel din gură! zice acest boa de Béru, beat de pe acum. Şi adaugă: Imposibil să mă înşel, chiar eşti viu!

•

Viu, desigur, totuşi mort de curiozitate.

Îl târăsc pe eminentul sticlete până la un discret stabiliment de mahala, unde o damă tristă ca o nevastă de sergent de noapte ne serveşte cu vin alb şi felii de cârnat.

În timp ce ne introducem aceste diverse articole în tubul digestiv, comentăm situaţia. Eu fac un rezumat riguros şi lucid al evenimentelor. Urmează o tăcere abia tulburată de unele necuviinţe ale Grasului. Acesta, înarmat cu un briceag, îşi curăţă dinţii, cu privirea pierdută în arabescurile unei hârtii de muşte agăţate de tavan.

— Ascultă, San-A., face el în sfârşit, nu te dezola. Avem, la urma urmei, un client serios.

— Pe cine?

— Mortul. Aplecându-ne asupra vieţii lui, vom găsi, fatalmente, nişte legături cu banda, ştii bine.

— Da, sper.

Vârful briceagului explorează multiplele cavităţi ce constituie dantura demnului bărbat. Acesta consumă, cu oarecare lăcomie, rezultatele săpăturilor, bea o duşcă şi-şi şterge cu mâneca babinele.

— O să fie mai ales interesant de aflat raporturile dintre tip şi tine.

— Ţi-am spus, trăsura noastră de unire este o maşină de scris.

— Ce e? întreabă grasul motan, scuipând o particulă de cârnat.

Primesc uşorul proiectil în pleoapa stângă, de unde îl gonesc cu un bobârnac. Printr-o întâmplare fericită, boţul cade în paharul lui Béru, care îl înghite în sfârşit.

— O maşină de scris, mă, proeminenţă greţoasă! repet, cu o docilitate ce reprezintă cincizeci şi doi la sută din şarmul meu.

— Te întreb de marcă.

— E un Ravioli-univers.

— Şi cum se face că s-a nimerit de ţi-a vândut-o particularul ăsta?

Mă gândesc o ţârâ. Într-adevăr, cumpărarea respectivei maşini e rodul întâmplării.

— Pariez că asta îţi deschide orizontul, jubilează Bérurier.

— Da, poate.

— Aşadar, frumosule enigmatic?

— Am căpătat-o printr-o dom’şoară.

— Povesteşte.

— O puicuţă pe care am tăvălit-o în trei reprize pe plaja de la San-Remo, în iunie anul ăsta.

— Şi pe urmă?

Fiindcă îmi punctez fiece silabă cu o pauză de gândire, nea Bérurier se indispune.

— Auzi, San-A., nu cumva, câteodată, apar goluri de producţie la uzina ta de idei?

— Stau să mă gândesc, obiectez. Şi aşa ceva nu-i la îndemâna tuturor, Grasule, tu ar trebui s-o ştii mai bine ca oricine.

El îşi ridică umerii robuşti care îi terorizează pe croitori şi pe inculpaţi.

— Nu văd legătura între o fâţă şi o maşină de scris; lăsând la o parte chestia că la amândouă le morfoleşti claviatura.

Şi râde gros ca dicţionarul Larousse al secolului XX.

— Fata avea un frate care lucra în exportul maşinilor de soiul

ăsta. Şi mi-a propus să cumpăr una, la un preţ convenabil, because puteam beneficia de o reducere...

— Deci cadavrul aici de faţă e fratele puştoaicei?

— Taman aşa, puţică!

— Mă cheamă Benoît, se crede obligat Grasul să rectifice. Vasăzică, te-ai lăsat pricopsit cu o maşină?

— Yes, Baby. Dama l-a clopoţit pe fratello, să vină să mă vadă. Peste câteva zile, insul mi-a adus maşina, am tras o duşcă amândoi şi asta a fost tot.

Béru o interpelează pe doamna cea lugubră căreia îi mai cere zeamă de buturugă. Apoi, cu un bobârnac, îşi coboară peste vitrină pălăria noroioasă ca un ghizd de fântână.

— Să vezi că-i dăm de capăt, San-A. Pentru maşină, natürlich, n-ai plătit vama...

Sar în sus.

— Inspector Bérurier, această acuzaţie adusă superiorului dumitale ierarhic e o atingere gravă la adresa renumelui întregii poliţii franceze. Nicio clipă nu mi-a trecut prin minte ideea de a aduce această maşină prin fraudă.

Grasul îşi introduce în decolteul pantalonilor un deget dotat cu o unghie straşnică, răspândind astfel panică în rândul faunei pe care o hrăneşte. Îmi declară apoi deschis în faţă, că de-aia nu mai poate poliţia franceză dacă el, Béru, se aşază înaintea superiorului său ierarhic; şi că, dacă am dat vamă pentru maşina aia, apoi sunt de paişpe ori mai înghesuit decât şi-a imaginat el în clipele celui mai negru pesimism.

O tăcere confortabilă urmează vehementei peroraţii. Grasul profită de ea ca să-şi golească, pe ascuns, paharul. Pe urmă îşi scobeşte fosele nazale şi întreabă:

— Păi ce tot ardem gazul aici, în loc să mergem să vorbim cu sora mortului?

CAPITOLUL IX

Se numeşte Virginia Duchemin, fiindcă era sora vitregă a lui Carlier. Are douăzeci şi cinci de ani şi e blondă autentică. Fructele asemeni celor pe care le trambalează în sân primesc cu siguranţă premiul întâi la concursul celor mai frumoase mere, organizat de Contribuabilii din Franţa şi din Piaţa Comună. Ochi închişi la culoare, cu priviri mai degrabă şmecheroase. O talie cât gâtul unei sticle de Piper-Menthe – şi vă puteţi face o idee aproximativă asupra persoanei la care sun.

Aventura noastră a fost una de vacanţă, însorită, fermecătoare şi relativ banală. Ne-am întâlnit la: acelaşi hotel din San-Remo. Faptul că suntem francezi ne-a semnalat unul altuia, şi faptul că am simţit nevoia să facem dragoste ne-a apropiat. Am avut parte de opt zile încântătoare: marea, ambianţa, vinul de Chianti, mandolina plângăreaţă... Vacanţă, ce mai la deal, la vale.

Ne-am întors la Paris împreună. Fericita noastră povestioară a mai durat încă două-trei zile. Pe urmă eu am plecat într-o anchetă iar relaţiile noastre au murit de moarte bună.

Dulcea mea amică locuieşte la Claincourt, am fost la ea de două ori, şi întrucât posed o memorie (printre altele) de elefant, mă duc drept într-acolo, dar cu Bérurier.

— Ce mai învârteşte această damicelă în afară de plăcerile comisarilor în vacanţă? se informează Béru.

Rareori l-am văzut pe bunul Grăsan atât de preocupat de vreo afacere. Îmi poartă de grijă, vă garantez. Afacerea mea a devenit afacerea lui, şi e pus pe fapte mari şi mai tare decât mine.

— Se plictiseşte la un minister oarecare, am impresia, îl lămuresc, urcând scara de lemn.

O scorpie de portăreasă plină de negi păroşi se avântă pe urmele noastre.

— Hei! orăcăie. Încotro?

— La domnişoara Duchemin:

— Nu-i acasă! se zborşeşte madama.

— Ce-are a face? o asigură, seducător, San-Antonio. O

aşteptăm.

— Dar a plecat din oraş!

Am un scurt moment de ezitare.

— O să aşteptăm totuşi până se întoarce. Am cheile, o liniştesc.

— Ia staţi niţel, zice ea, aş vrea o lămurire:

Oftez:

— Iat-o!

Şi-i ofer dreptul la legitimaţia mea. Ceea ce îi provoacă un sughiţ formidabil, cât o săritură cu schiurile de la trambulina olimpică.

— Ce s-a întâmplat?

— Dacă ar trebui să se întâmple câte ceva peste tot pe unde umblă sticleţii, lumea, scumpă doamnă, ar semăna cu bătălia de la Stalingrad. De mult e plecată de-acasă domnişoara Duchemin?

— De două zile. Dar...

Nu aştept urmarea, ci îl târăsc pe Matahală pe scări. Graţie veşnicului sesam (într-o bună zi va trebui totuşi să vă dau o schiţă a obiectului) intru în hogeacul puicuţei. Nu e cazul să ai bacalaureatul ca să înţelegi că persoana n-a plecat nicăieri. Într-adevăr, un cufăr şi două valize tronează în mijlocul camerei. Pe divan se află un impermeabil şi o poşetă.

— Ia te uită, face Enormul, s-ar spune că s-a ordonat la loc comanda.

Chestia mi se pare mai curând ciudată. De comun acord, Béru şi cu mine scotocim apartamentul. De ce mă tem, în chip nelămurit, să nu descopăr cadavrul şoricelului?

Presimţirile astea, care-mi dau atâta de furcă! Din fericire, nu găsim nimic. Bucătăria, baia şi dulapul din perete sunt goale.

— Un mister în plus! îi zic Grasului. Evident că puştoaica era pe punctul de a o şterge, când pe neaşteptate s-a întâmplat ceva ce a oprit-o.

— Crezi tu că a fost oprită? mârâie Grasul. Eu cred că mai curând au îmbarcat-o către o destinaţie unde nu mai are nevoie de bagaje. Nu?

— Şi mie mi se pare, tăticule.

Béru se apropie de masa unde se află o fotografie reprezentând un cuplu înţolit în tenismeni.

— Dămiţa asta e ea?

— Da.

— Şi negustorul?

— Eu nu ştii, prietenule al meu.

— După câte am impresia că am priceput, zice Nobilul Josnic, domnişoara şi-a deschis la poponeaţă un fel de dispecerat de cazare, nu?

— Fără a merge atât de departe cu metafora, e totuşi destul de primitoare, într-adevăr.

Necruţătorul scoate fotografia din ramă, la fel de uşor cum smulgeţi voi o bancnotă din portofel. Îi aruncă o ultimă privire, apoi o vâră în pubela care-i ţine loc de buzunar.

— Pornim în căutarea Virginiei, monologhez. Aş da orice şi încă ceva pe deasupra să pot sta de vorbă cu ea.

Aproape că am ajuns la uşă – când iată că Hidosul Béru se cabrează brusc, ca un măgar în faţa unei jandarmerii.

— Ei bine, băieţică, te duci până afară înainte să ieşi afară? îi aruncă mandea.

— Nu mişca, scumpeteo! răspunde Inestimabilul, suflându-şi nasul într-o gaură a batistei şi pipăind apoi o draperie, să constate dacă e catifea de mătase. Nu mişca!

Se apropie de cufăr şi-i saltă capacul.

Mă aplec, cum se zice în culisele teatrului de balet.

— Ai ajuns cu două ceasuri întârziere, Frumosule! M-am uitat şi eu, de mult.

Fără să mă asculte, el azvârle pe podea rochii, mantouri, lenjerie...

— Te distrezi de minune, borfaşule!

— Şi încă cum! răspunde el.

Îmi face semn să vin. Mă supun, şi zâmbetul mi-o ia la sănătoasa, ca o potaie care tocmai a înşfăcat un şir de cârnaţi de pe taraba unui măcelar: Pe fundul cufărului, copilaşi, este un cadavru. Cel al micuţei Virginie. Aproape rupt în două şi înghesuit în fundul cufărului înainte de a fi acoperit cu un munte de rufe.

Grasul aruncă o privire paşnică spre tânăra moartă.

— Nu de la oreion i se trage! mă anunţă isteţul de el. Ştii ceva, Tonio, cred că nu mă înşel comunicându-ţi că a fost strangulată cu o curea de piele cu dungi. Priveşte la urmele de pe gâtul ei simpatic. Păcat, era un animăluţ ca lumea.

Închide capacul, se aşază deasupra şi, scoţându-şi găina, îşi

şterge fruntea cu un slip delicat de-al moartei.

— Sper să nu fie dintr-o familie numeroasă amicii ăştia ai tăi! râde. Fiindcă altminteri va trebui să ne asigurăm de preţiosul concurs al pompelor funebre.

•

Portăreasa e pe scară. N-a pus mâna pe vreo mătură în chip de pretext. Agăţată de balustradă, ne priveşte coborând iar ochii iscoditori îi ard de curiozitate.

O clipă, se teme să nu plecăm fără explicaţii, dar când mă vede că-i zâmbesc, moaca în formă de gaură a cheii i se luminează ca un licurici gata să se cocoaţe pe un bec electric.

— Ne-ar face plăcere să schimbăm o vorbă, aşa, ca să mai stăm la taclale, anunţă flecarul de Béru.

Ei, pofticioasă, îi şi lasă gura apă. De o jumătate de veac de când frecventează faptele diverse din jurnalele specializate, se umezeşte la ideea că nişte curcani îi năvălesc în bârlog. În cuşca ei de cancanuri miroase a mâncare încălzită şi a pipi de mamaie.

— Vă ascult! freamătă gazda:

Într-o competieră din secolul trecut se află câteva nuci de acum un an. Béru care e genul de veveriţă dacă nu trebuie să se caţere în copaci, înşfacă una şi o pulverizează între degetul mare şi arătător. În alte împrejurări, cerbera ar alerta pompierii şi poliţia de intervenţie, dar acum dorinţa de a afla îi e prea mare.

— Aşadar?

— Când a plecat din oraş domnişoara Duchemin? atac eu frontal.

— Alaltăieri.

— Dimineaţa, seara?

— Seara.

— Aţi văzut-o plecând?

— Nu, fiindcă după-amiezile fac menajul la doctorul de alături. Dar mă anunţase că pleacă.

— Încotro?

— La Londra. Mergea în deplasare cu o delegaţie de la minister, pentru că e stenodactilografă.

— La ce minister se istoveşte domnişoara dumneavoastră

Dusentier[18]? se interesează Grasul, prefăcând în pulbere cea de-a şasea nucă.

— Al Afacerilor Externe.

Béru râde mânzeşte?

— Te rog s-o remarci în trecere! îmi spune. Poate sluji la ceva.

— Mersi.

Portăreasa nu mai rezistă.

— A făcut ceva rău? trage ea nădejde.

— Da, rânjeşte Obezul. Le-a deschis unor oameni pe care ar fi fost mai bine să-i lase pe-afară.

— Ce vreţi să ziceţi? nu îndrăzneşte să se bucure specialista în gogoşi înfuriate.

— Nimica! replică Machiavelicul, cu aerul că ar avea atâtea de zis, că nu ştie unde le mai pune.

Reiau iniţiativa.

— Deci aţi crezut că plecase?

— Păi, fireşte.

— Nimeni n-a mai căutat-o după?

— Nu, nimeni.

— Primea lume multă în ultima vreme?

— Puţină.

— Vreun bărbat?

— Logodnicul ei.

Béru scoate fotografia din poznar. Mai multe obiecte adezive s-au fixat de ea precum scoicile de o stâncă. Obiecte care ascund imaginea, fiindcă sunt numeroase, adică: o bucată de tartină cu unt, un chiştoc molfăit, o coajă de piersică, un cârnat, un ventil de bicicletă, un capăt de hârtie igienică – părând dobândit la mâna a doua, un timbru de optzeci de centime, o etichetă cu oferta şi preţul unei undiţe de bambus spart, un petic de leucoplast participant odată la cicatrizarea unui furuncul şi o tabletă de chewing-gum pe jumătate mestecată dar putând încă asigura mucoaselor surmenate multe ore de secreţie.

Voinicelul şterge poza şi o înfăţişează ochiului sagace al maestrei corpului de mătură.

— Ăsta-i? întreabă.

— Exact! răcneşte deschizătoarea de scrisori ale altora.

---

[18] Joc de cuvinte în original, pornind de la numele personajului: Duchemin (*chemin* – drum); Dusentier (*sentier* – potecă). (n. tr.).

— Ne puteţi scuipa indicativul lui? îi cere Multiplicarea Sa care, hotărât lucru, şi-a pierdut răbdarea.

— Poftim? behăie campioana de la Cap Cerber, holbată de curiozitate.

— Ne puteţi spune numele bărbatului? traduc eu.

— Mi l-a prezentat într-o zi. Cred că-i zice Maurin, Jean-Paul ori Jean-Jacques, şi că lucrează împreună cu ea.

— Mii de mulţumiri, bună doamnă! spun.

Şi-i fac semn Grasului să pună cap compas spre ieşire. Iar el ridică marea zdreanţă pe cel mai înalt catarg al mizeriei.

— Ce s-a întâmplat cu locatara mea? se nelinişteşte încasatoarea de chirii.

— Un mic accident de circulaţie, spune Grasul.

Plecăm, abandonând-o pe portăreasă chinurilor curiozităţii sale nepotolite.

Béru are o mutră ciudat de şmecheră. De parcă ar fi trişat ca să ajungă la asemenea rezultate. Seamănă cu un actor slab căruia i s-a încredinţat un rol important. E pe cai mari Matahală. Vrea să cucerească mulţimile. Îi spun asta, şi el, în loc să se supere, râde scărpinându-şi cartoafa.

— Să ştii, San-A., că iau afacerea pe contul meu. Sunt într-atâta de grozav de fericit că te ştiu în viaţă, încât aş putea să mut din loc Mont-Blancul.

— Nu cu mâinile alea murdare, îl sfătuiesc, altminteri va trebui rebotezat.

— Acuma ştiu unde-o să mergem, replică el.

— Unde, iepuraşule?

— La Ministerul Afacerilor Externe.

— Nu, Grasule.

— Păi, logodnicul donşoarei...?

— Logodnicul donşoarei, cum spui tu, nu lucrează la orele amiezii. La minister oricum se lucrează rar, însă niciodată la amiază. Vom merge mai târziu.

— Ne ducem la clămpăneală?

— Nu. Vreau să fac o mică verificare.

— Unde?

— La mine acasă.

Tipul rămâne ţuţ.

— Eşti diliu? Cu toţi cioflingarii ăia care umblă să te sfredelească? Dacă încasezi o bomboană la dovlecel, o să arăţi

nemaipomenit.

— Eroare, cutezătorule Bérurier, cartierul mişună de curcani.

Amabilul meu-tovarăş mugeşte:

— Nu-mi spune mie de curcani, se ştie ce brânză fac ăştia pe plan prezervativ...

În drum spre Saint-Cloud, pălăvrăgim pe marginea unor subiecte absolut fără legătură cu afacerea. E bine, uneori, să te mai extragi din obsesii. Béru e o comoară în materie de vorbit alandala:

— Ştii, îmi zice, săptămâna trecută am fost la Comedia Franceză, fiindcă nevastă-mea, Berthe, a căpătat nişte bilete de la vărul prietenului nostru, coaforul.

— Şi ce-ai vizionat, Grasule?

— *Vijelia*... Pe *Cidrul* îl văzusem o dată. Cam tras de păr. Dragostea dintre el şi Arhimede – de unde până unde, poţi să-mi spui? Şi al dracului de imoral. Eu, dacă aş fi Cenzura, aş interzice. Va să zică, un nene îl rade pe bătrânul gagicii lui şi după aia o încoţopeneşte pe damă, cum nu se face, în sănătatea lui tata-socru. Şi şcolarii sunt aduşi să-vadă chestia. asta, în vreme ce nişte filme li se interzic, fiindcă o papacioacă îşi potriveşte jarteaua!

— Şi *Vijelia* e frumoasă?

— Mai nasoală decât *Cidrul*[19], amice!

— A cui e?

— Nu mai ştiu. A unui mameluc de-ăia cu pletele pân-la târtiţă, cunoşti genul.

Stau să mă gândesc. *Vijelia* la Comedia Franceză, chiar că nu-mi spune nimic.

— Care-i subiectul?

Béru îşi ridică umerii de gladiator.

— Nu pot ca să-ţi spun, n-am priceput nimica. Nişte şmecheri care-şi căutau pricină. Trei Voraci contre trei Coriaci.

— Nu cumva vorbeşti despre *Horace*[20]?

— Asta-i! Şi, mă crezi ori nu, tâmpeniile astea îi plac Berthei, din cauza haidamacilor, amice.

Sclipiciurile îi merg Grasei drept la inimă. Béru rămâne o clipă gânditor, apoi reia.

---

[19] Este vorba de *Furtuna* de W. Shakespeare şi *Cidul* de J. Racine. (n. tr.).

[20] Confuzia de titluri, provine din asemănarea între *Horace* şi *orage* – vijelie, furtună. (n. tr.).

— Săptămâna viitoare vrea să ne ducem iar. De data asta cred că o să fie hazos, după cum promite titlul.

— Cum îi spune?

— *Tartă cu trufe.* De Méliès, dacă mi-aduc bine aminte.

— Nu, îl corectez, e de Molière şi se cheamă *Tartuffe.*

— Posibil, consimte Grasul.

Continuă să fie gânditor şi, plimbându-şi limba peste buze, şopteşte:

— Auzi, Tonio, trebuie că n-arată rău o tartă cu trufe.

CAPITOLUL X

— Vrei să-ţi scrii corespondenţa? râde Grasul.

Presupunerea are haz, într-adevăr. Din resturile camerei mele calcinate am extras maşina de scris cumpărată în Italia. Nu mai e decât o grămadă de fiare înnegrite. Cobor în salon împreună cu ciudatul obiect şi încep să-l examinez cu o lupă puternică.

— Dacă amprente cauţi, glumeşte Béru cel pus pe şotii, ar fi trebuit să fie imprimate cu un aparat de sudură.

— Nu cu un aparat de sudură au fost imprimate, ci cu un poanson, îi replic.

După căutări pline de răbdare, găsesc în cele din urmă ceea ce presupuneam: adică numărul de fabricaţie al maşinii. Abia se citeşte pe aliajul unde a fost bătut, fiindcă acesta e desfigurat de foc. Presar puţină făină pe blocul de metal, pe urmă o şterg cu muchia palmei. Cifrele apar, albe, ceva mai limpede.

— Notează, îi spun Grasului. Numărul 20883 Z.

Acesta scoate din portofel o hârtie de ambalaj ce servise la împachetarea unor felii de caltaboş şi, cu un creion doar niţel mai lung decât rotiţa de întors arcurile ceasurilor de mână, se grăbeşte să scrie.

— Nu pricep unde vrei să ajungi, mărturiseşte.

— Ce contează, zic. Crezi, o, Béru, că această lipsă de înţelegere va altera liniştea universului?

— Apropo de alterare, am poftă să mă dezalterez! afirmă scumpul burete.

— Simplu. Ai în dulap tot ce-ţi trebuie.

— Mersi de îngăduinţă. Tu ce preferi?

— O comunicare telefonică la pahar, cu doar un strop de pocnituri pe fir.

Formez numărul bătrânului.

— În sfârşit, veşti de la voi! exultă susnumitul.

Dar nu mă simt în stare să-i fac o dare de seamă a recentelor evenimente.

— Nu ne merge rău, patroane. Dar, vai, n-am timp să vă povestesc. Îmi trebuie urgent o informaţie.

— Te rog.

— La 16 iunie anul acesta am adus din Italia o maşină de scris pentru folosinţa mea personală. Am declarat-o la vama din Menton, e vorba de un Ravioli-Univers. Aş vrea să aflu numărul de fabricaţie al maşinii. Nu mai am hârtia de la vamă, fiindcă a ars în incendiul din camera mea.

— Foarte bine, voi pune să fie căutat îndată, n-are cum fi prea dificil.

— O.K., vă sun peste o jumătate de oră.

Aşez receptorul în furcă şi mă întorc spre camaradul meu, Burdihan. Şi el îşi face treaba, întrucât a dat la iveală o sticlă de Cinzano, din care suge fără pahar.

Privirea mea dovedindu-se înalt reprobatoare, Béru se justifică:

— Înţelegi, ştiu că mama ta lipseşte, n-am vrut să mai murdăresc vesela.

— Mulţumesc, eşti o adevărată scumpete. Pătrunjelul e omul[21]. Îţi propun o deviză: Béru, inspectorul care bea cel mai curat.

— Nu halim ceva? se supără el. În loc să faci spirite pe seama dependenţelor mele...

— *Momento*! mai avem de aşteptat jumătate de oră.

— Ai putea să-l cauţi pe Bătrânul şi de la un bistrou.

— Nu. Prefer să-l sun de aici.

— Şi până atunci ce facem?

— Căscăm gura la televizor.

Deschid aparatul. Picăm în plin Paris-Club. Animatorul e în priză cu o doamnă pictoriţă care-i explică precum că pictează mai ales capete de cal din fasole roşie, deoarece bunicul ei a fost rândaş de grajd şi ea însăşi e născută la Soissons[22]. Omul încearcă s-o îndiguiască because orarul necruţător, dar niciun olandez n-ar fi în stare s-o facă. Viteaza artistă, o brunetă frumoasă, de şaptezeci şi patru de ani, a hotărât să nu iasă de pe câmpul de luptă decât dacă i se pune căluş. Acum le povesteşte spectatorilor entuziasmaţi până la delir că pentru tablourile ei nu foloseşte ingredientele obişnuite. Apelează la produse de consum, cu scopul, după cum afirmă dânsa, de a-şi face pânzele mai uşor digerabile. De pildă pentru culoarea galbenă recurge la maioneză, pentru roşu la Tomato Ketchup,

[21] În original, *persil fait l'homme,* parafrază ironică a celebrului „stilul e omul". (n. tr.).

[22] Capitala unei regiuni vestite pentru cultivarea fasolei. (n. tr.).

albastru e extras din gorgonzola, verdele provine din spanac la cutie iar cremul e totdeauna cu vanilie. Drept paletă foloseşte un platou pentru apetitive. Drept pensule, miez de anghinare.

Blândul animator încearcă să-i taie vorba. Dar pictoriţa schimbă macazul şi povesteşte despre vocaţia ei. E ameninţată că i se vor oferi două locuri gratis la „Noaptea Marilor Constipaţi ai Franţei”, noapte aflată sub înaltul patronaj al pilulelor Miraton şi având-o ca vedetă pe celebra virtuoasă a pianului cu bretea, Yvette Ordinara. La chestia asta, doamna tace şi un fior o străbate de la cazanul caloriferului până la vasul de expansiune. Pentru a o reanima, i se dă să miroasă una dintre naturile sale moarte, cu pastă de peşte. Cameramanii profită de ocazie pentru a trece la rubrica următoare. E o adevărată gură de aer proaspăt: Micile Bretone, cu furcile de tors. O apoteoză! Domnişoarele intonează faimosul cântec al langustelor armoricane: „Dacă ai mâna-n Brest, nu te lua de Concarneau”[23].

E frumos, mai cu seamă în perioada refluxului. Miroase a iod şi îţi pune un grăunte de sare sub apeduct.

Bérurier plânge în sticla de Cinzano.

După acest recital, vizionăm telebârfitorul. Vedem pregătirile privind vizita pe care intenţionează să o facă la Paris preşedintele Republicii Sud-africane. Un important acord comercial se va semna între ţările noastre. Africa de Sud ne va oferi conserve de sudoare de negru în schimbul *Memoriilor* de Fernand Raynaud. Se instalează drapelele sud-africane lângă drapelele franceze care rămân în permanenţă pe Champs-Élysées (vizitele diplomatice succedându-se în cadenţă accelerată). Garda republicană va purta slipuri-cangur (pentru vizita nunţiului papal îşi pune slipuri Eminenţă), Gérard Bauer va rosti un discurs, şi bărci-muscă ţeţe vor străbate Sena. Va fi foarte frumos.

Mă benoclez la orologiul meu vorbitor. Jumătatea de ceas a trecut, sper că Moşul deţine informaţia care-mi trebuie.

Într-adevăr, o are. Veritabil vrăjitor Năpârlitul! Un „vă rog frumos” înmulţit cu zece.

— Ai ceva de scris, San-Antonio?

— Am, patroane.

— Numărul maşinii dumitale este 20896 Z.

---

[23] Joc de cuvinte licenţios, pornind de la numele celor două localităţi: *braie* – nădragi; *con* – vagin; *carneau* – orificiu. (n. tr.).

— Mulţumesc.

— Îmi poţi spune şi mie...

Dar mă fac că plouă şi-i închid telefonul în nas.

— Ei bine? se informează Béru. Te-ai înveselit la culme şi pe nepusă masă.

— Am şi de ce.

— Expediază marfa, o cumpăr.

— Numărul maşinii declarate de mine la vamă nu este acelaşi cu numărul celei de-aici.

— Şi asta ce vrea să spună?

— Vrea să spună, drojdie de nătărău, că după trecerea prin vamă maşina mi-a fost schimbată.

— Nu înţeleg, recunoaşte el.

— Cea pe care mi-au dat-o în Italia avea o anume particularitate, ce putea deveni periculoasă la o examinare mai atentă. S-a profitat deci de faptul că sunt un înalt funcţionar de poliţie şi că voi fi lăsat să intru în Franţa fără probleme... Aveam să declar maşina; şi totul urma să fie în regulă. Mai târziu, acea maşină... deosebită mi-a fost schimbată cu o alta. În aparenţă absolut asemănătoare. Şmecheria se săvârşise.

— A naibii lucrătură, aprobă Enormul. Şi, după părerea ta, ce avea mai cu moţ cealaltă maşină?

— Nu ştiu.

— Poate era de aur? sugerează Sherlock-ul de la Intelligenee, vărsându-şi restul de Cinzano în şliţul larg deschis.

— Era ceva mult mai complicat, fiule.

— Ce?

— Habar n-am. Dar o vom afla, poate, peste nu multă vreme. Hai, vino, de data asta e cazul să mergem la minister.

— Dar...

— Ce e?

— Dar haleala? Am stomacul ca un cauciuc spart, San.-A!

— Mai târziu. Trăieşte niţel din rezerve, băiete.

Îl bat pe burtoi.

— Cu o chestie ca asta, poţi face pe bombardierul.

•

La Externe domneşte o atmosferă de iad because sosirea iminentă a preşedintelui Republicii Sud-africane. Toată lumea se pregăteşte să dea impresia că lucrează, ceea ce, vă rog să fiţi de acord, necesită o mare risipă de energie.

Îmi arăt legitimaţia cui trebuie să o vadă şi solicit bunăvoinţei şefului de personal o întrevedere imediată. După câteva minute de aşteptare în sala cu acelaşi nume, minute pe parcursul cărora Bérurier îmi povesteşte foamea lui, suntem primiţi de personajul în cauză.

E un domn bine făcut care, aşteptând să devină şef de cabinet, se plictiseşte ca un scaun de porţelan din baia unor inşi constipaţi.

Îi cer să-mi vorbească despre Virginie Duchemin. Se încruntă un piculeţ. Dacă aş afla că domnul a pus-o pe frumoasa copilă să-i interpreteze concertul în la minor printre două jartele, de Şestachevici, nu m-aş mira decât pe sfert[24].

— S-a internat la spital, alaltăieri, pentru o intervenţie chirurgicală, zice.

Grasul pufneşte în râs.

— Părerea mea, eructează el, e că puicuţei dumneavoastră nu i-a priit şocul operator.

Ce mai moacă la funcţionar!

— Ce înţelegeţi prin asta?

Dar în loc să-i răspund la întrebare continui să-i pun altele. Fiindcă trei lucruri se pricepe să pună San-A. al vostru: întrebări, piedici şi ventuze.

— Cum aţi aflat de această pretinsă spitalizare?

— Un doctor ne-a telefonat din partea Vir... domnişoarei Duchemin, anunţându-ne că are o criză de apendicită.

— Apendicul lui! mugeşte Indecentul.

— Acest practician, continuă interlocutorul nostru, mi-a declarat că o trimite pe Vir... pe domnişoara Duchemin la un spital. Trebuia să plece la Londra, aşa că a trebuit să operez de urgenţă înlocuirea ei.

— Călătoria la Londra era în legătură cu ce?

— O misiune occidentală cu privire la Berlin. Vir... domnişoara Duchemin e cea mai bună stenodactilografă a noastră.

— Tactilă peste tot, râde Grasul asupra căruia sticloanţa mea de Cinzano pare să-şi facă efectul.

— Medicul care v-a telefonat şi-a spus numele?

— Desigur, dar nu i l-am reţinut.

— De altfel, i-o taie Peremptoriul, dacă mă întrebi pe mine, tipule, i-a servit domnului un nume de sanchi.

[24] De ce să spui tot timpul că ai fi uimit doar „pe jumătate”? (n. a.).

Trec la alt capitol.

— Mi se pare că Vir... că domnişoara Duchemin e logodită cu un tânăr care lucrează aici.

Capul of the personal îşi înclină capul personal.

— Într-adevăr. Sau cel puţin se întâlnesc. Dar, dragă domnule comisar, pot afla de ce-mi puneţi toate aceste întrebări?

— Virginie Duchemin a fost asasinată la domiciliul ei, în clipa când îşi făcea bagajele.

— Ce tot vorbiţi acolo? împroaşcă vizaviul meu.

— Vă spunem strategicul adevăr, ripostează Grasul căruia personajul nu-i prea place.

— Asasinată! Vir... domnişoara Duchemin!

Îşi strecoară între gât şi gulerul cămăşii două degete noduroase, ca şi cum, sub efectul emoţiei, mărul lui Adam i s-ar fi dilatat deodată.

— Dragă domnule, continui eu inexorabil, mi-ar face plăcere să port o discuţie cu pseudologodnicul care, dacă informaţiile mele sunt exacte, se numeşte Maurin.

— Îmi dau seama, declară celălalt. Numai că...

— Numai că?

— Maurin e la Londra. Şi el face parte din misiune.

Derutat de întorsătură, mă scarpin în tărtăcuţă.

— Unde a tras?

— Toată delegaţia franceză este cazată la un hotel din Mayfair-188, Hartford Street.

Îmi notez.

— Şi la Paris băiatul locuieşte unde?

Îşi cercetează dosarele şi anunţă:

— Strada Pergolèse, 88.

— Mulţumesc, spun închizându-mi carnetul. Pentru astăzi ajunge.

O dată ieşiţi în stradă, mă simt copleşit de o imensă descurajare.

— Batem pasul pe loc, îi zic lui Bérurier. Drumul îmi e jalonat de cadavre, şi nu apare niciun indiciu.

El îmi pune pe umăr o dextră cu os, cântărind pe puţin şase livre.

— Nu deznădăjdui, San-A! Nu-i prima oară când dăm peste o afacere afurisită. Ştii ceva, mi se pare că ar trebui să-i tragem o gustărică, după asta o să ne meargă mai bine. Teorema mea e

că dacă n-ai nimic în burtă n-ai nimic nici în cap.

Mă înfurii.

— Nu te gândeşti decât la asta, Umflătură! Eşti organic în sensul cel mai de jos al cuvântului. Cine te priveşte, te respiră şi te aude are în minte un intestin. Viaţa ta, Béru, nu-i decât o lungă ghiorăială.

Nu se supără. Mă întreabă cu frumosul dacă, după estimarea mea, partea cea mai grozavă din el însuşi nu-i, din întâmplare, cea de curcan.

Chestie la care eu izbucnesc în râs iar el se bucură.

— Vezi că a şi început să ne meargă mai bine? De acord, clămpănim mai târziu. Pentru moment, trebuie să luăm măsurile ce se impun.

— Adică? îl chestionez.

— Să ne informăm despre mişcările la Londra ale lui Maurin. Şi pe urmă să-i facem acasă o drăgălaşă de percheziţie pentru cazul că ar avea şi el o crescătorie de cadavre.

— Bine spus, Grasule. Sun la Tăgârţă, să ia legătura cu Intelligence.

— Ce inteligenţă?

— Service.

Béru râneşte.

— Îşi dau nişte aere englezoii ăştia! auzi, Intelligence Service! Pă nu te gândeşti dacă noi, în Franţa, ne-am pune asemenea porecle, ce mai figură de haplea am avea?

— Mi se pare că inversezi ordinea termenilor. Fiindcă avem o asemenea figură nu ne putem atribui un astfel de calificativ. Chestie de nuanţă.

— Tu, cu termenii tăi!

•

În vreme ce-i forţez uşa lui Maurin, fac socoteala efracţiilor comise în ultimele douăzeci şi patru de ore. Apucătura asta, trebuie să recunoaşteţi, a devenit un gag!

Primo am violat domiciliul lui Carlier, apoi pe acela al surorii lui, şi iată că mă introduc, de o manieră, extrem de neregulamentară, şi în apartamentul logodnicului acesteia.

Béru ţine şase pe palier, morfolind un băţ de chibrit şi-mi sugerează:

— În ziua când o să pleci de la sticleţi, o să te poţi face lăcătuş, băiete! Ai har.

— Aş! E-o meserie care-ţi aduce o grămadă de belele; gândeşte-te numai la Ludovic al XVI-lea.

— Nenea ăla era lăcătuş? se minunează cumătrul.

— Nu ştiai?

— Păi atunci cum dracu' de-a rămas în puşcărie?

Odată cu sarcasmul lui deschid şi eu uşa şi intrăm în garsoniera dublă al jupanului Maurin. Locuinţele se aseamănă când adăpostesc aceeaşi categorie de indivizi. Un mic antreu, o sufragerie-salon, o cameră, baia şi bucătăria. Par trase toate la multiplicator.

Ne dăm seama la ţanc (ca să nu zic la fix) că domiciliul lui Maurin e la fel de lipsit de interes ca o conversaţie între un frizer şi clientul lui. De o banalitate plicticoasă. De o lipsă de personalitate atât de bătătoare la ochi, încât ajungi să te întrebi dacă nişte flăcăi ca Fleming sau Leonardo da Vinci au existat într-adevăr. Mobila e de stejar lustruit. Bibelourile – din ipsos – de la Paris; şi mai multe cărţi poştale în rama oglinzilor.

După ce am scotocit peste tot, fără rezultat, mă aplec asupra ilustratelor. Sunt trimise aproape de pretutindeni. În majoritate, mesaje din vacanţă. Stilul lor te face să simţi nevoia de a citi operele (care nu îndrăznesc să sper că sunt complete) ale domnului Andre Billy. „Un bonjur de la Etretat"; „Gânduri afectuoase de la Monte Carlo"; „Trăiască Italia" etc. Şi poartă ca semnătură nişte prenume: Jean-Loup, Martine, Lucienne, Sophie...

Golful Îngerilor, stânca de la Cancale, Cheile Tarn-ului, smochinul din Roscoff... Franţa, Europa, în felii convenţionale. Noaptea pe Gran Canal. Catedrale, turnuri drepte şi înclinate, gondole, faţade de hoteluri, pescari cu pipe şi năvoade. Suveniruri! O vedere, patru vorbe şi o semnătură. *Ne gândim la voi.* Ceea ce, tradus din ipocrită, înseamnă: „Tu munceşti pe brânci la Paris, nătărăule, în timp ce epiderma mea se bronzează la soarele de pe Coasta de Azur. Eu o duc împărăteşte, iar tu, amărâtule, te storci de sudoare în biroul ăla de coşmar. Ia uite la palmierul de-acilea; te umple de tristeţe, ai, fleţule? Eu îl văd aievea, îl pot atinge. Îmi fac nevoile la umbra lui. *Vacanţa ideală*! N-am să-ţi suflu nicio vorbă despre ploaie, despre patul care scârţâie, despre haleala îngrozitoare, despre maşina care-mi face figuri. Sunt fericit! Fericit pe seama sănătăţii tale!"

Tocmai termin această elocventă inspecţie, când deodată cad pe spate în faţa unei imagini familiare. Reprezintă plaja de la San-Remo şi are ca fundal hotelul unde am locuit.

Textul?

Mă întorc miercuri. Totul se desfăşoară foarte bine. O poţi preveni pe Marion. A ta, Vivi.

Vivi, altfel spus Virginie. *Totul se desfăşoară bine,* cu alte cuvinte am găsit fraierul ideal, şi mai altfel spus: seducătorul San-A.

— Interesant? se nelinişteşte Béru.

— Aşa s-ar zice.

Continui să cuget (de vreme ce exist, măcar să profităm de ocazie, nu?). *Previn-o pe Marion.*

Nu găsiţi că e uluitor? Marion! Hei, ce faceţi acolo, băieţi, v-a furat somnul? Marion, puicuţa lui Bijou, cea care locuieşte deasupra barului Macao! Notaţi că s-ar putea să nu fie ea, în epoca noastră numele cu pricina începe să se răspândească. Dar notaţi şi că s-ar putea ca ea să fie. Dacă e ea, vă ofer la toţi sau mai curând la toate o plimbare cu maşinuţele alea de se tamponează – la viitorul bâlci de la serbarea of the Tron.

Strecor ilustrata în my pocket.

— Adu-ţi şuncile încoace, Béru, am o treabă cu tine.

CAPITOLUL XI

Ne facem veacul, de o foarte drăgălaşă pereche de ore, într-o micuţă cafenea-tutungerie, peste drum de culcuşul damicelei Marion, întrebându-ne dacă aşteptarea asta nu e, ca şi imaginea lui Charpini, lipsită de temei, când deodată o zăresc pe puştoaică ieşind din imobil. Frumuşică Marion! Deux pièces tango (cu alcov) mulat pe corp. Machiaj extrem de reuşit, ciorapi mandarină şi pantofi italieneşti. Pe scurt, persoana care, când te uiţi la ea, preţul ei devine preţul tău.

— Uite-o! îi şoptesc lui Bérurier.

— Curăţică, apreciază Infamul. Ţi-ai împodobit insectarul cu gâza asta, San-A.?

— Secret profesional, replic.

— Secretul ăsta profesional să ţi-l bagi...

Se întrerupe:

— Păzea, vine încoace!

Exact. Cu pas uşor, Marion traversează carosabilul şi pune cap compas spre tutungerie. Mă ridic şi o apuc pe drumul toaletei because nu ţin să fiu reperat. Plonjez în cabina marcată cu „Domni” (substantiv la plural, deşi cabina e unică, fapt care-mi dă de gândit) şi aştept.

Sper că scumpa a intrat să cumpere un timbru, fiindcă n-am chef să fac mulţi purici în acest cotlon niţel prea îngust. Număr până la o sută, pe urmă până la două, dorind evident ca drumul să se elibereze. De cealaltă parte a uşii a apărut un pisălog care protestează pe cum că, dacă am ajuns într-un loc al uşurării, ăsta nu-i un motiv ca să iau lucrurile uşor. Mă scârnesc de tot şi de toate şi mă hazardez out.

Muşteriul dizident a şi trecut la ţinuta de rigoare, cu picioarele pe starting-blocuri şi grijuliu să nu ia plecarea greşit. Mă îndrept spre scară, cu care ocazie trec prin faţa cabinei telefonice. Tresar. Am descoperit-o, în interiorul acesteia, pe Marion. Din fericire, persoana stă cu spatele la mine. Frânez lângă peretele cabinei şi ciulesc o ureche lacomă. Piţipoanca le ciripeşte pe un ton măsurat la milimetru, dar tot ce spune se aude vorbă cu vorbă, fiindcă uşa cabinei se închide prost, ca toate uşile de la

cabinele telefonice franceze.

— Nu te-am sunat de acasă, pentru că Bijou a vrut să mai stea, să-şi facă siesta. Plicticoasă fiinţă! Unde ne vedem?

Scurtă pauză.

— Nu, e prea departe. I-am spus că mă duc la coafor şi, după cum îl cunosc, o să telefoneze acolo, să se asigure că n-am minţit. Vino la „Marchiza de Sévigné”.

Altă pauză (întru totul asemănătoare celei dintâi).

— Da, plec într-acolo, grăbeşte-te!

San-Antonio nu mai aşteaptă finalul – se uşcheşte.

Urc scările patru câte trei (nu sunt decât şapte trepte) şi mă năpustesc spre ieşire. În trecere, îi arunc Grasului:

— Are întâlnire cu cineva, filează cinevaul. Ne găsim tot aici, peste două ceasuri, cel mult.

Cu paşi repezi, pornesc către Champs-Élysées. Acţionez din instinct. Hotărârea mea e luată: voi profita că sunt în avans, ca să mă duc la Marchiză. Aşa încât, când o să ajungă acolo, păpuşica n-o să bănuiască nici măcar o clipă că am urmărit-o. Vă prindeţi la figură?

Poate că aş face mai bine să-l las pe Grasul să acţioneze, dar simt prea tare nevoia să mă descarc. E ceva fizic, vă spun.

Traversez Champs şi penetrez la Marchiza. Fără escală, mă duc în salonul de ceai de la primul etaj şi aleg o masă discretă, tocmai în fund, în ambrazura unei ferestre. Nu-i decât lume bună pe-aici, domnilor ai mei. Preţioase ridicole, cu lornietă (mai există aşa ceva) şi panglici în jurul gâtului. O minunăţie de omenire. Aceste doamne trăncănesc, cu subjonctive, într-o franceză pe lângă care cea a lui Montaigne seamănă cu un dialect de la graniţă.

O chelneriţă îndatoritoare se interesează ce desiderată am. Fiindcă sunt într-un salon de ceai, comand un ceai. Nu-mi mai rămâne decât să aştept restul contingentului.

Şi contingentul apare în trap săltat, fraţilor. Remarcabil şi remarcat. Întâi puştoaica, remarcată pentru frumuseţea ei. Pe urmă Béru, remarcat fiindcă e Bérurier, şi a fi Bérurier la „Marchiza de Sévigné” e ca şi cum ai fi vidanjor la Buckingham Palace.

Răpitoarea Marion se instalează cu patru mese mai încolo de mine şi cu spatele la subsemnatul. Béru se plasează între noi, foarte avantajos, cu găina înfundată pe dom până la clăpăuge.

În clipa când se aşază, auzim un puternic strigăt de agonie. Matahală se ridică şi scoate de sub fesele-i puternice cadavrul unui pechinez ce se încolăcise pe fotoliu în vreme ce mămica lui îi povestea unei prietene despre emfizemul soţului. Vânt de revoltă prin salon. Consternare. Mămica leşină.

Grasul se scuză foarte sumar:

— Mi se păruse că porcăria asta e o pernă, zice. Şi mai întâi că locul javrelor nu e pe scaune.

Mămica îşi vine în fire şi izbucneşte în lacrimi. Ce credeţi, un căţeluş de o sută cincizeci de marafeţi, crescut numai cu piept de pui! E condusă la maşină, în timp ce şoferul, chemat de urgenţă, recuperează rămăşiţele pământeşti ale pechinezului, pentru a-i asigura un mormânt decent în cavoul familiei, secţiunea potăi, din cimitirul Labit-Tembernes[25].

Calmul revine. O chelneriţă apare, în sfârşit, să-l întrebe pe Béru ce doreşte.

— O varză călită, cu mulţi cârnaţi! declară bulimicul meu prieten.

Stupoare a dulcei copile.

— Dar la noi nu-i restaurant! bâiguie ea.

— Atunci un sandvici cu tocătură de porc, concede Enormul. Şi un strop de julienas.

În cele din urmă, cad de acord asupra unei cafele cu pâine prăjită. O dată servit, Béru înghite totul, înmuind feliile de pâine în cafea şi sugându-le cum ar face cu stridiile – operaţii însoţite de un zgomot care evocă, până la confuzie, instrumentul de lucru al băieţilor de la U.M.D.P. (a nu se confunda cu cei de la M.R.P.).

Pe parcursul acestor – multiple incidente, la masa lui Marion a venit un bărbat. Un tip la vreo cincizeci şi cinci de ani, mai degrabă chel şi destul de corpolent. Poartă un costum albastru cu dungi albe, cămaşă de culoarea brebenocului, cravată bleumarin şi un dinte de aur din oţel inoxidabil. Nu ştiu dacă şi camaradul ăsta lucrează în petrol; în orice caz, nu pare să-şi facă griji pentru scadenţele de sfârşit de month.

Sunt intrigat de aerul lui grav. Vorbeşte ca un ventriloc, fără să-şi mişte buzele. Gagica Marion ascultă la fel de serios, servind ceaiul.

Văzându-i pe amândoi, ai putea crede că e vorba de o tânără

[25] *La bite* (membru viril) în bernă. (n. tr.).

amabilă, din lumea good, şi de papa al ei. Iau două guri de ceai, apoi adormitul plăteşte orgia şi iată-i plecaţi. Cărăbăneala lor e un semn pentru magnificentul Béru, care le porneşte pe urme. În trecere, răstoarnă o măsuţă iar o doamnă în taior alb gustă pe caroserie conţinutul unui vas plin de cacao fierbinte. Strigăte – să vină poliţia! Imprecaţii bérureene. Grasul declară, cu glas tare şi cumplit de inteligibil, că mesele astea nu se ţin pe picioare şi că tâmplarul trebuie să fi avut rumeguş în scăfârlie ca să facă mobile atât de instabile.

În magazin, la parter, puştoaica întârzie la raionul de bomboane. Îi cumpără lui Bijou prostioare de Cambrai. Companionul i-a dispărut, escortat de sfiosul Béru.

— Ia te uită! exclam cu voce cântată. Ce surpriză!

Puicuţa descrie un arc de cerc şi devine palidă. Mutrişoara i se posomorăşte. Plăteşte, îşi ia pacheţelul şi iese. O însoţesc. Când ajungem la Champs, lasă să-i izbucnească ranchiuna.

— Mersi pentru ieri, zice. Imbecilitatea dumitale a fost cât pe-aci să mă coste ruptura cu Bijou.

— Asta e ceea ce se cheamă să ai necazuri cu stârnirea simţurilor[26], glumesc.

N-o amuză.

— Noroc că m-a bătut, spune, altfel cred că totul s-ar fi sfârşit.

— L-au podidit remuşcările?

— Aşa s-ar zice.

Încerc să o prind de o aripioară, dar miss Maniere Elegante se fereşte ca şi cum aş fi fost branşat la o priză de 220.

— Lasă-mă, protestează, am înţeles: cu şmecheraşi de teapa dumitale dai numai de belele.

— Cine zice ăla e, iepuraşule! îi replic, pişcat precum coapsa unei chelneriţe de bistrou. Înainte de toate, când îţi iei un protector bogat, îl alegi credul. De ce n-a crezut versiunea mea cu paraşutistul? Ar fi preferat o minune?

Zâmbeşte, în fine.

— Pentru ca Bijou să creadă în minuni, ar fi trebuit ca izvorul Bernadettei de la Lourdes să fie un zăcământ de petrol.

Dar flecăreala nu-mi foloseşte la nimic. Hotărăsc să trec la acţiune, în plină forţă.

— Te-am văzut de mai multă vreme la Marchiza, erai cu un alt

[26] În original, *l'arivée des sens,* care se poate citi şi *l'arivée d'essence* – (să ai necazuri) cu pompa de benzină. (n. tr.).

zuav...

Privirea i se coagulează.

— Mă şi spionezi acuma?

— Cine era nenea?

— Dar cu ce drept?

— Cum îl cheamă?

— Ei, asta-i prea de tot!

— Riscă să fie doar începutul, o asigur arătându-i legitimaţia. Hai, puiule, trebuie să contribui cu ceva. Dacă nu, va fi atât de rău pentru tine, încât foarte curând îl vei invidia pe tipul care a alunecat zilele trecute într-o baie de acid.

Stopează în mijlocul lui Champs Élysées, mai albă decât o fabrică de telemea.

— Eşti de la poliţie?

— Nu te îndoi de asta.

— Nici vorbă s-o fac, dar nu mai înţeleg nimic. Ce s-a...?

— O să-ţi explic, în lung, în lat şi în înalt.

Un taxi tocmai a deşertat ceva americani în faţă la Claridge. Îi fac semn şoferului şi o împing pe Marion înăuntru. Nu realizează ce am de gând decât după ce s-a pomenit pe banchetă.

— Dar unde mă duci? Cu ce drept?

— Gura, miss Esso!

Şi-i arunc pilotului de linie:

— La Coppoy-Men Office, şi în galop, birjar.

El încuviinţează şi o ia din loc.

Pe parcursul drumului nu schimbăm o silabă. Marion pare, într-adevăr comoţionată. Când debarcăm, la Marea Cabană e un adevărat moment de panică. Învierea mea îmi scurtcircuitează onorabilii colegi, care dau buzna, care mai de care, să se asigure de miracol. Dacă l-aţi vedea pe băiatul vostru San-A.! Foarte demn, foarte ca şi când nimic nu s-ar fi întâmplat, cu un mic zâmbet gentil pentru fiecare... Când un inspector scoate un muget stupefiat, îi fac cu ochiul. Ştirea se răspândeşte precum adresa unei boarfe într-un liceu (de băieţi). Aud strigăte, exclamaţii neîncrezătoare. Se şopteşte pe la colţuri. Pe scurt, e marele eveniment.

Imperturbabil, deliciosul San-Antonio, omul care valorează greutatea lui în cantaridă, o drive pe puştoaică până la ex biroul său.

— Intră, frumuseţeo!

Ea se supune, dar fără tragere de inimă. O ghicesc foarte deprimată, foarte încordată.

— Stai jos.

În clipa aceea cineva bate la uşă. O delegaţie de sticleţi. Pretenari care nu mai rezistă – vor să-l pipăie pe omul, să se asigure că e viu.

— Dar, dar..., bolboroseşte roşcovanul Mathias, ce înseamnă toate astea, domnule co...?

— Simplă San-Antoneghiobie din partea mea, zic. Iertaţi-mă, dragilor, dar am cumplit de mult de lucru. Aşa se întâmplă mereu când învii: treburile s-au îngrămădit cât ai fost răposat, şi trebuie să începi curăţenia de primăvară.

Cu aceste vorbe, închid uşa. Înhaţ receptorul şi-l anunţ pe Tăgârţă că mă aflu între zidurile lui, întrebându-l dacă are noutăţi de la Londra...

— Am, îmi spune Jumulitul. Omul cu pricina se află în prezent la hotel, fiindcă e bolnav. Am dat instrucţiuni să fie supravegheat foarte îndeaproape.

— Mulţumesc.

— Numai atât?

— Vin peste o clipă să vă văd, patroane. În momentul de faţă am pe cineva în birou.

Închid şi-mi aprind o ţigară. Se face linişte. Damicela încearcă să redevină sigură de sine, dar, hotărât lucru, chestia nu-i reuşeşte. Am remarcat că tăcerea este cel mai bun preambul pentru un interogatoriu. Preveniţii şi-au pregătit defensiva. Au încercat să formuleze argumente. Acestea le stăteau, calde, pe vârful limbii – acum însă se răcesc şi-i umplu de greaţă.

Trece un timp. O privesc pe Marion. Transmite mesaje morse cu genele. Am vreme să-mi termin ţigara. Atunci ea îşi drege glasul şi mă îndeamnă:

— Ei bine?

În loc de răspuns, aprind o a doua Camel.

Marion se pierde cu firea:

— Cât timp o să mă ţii aşa?

Trec la exerciţiul numărul doi: bătutul carpetelor. Un dos de labă, scurt, peste mutră. Ceva simplu, direct şi care totdeauna îşi face micul efect, precum linguriţa fondantă la un banchet al foştilor combatanţi.

Marion scoate un ţipăt şi-şi freacă obrazul, în vreme ce în ochi

îi apar lacrimi[27].

— Brută!

— Atenţie, scumpo, te adresezi unui ofiţer de poliţie.

— Dar ce vrei de la mine?

— O să începem cu adevărul, ăsta se povesteşte cel mai uşor. De acord?

Nu răspunde. Întrucât, în anumite cazuri, deviza anumitor oameni, este aceeaşi cu a camembertului: „Cine nu vorbeşte consimte[28]”, mă consider autorizat să încep trăncăneala:

— Cine-i tipul de la „Marchiza de Sévigné”?

Ezită să-mi răspundă. Ridic bătătorul de covoare: devine, repede, plină de înţelegere. Şi ştiţi ce-mi anunţă? Nu vă spun, păstrez trucul ca să-mi fac din el o cutie cu surprize.

— Tata.

— Îţi baţi joc de mine?

— Mă jur!

Lucrul cel mai serios e că o cred. De altfel, nimeni nu minte în felul ăsta, sunteţi de acord?

— De ce-l vezi pe ascuns?

— Nu-l văd pe ascuns. Îl aveam pe Bijou la mine şi...

Îi pun întrebarea ca să-mi dau seama dacă umblă să mă aiurească. Vă amintiţi că la telefonul din tutungerie i-a spus interlocutorului ei despre Bijou? Bine!

— Taică-tău ştie de existenţa lui Bijou?

— Da.

— Simpatic domn.

Îşi pleacă fruntea.

— Continuă!

— Ce vrei să-ţi spun?

— Ţi-am mai zis: adevărul.

Simt că e cazul să o strâng niţel cu uşa şi-i arunc, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat:

— De altfel, îl ştiu, în mare. Dovadă că eşti arestată.

Pare surprinsă:

— Numai că acum îl vreau în amănunt. Dacă joci corect, şi eu am să joc corect. O.K.? cum zice regina Angliei, care vorbeşte ca

---

[27] Ridicolă expresie! Unde-aţi vrea să-i apară? (n. a.).

[28] În original, *qui ne dit mot qu’on sent,* ceea ce se poate citi: *qui ne dit mot consent,* cu sensul din textul tradus, dar şi *qui ne dit maux, qu’on sent* – aprox.: „nu vorbiţi de calamităţi, că le mirosim” (n. tr.).

pe apă americana.
— Am să spun tot.
— Ce face babacul tău?
Îmi aruncă o privire neîncrezătoare.
— Păi... ziceai că ştii.
— Nu te îngriji de cunoştinţele mele. Răspunde!
— Ei bine... Trafic, asta face.
— Cum îl cheamă?
— Pivois. Germain Pivois.
Mă încrunt, fiindcă „asta îmi spune ceva”.
Marion adaugă:
— În lumea interlopă e numit Pierrot-Lacomul.
Pocnesc din degete.
Pierrot-Lacomul! Natürlich că-l ştiu pe om, ori mai curând pe individ. Are în urmă o carieră foarte simpatică. Specialist în opiu. Domnul s-a lansat din vreme în agricultura chineză. Macul nu mai are secrete pentru el.
— Regele fumului! exclam. Nu mă ocup de stupefiante, dar am auzit. O asemenea reputaţie de păşeşte graniţele geografice şi pe acelea ale diferitelor servicii din poliţie. Vasăzică lucrezi la uzina lui papa, scumpeteo?
— Păi...
— Păi da sau păi nu?
— Într-un anume fel.
— Adică?
— Din timp în timp îl ajut.
— Cum?
— Prin Bijou.
— Explică!
Socotesc că a sosit momentul să-i acord domnişoarei o a doua scatoalcă. Nu ca să facă scandal, dar e bine să o menţinem în atmosfera generală. Ea îşi masează spaţiul de pedeapsă, şterge umezeala care îi curge pe obraji şi povesteşte:
— Când Bijou pleacă în străinătate, îl pun să transporte marfă.
— Sunt pe cai mari petroliştii în anul ăsta.
— Dar nu ştie nimic! protestează ea, violent.
— Cum asta?
— Papa a fabricat o valiză identică uneia de-a lui Bijou. Numai că are fund dublu. Când Bijou merge în străinătate, îi pun în valiză stupefiantele primite de la tata. Iar corespondenţii lui

papa fac în aşa fel încât să le recupereze la hotelurile unde poposeşte Bijou.

Schiţez un gest de admiraţie.

— Ce mai combinaţie straşnică! Înţeleg de ce demnul tău tată reuşeşte să se ferească de poliţie. Îl pune la lucru pe un neştiutor.

Metoda seamănă până într-atâta cu aceea de care s-a folosit puicuţa Duchemin ca să mă pună să trec peste graniţă faimoasa maşină de scris, încât mă ia cu ameţeală.

— Ascultă, fetiţo, o să întoarcem foaia şi să vorbim despre altceva. Îl ştii pe un nene de se cheamă Jean-Jacques Maurin?

Încuviinţează:

— Da.

— Povesteşte-mi despre el.

— L-am cunoscut acum câteva luni, la Macao. Am devenit prieteni şi asta e tot.

— Prieteni... de pat?

— Nu, prieteni adevăraţi. De altfel, avea o iubită.

— Virginie?

Cu asta am luat-o ca din oală.

— Da, o cunoşti?

— Ce nu ştie mandea s-ar putea scrie cu litere de afiş pe o confeti, cred că-ţi dai seama. Spune-mi ceva despre acest cuplu încântător.

— A, mare lucru nu e de zis. Am avut relaţii amicale timp de câteva săptămâni, pe urmă ne-am pierdut din vedere.

— Ştiau cine e taică-tău?

Roşeşte.

— Da.

— Nu ţi-au cerut niciodată vreun serviciu*?*

— Ba da.

— Te ascult. Dă-i drumul iute, că iar încep să mă mănânce palmele.

Schiţează mişcarea de a se feri, dar îmi opresc recomandata.

— Într-o zi, Maurin m-a întrebat dacă pot face să ajungă, în deplină siguranţă, un colet din Italia. Virginie tocmai se afla acolo. Am spus că mă voi ocupa...

— Şi?

— Numai că în iunie, fiindcă totul se întâmpla în iunie, papa plecase în State, şi singură nu-mi era uşor să mă descurc. Mă

pregăteam să iau legătura cu unul dintre prietenii lui, când Maurin mi-a zis s-o las baltă – găsise altă combinaţie.

Îmi trag şuturi mentale în Rhinul de Jos. Cealaltă combinaţie o ştiu; şi voi la fel, aşa-i, nătărăilor? Mai cu seamă că nu merită să povestiţi despre asta la toată lumea. Dacă vreodată istoria cu pricina ajunge înapoi la urechile mele, şi pumnul meu o să ajungă la nasometrul vostru, vă făgăduiesc.

— Şi la atâta s-au mărginit relaţiile voastre?

— Da.

S-ar crede că e sinceră.

— Îl ştii pe fratele lui Virginie?

— Sigur. Vine deseori la Macao.

Apoi adaugă:

— El îl cunoaşte pe papa, iată de ce-mi ceruse Maurin serviciul acela.

— Nu ţi-a precizat despre ce fel de colet era vorba?

— Absolut deloc. Iar eu sunt mai curând discretă.

— Te-am întrebat ieri dacă îl cunoşti pe unul cu faţa palidă şi plină de coşuri. Mi-ai spus că nu. Continui să negi?

Bineînţeles.

— Cu toate riscurile care decurg din asta?

— Dar mă jur că nu-l cunosc! Mă jur! Dacă l-aş cunoaşte, ţi-aş spune.

— De ce voiai să vorbeşti cu taică-tău adineauri?

— Ca să-i dau un pachet adus de Bijou din Germania, fără să ştie.

— A, vasăzică traficul e bilateral?

— Păi...

Ridic receptorul:

— Mathias, vino puţin încoace!

Ruginitul bate la uşă. Are o mutră de te umflă râsul. Învierea mea a aruncat întreaga Mare Prăvălie într-o euforie care-mi merge drept la balansier.

— Du-l pe şoricelul ăsta în colivia specială. Mai avem o grămadă de lucruri să ne spunem, ea şi cu mine; dar rămâne pe mai târziu.

După care îmi văd de drum, fără să-mi ţin promisiunea de a-i face Bătrânului o vizită.

Simt nevoia să gândesc.

Nevoia să acţionez...

Nu să stau la taclale!

CAPITOLUL XII

Întors la cafeneaua-tutungerie, fac un rezumat al situaţiei. Bijou le horăie, în aşteptarea lui Marion. Marion îşi face griji în carcera unde stă, pe întuneric, la manufactura de bocanci cu ţinte. Béru îl filează pe Pierrot-Lacomul prin locuri misterioase. Maurin, la Londra, cloceşte nu ştiu ce în camera lui de hotel. Virginie e la morgă, lângă frăţâne-său. Iar asasinul Adelei continuă să se dedice nobilelor sale ocupaţii. Îl uitam pe cel mai drăguţ, cel mai sexy, superinteligent între toţi ceilalţi: singurul, veritabilul, unicul San-Antonio.

Ei bine, acest remarcabil element al poliţiei bea un lichior de coacăze negre, uitându-se la două muşte aflate într-o discuţie aprinsă. Una trebuie că e surdă, întrucât cealaltă i se suie în spinare, ca să-i vorbească la ureche.

Ce mai face dragul de San-A., în afară de a-şi goli paharul atunci când e plin? Aşteaptă. Şi ce aşteaptă? Manifestarea unui personaj rudimentar, numit Benoît Bérurier. Şi iată că sperata manifestare se produce. Se produce în tornadă. Taxi, pocnet de portieră. Grasul alunecă pe singura coajă de banană de pe stradă. Îşi rupe fleanca de bordura trotuarului, sângerează pe nas, smiorcăie, înjură, blestemă, răstoarnă un poştaş, sparge balonul roşu al unui pici care ieşea triumfător de la *André,* aruncă un damf de usturoi în gura mamei ce protestează, intră, în sfârşit, în stabiliment şi-mi trimite din prag un fluierat atât de ascuţit, încât cei de aici sunt obligaţi să ducă imediat la maternitate o doamnă care în urmă cu opt luni nu era supărată pe soţul ei, să adune cioburile a optsprezece pahare pe care optsprezece consumatori le-au scăpat simultan şi să evacueze sală, fiindcă, jignit, aparatul de presiune pentru servirea berii, va exploda în mod sigur.

Ce să vă mai spun!

— Hai iute! mugeşte Grasul în mijlocul dezastrului.

Mă ridic. Chelnerul aleargă după fundul meu, pe motiv că nu i-am plătit lichiorurile (umblă să se îmbogăţească de la un sărăntoc). Îi trag o rafală de monezi de un franc, şi el se apleacă peste muşama să le numere. În care timp noi ieşim.

— Ei bine, Brioşă, ce te-a apucat?

— Cred că l-am descoperit pe ucigaşul tău cel plin de coşuri, jubilează Buffalo.

— Ce spui, Franz?

— Individul căruia i-am luat urma s-a dus în Muette, la un bar. Acolo a întâlnit mai mulţi prieteni, printre care şi pe ăsta, şi s-au pus la o partidă de cărţi. Şi, cum s-a lăsat şi cu băutură, am profitat ca să vin după tine.

Aşa încât, dragi copii, ne jucăm de-a corrida la sticleţi. Sărim în hodoroaga mea şi – direcţia Marea Magazie. Îi rechiziţionez de acolo pe Mathias şi Mongin. Tuspatru, îngreunaţi de cătuşe, punem cap compas spre Muette.

Cafeneaua indicată de Grasul e liniştită. Într-o odaie din spate, imaginea convenţională: patru domni joacă poker. Când ne arătăm, împricinaţii înţeleg totul atât de repede, încât te întrebi dacă nu cumva, din fragedă pruncie, se hrănesc exclusiv cu peşte – de vreme ce fosforizează de o asemenea manieră. Scrofulosul atât de căutat e singurul care încearcă să reziste. Mai iute decât i-ar trebui unui rac să înveţe marşarierul la şcoala de şoferi, răul ne ţinteşte cu un puşcoci atât de impresionant, că e de mirare cum nu s-a gândit să-l instaleze pe rotiţe şi să-l tragă după ei cu o sfoară. Timp de o clipă, îmi zic că o să plouă din senin. Din fericire, cineva salvează situaţia. Acest cineva e Pierrot-Lacomul, papa al lui Marion. Un tip a-ntâia negustorul de plante aromatice!

Nu face decât un gest cu braţul: da, unul singur. Îşi ia avânt şi-şi propteşte muchia palmei în glota colecţionarului de coşuri. N-a făcut-o cu blândeţe. Celălalt scoate un bolborosit sever, scapă aparatul de tăiat vorbele palavragiilor şi se zvârcoleşte de durere, în vreme ce domnii copoi pătrund până la el.

Îl culegem ca din oală.

Mă apropii de masă

— Mulţumesc, îi zic lui Pierrot-Lacomul, ăsta-i genul de trucuri care-ţi poate aduce o indulgenţă parţială pentru paradis.

Îmi zâmbeşte:

— Nu-mi plac strugurii, spune. După aia, costumul ţi se umple de pete care nu se mai curăţă.

Cu maximum de discreţie, îmi îmbarc micul popor. E o plăcere grozavă, bunii mei prieteni, să te întorci cu peşte, fie el şi plevuşcă, după ce, vreme de mai multe săptămâni, ţi-ai tot

înmuiat năvoadele fără să vezi vreo coadă de asemenea vietăţi!

CAPITOLUL XIII

Reuşita bunei patiserii de casă constă în a amesteca, în chip savant, diferite ingrediente. Reuşita unui bun interogatoriu de familie constă, dimpotrivă, în a despărţi ingredientele şi a le perpeli separat.

Încep, sau mai exact începem – fiindcă fulminantul Béru nu pierde ocazia de a mă asista în asemenea circumstanţe – prin a ne ocupa de Pierrot Lacomul, scumpul şi onorabilul papa al lui Marion. Mai multe motive îmi orientează alegerea: gestul lui de adineauri, de a-l neutraliza pe scrofulos, faptul că îi ţinem fiica drept ostatică şi, în sfârşit, reputaţia de mare rafinat căruia nu-i place să vadă plouând cu ghionţi pe spatele altora.

Se află deci la mine în birou, stând picior peste picior, ca un mylord, şi privindu-mă cu multă prudenţă.

— Bunul meu domn, trec la atac, mă surprinde deosebit de tare să văd un vulpoi bătrân ca dumneata implicat într-o afacere în care crimele sunt la fel de numeroase ca mierlele într-un cireş.

Pierrot-Lacomul îşi aranjează dunga pantalonilor.

— N-am nicio legătură cu aceste poveşti, mă asigură.

— A, nu? Nu dumneata te-ai dus, din întâmplare, să-l cauţi pe Carlier la Macao ieri seară, ca să-l duci în faţa scrofulosului?

Ridică din umeri.

— Ba recunosc cu dragă inimă că am făcut-o. Dar nu văd de ce aş fi de condamnat pentru asta. Mai întâi am fost la Carlier acasă, dar acesta lipsea. Atunci, fiindcă ştiam că frecventează Macao-Bar, am trecut pe-acolo...

— De ce Casati n-a coborât din maşină?

— Mi-a spus că avusese o altercaţie cu patronul lui Macao. Şi pe urmă, ştiţi, în lumea noastră nu suntem prea curioşi...

— Pricep. Pe urmă?

— Cum, pe urmă?

— Ce-ai mai făcut?

— I-am părăsit pe cei doi aproape imediat.

— Îţi baţi joc de mine, Pierrot?

— Ba nu, pe cuvânt! Casati, pe care-l cunoşteam de la barul

unde facem un poker din când în când, mi-a spus că are o afacere cu maşini de scris provenind clandestin din Germania. M-a întrebat dacă nu cunosc pe cineva să intre în combinaţie. M-am gândit imediat la Carlier şi le-am făcut cunoştinţă, asta e tot.

Evit să-l privesc. Imitându-l pe Bătrânul, desenez pe sugativă obiecte inocente. Sunt destul de tare înclinat să-l cred. După opinia mea, Pierrot-Lacomul şi fiică-sa lucrează doar pe linie de mac. Dacă a apărut o interferenţă a afacerii mele în mica lor viaţă de traficanţi, asta se datorează întâmplării. Îi cunoşteau pe Virginie, pe fratele şi pe logodnicul acesteia – şi nimic mai mult. Înţeleg foarte bine jocul lui Casati: dorea să-i facă de petrecanie lui Carlier. Numai că trebuia să acţioneze cu prudenţă. Atunci i-a înşirat lui Pierrot povestea aceea cu maşinile de scris, ştiind bine că bătrânul negustor de visuri se va gândi automat la Carlier, şi lăsând tot în seama lui sarcina de a-i aduce viitoarea victimă...

Arta de a nu face valuri.

Îmi îndrept creionul spre Pierrot:

— Ascultă, amice. O să te trimit la başcă, unde o ţin şi pe fiică-ta. Dacă se dovedeşte că nu m-ai minţit, şi luând în considerare intervenţia ta de la bistrou, o las şi eu moartă în legătură cu valiza lui Bijou. pricepi?

Nici nu clipeşte. Îi aduc la cunoştinţă arestarea puştoaicei şi cunoaşterea în detaliu a activităţii lor – iar el rămâne imperturbabil. Un suflet foarte tare!

— Dacă, dimpotrivă, descopăr că m-ai aiurit, pentru voi amândoi chestia o să se nasulească în aşa hal, că încă două sute de ani după ce-o să dai în primire o să continui să ai coşmaruri.

— Conştiinţa mi-e liniştită, replică el.

— Vorba vine, rânjesc.

— Fireşte, consimte Pierrot; dar înţelegeţi cum zic...

— De minune. Spune-mi Lacomule, cine-s cei doi tipi care băteau foiţele cu voi?

— Caracudă. Nicio legătură între ei şi Casati.

— Cunoşti ocupaţia acestui domn?

— Ştiu că-i un rău. Însă ce învârteşte...

— Nu ţi-a făcut, din întâmplare, vreo confidenţă?

Pierrot zâmbeşte.

— Ştiţi, nu e genul lui. De altfel, murmură, o să vă daţi seama. Ca să smulgeţi ceva de la el, o să vă trebuiască trăgătorul de

cizme de zile mari.

— O să-l folosim, Pierrot, o să-l folosim. Mai cu seamă că stârpitura asta mi-a curăţat o rudă; am şi o răfuială personală cu el.

— Cu atât mai bine.

— De ce cu atât mai bine?

— Păi, după mica şedinţă de prestidigitaţie de la bistrou din momentul arestării, n-am niciun interes să-l repuneţi în circulaţie. Abia am împlinit şi eu cincizeci şi şase de ani, patroane. Vârsta la care viaţa are gustul cel mai bun.

•

După ce am ordonat ca Pierrot să fie vârât într-o celulă, îi cer lui Mathias să ne fie adus Casati: O bucăţică aleasă. Un supertenace. Béru a şi început să saliveze, ca un boxer în faţa unui antricot.

— Grasul meu scump, îi zic, ştii că nu sunt partizan al violenţei, dar ne aflăm în faţa unui caz deosebit. Clientul ce ne va fi prezentat i-a venit de hac bunei Adèle. I-a venit de hac lui Carlier, probabil şi domniţei Virginie. A încercat să mă facă bucăţi şi să o facă bucăţi şi pe Félicie a mea. Aşa că – nicio îndurare. De cum intră în cameră, îl iei în primire. La discuţii stăm după aceea...

Bérurier îşi clatină plin de gravitate căpăţâna uriaşă.

— Stai niţel, îmi zice.

Îşi scoate haina şi o pune pe spătarul unui scaun. Poartă o cămaşă bleu ponosită, cârpită cu creton în floricele şi totuşi ruptă la coate.

Cu o încetineală calculată, Matahală îşi suflecă preţioasele mâneci proletare. Braţele pe care le dezgoleşte sunt groase, pline de păr creţ, lipit de transpiraţie.

Îşi slăbeşte cravata, îi vârâ în pantaloni capetele demne de milă şi-şi masează alternativ pumnii. După care, cu un bobârnac, îşi azvârle pălăria pe ceafă. Borurile răsucite, verzui, jegoase, lucitoare îi alcătuiesc un soi de aureolă emoţionantă. Sfântul Béru, canonizat cu beaujolais. Îndărătul insignei de poliţist a dus o viaţă exemplară. A combătut ereticii, în mai multe reprize şi cu lovituri de pumn. A suportat vitejeşte prezenţa lui Albert, coaforul, în propriul pat conjugal, timp de peste un deceniu. I-a slujit, încă şi mai de mult, comisarului San-Antonio drept ţap ispăşitor. S-a ilustrat prin limbajul lui pitoresc,

apetitul feroce şi gentileţea proverbială. Iată ce vor citi, într-o bună zi, copiii noştri, în „Poliţia ilustrată”[29].

Mathias îl introduce pe Casati. Scurtă cunoştinţă cu personajul. E viciul însuşi, în toată oroarea lui. Numai răutate şi ură. Afurisitele de coşuri îi strălucesc pe mutra palidă ca becurile electrice pe o pistă de schi.

Face câţiva paşi prin birou, cu mâinile încătuşate şi privindu-ne răutăcios. Am rămas pe scaun şi-l scrutez cu ochi necruţători.

Béru îşi scoate proteza dentară şi o pune pe marginea biroului. Îi place să se simtă în largul lui când lucrează.

Se apropie de băiat, studiindu-l ca să vadă de la ce capăt îl înşfacă. Merită să-l vezi pe Grasul în astfel de împrejurări. Ia pe cont propriu toată mânia mea. Vă anunţ de pe acuma, fraţilor, că preafericita noastră Adèle va fi răzbunată foarte curând. Ajuns la treizeci de centimetri de obiectiv, Grasul încremeneşte ca un mistreţ în faţa unui afiş reprezentând-o pe Brigitte Bardot în bikini. Liniştea e apăsătoare.

Casati îl măsoară la rându-i pe Béru, cu o neobrăzare în spatele căreia începe să apară frica.

— Ei bine? întreabă. Ne-spălăm pe picioare sau le păstrăm ca să ne facem o supă?

Nu trebuia să spună asta. Jignirea e asemeni unei catapulte pentru Bérurier. Iată-l pe Grasul în acţiune. Sare la individ, îl prinde de mijloc şi-i împinge, izbindu-l de perete. Se aude un zbongg! Casati e ameţit în urma şocului formidabil. Grasul se smiorcăie şi rânjeşte.

Ucigaşul încearcă să nu-şi piardă autoritatea.

— Nu-i deloc rău să faci pe forţosul cu cineva legat. De acord, huidumă de poponar? îi aruncă lui Bérurier.

Ah, fraţilor, ce lucrare măreaţă! Distrugerea Pompeiului, cutremurul catastrofal de la Agadâr, alunecările de teren de la Clamart – toate astea nu dau decât o vagă idee despre ce reprezintă Béru la o asemenea insultă. Devine seism, tsunami, Verdun, Pearl Harbour, holera de la Marsilia, explozia unui Boeing.

Urlă tremurând şi împroşcând cu stropi pe nas şi pe gură:

— Scoate-mi imediat cătuşele acestei căzături, Tonio, dacă nu vrei să provoc o nenorocire în întreaga hardughie. Şi mişcă-ţi

[29] În original, *La Rousse illustrée* – cu trimitere la celebra enciclopedie franceză. (n. tr.).

fundul repede, că nu mă mai pot abţine.

Inutil să protestez. Nu poţi opri cu palavre un uragan. Mă grăbesc să-l descătuşez pe Casati fiindcă, dacă n-o fac, Bérurier va dărâma, cu lovituri de pumn, toată curcănăria.

Îndată ce are mâinile libere, ucigaşul se pune în gardă.

Puerilă apărare! Te pui în gardă când o turmă de elefanţi dă buzna peste tine? Te pui în gardă când un camion, rămas fără frâne, coboară în goană o pantă luându-te drept ţintă? Te pui în gardă când panzer divizioanele germane spulberă din ţâţâni Sedanul? Ce urmează nu se poate descrie. E Béru. E *numai* Béru. Béru răzând, Béru râzând, Béru-n rut, Béru-n rât. Béru care se înfige, Béru care izbeşte, Béru care frământă, care molestează, care striveşte, care suceşte, care deşurubează, care despachetează, care doboară, care tumefiază, care smulge, care desfundă, care sparge, care plesneşte, care desdinţează, care biciuieşte, care luxează, care harakirizează, care martirizează, care sfâşie, care demolează, care pe care, care de asalt, carele-i mai presus de fire, fără carenţă, care eşti, mă, acolo?

Zgomotul, tărăboiul, chilomanul (asta din spaniolă) atrage populaţiile sticleţeşti. Se cheamă, se vine, se înghesuie la mine în birou. Se telefonează prietenilor să dea fuga. Se vând locuri la bursa neagră. E fabulos. E un paroxism, o împlinire, o apoteoză. Durează de circa o jumătate de oră, adică aproximativ treizeci de minute sau, ca să folosim limbajul curent, o mie opt sute de secunde. Ce festival! Ce ştiinţă a loviturii! Câtă generozitate în efort! Ce minunăţie a pumnului! Alături de acest spectacol, cursa carelor din *Ben Hur* seamănă cu râsul unui hepatic. Bérurier s-a transcendentalizat, ca să vorbim asemeni omului de pe stradă. (De pe strada Ringului, fireşte.)

E frumos Béru. Mereu cu pălăria pe cap... Ultimii nasturi de la pantalonii lui se declară, unul after altul, învinşi prin neprezentare. Când se opreşte, face câţiva paşi înapoi şi se prăvale în fotoliul pe care l-am împins spre el. Cu picioarele întinse, cu spatele sprijinit de rezemătoare şi capul răsturnat îndărăt, îşi lasă plămânii să-i împrospăteze rezerva de oxigen. Din piept îi iese un zgomot amintind de sala maşinilor de pe transatlanticul *Liberté.* Nobleţea atitudinii lui ne impresionează. În asemenea măsură, încât uităm să ne aplecăm şi asupra domnului Casati. Fiindcă mogâldeaţa aceea informă care zace

de-a lungul zidului este fostul virtuoz al puştii cu lunetă.

— Am putea să-i aruncăm oleacă de apă peste mutră? propune Mathias, căruia părul de culoarea incendiului îi dă instincte de extinctor.

Şi se duce la toaletă după apă rece. Stropim steak-ul tartar ce-i slujeşte ucigaşului drept fizionomie. Lucru ciudat, insul nu mai are coşuri pe vitrină.

Apa dovedindu-se neoperantă, cineva îl pune să biberoneze un gât de rom. Peste cinci minute, omul nostru deschide ce mai are din ochi. Îi aşteptăm reacţiile.

— Porcul! bolboroseşte el. Porcul!

Îi mai dăm întăritor.

— Şi-a recăpătat cunoştinţa? ne chestionează Béru, cu o voce mai puţin şuierată.

— Da.

— Bine, atunci îl continui.

— De-atâta continuat, o să-l isprăveşti, obiectez. Mai înainte trebuie să stau la taifas cu el, nu uita.

— Păcat! protestează Malacul. Tocmai începeam să mă rodez. Greşeşti, San-A.! Când ţii să rămâi în formă, nu trebuie să te laşi să rugineşti.

— Tu să rugineşti? Mai degrabă cureţi rugina de pe alţii. Ce mai dezgheţ! N-am văzut niciodată aşa ceva. Drept e, băieţi?

Colegii îşi clatină aprobator capetele.

— Niciodată, afirmă Dugommier[30], cel mai vechi, care după concediu va ieşi la pensie. Niciodată. Şi câte n-am văzut la viaţa mea!

— Auzi, Béru? Tu eşti deţinătorul distincţiei Virtutea tăbăcară.

Această distincţie specioasă dilată glanda orgoliului la strălucitul meu camarad.

— Sunt şi dotat! admite, făcând pe modestul. Mi-a venit, uite-aşa... Un har, ce mai, nu trebuie să cauţi să înţelegi. Eşti sigur că nu vrei să-i recit şi cel de-al doilea cuplet? E cel mai frumos, voi lucra la el cu mânecile suflecate.

— Mai înainte lasă-l să ciripească. Şi oricum are fa diezul îndoit şi un joc la do major.

Îngenunchez la capul lui Casati.

— Ascultă, micuţule, îi şoptesc, te-ai ars ca mangalul, sper că-ţi dai seama. Numai că, în loc să te lăsăm să-ţi trăieşti

[30] Nume derivat de la *gomme* – baston de cauciuc. (n. tr.).

confortabil ultimele zile la mititica, putem continua la infinit cu mizeriile. Nu trage nădejde, mai ales, că te vom deferi parchetului până n-o să vorbeşti. Sunt gata să-mi risc cariera ca să te ţin la răcoare şi să te fac să joci tontoroiul până ce deschizi pliscul. Nu-ţi rămâne decât să alegi singur ce preferi.

Pauză. Casati încearcă să respire normal.

— Ei bine, fie! Vorbesc! promite.

Mândru de această supunere, evacuez sala, cu excepţia lui Béru totuşi. Bunul meu amic a terminat sticloanţa de rom, ca să-şi dea curaj. Şi, vesel, fredonează un cântec foarte vechi, cu un glas care te trimite cu gândul la Armand Mestral făcând gargară:

Totul se termină, chiar şi tandreţea.
Taica veni într-o zi la Paris.
Ce, zise el, ţi-ai luat o drăguţă?
Valea acasă, şterge-o de-aci!

Pe urmă, mai zise, ea-i doar lucrătoare,
Tu – viitor doctor; *frumos v-aţi găsit*!
— Mi-a dat inima brânci. — Ce vorbeşti, frăţioare?
În viaţă, cu inima n-ai nimic de-mpărţit.

Ca de fiecare dată, ajungând la acest pasaj al cântecului, emotivul Béru izbucneşte în sughiţuri de plâns. Lacrimile curg din abundenţă pe blânzii săi obraji buhăiţi. Pe mine mă umflă râsul, dar el scheaună din ce în e mai abitir.

— Lucrul cel mai scârbos, hohoteşte, e că bătrânul face ceva pe cei doi îndrăgostiţi because el e burduşit de mangoţi, pe când fata n-are un firfiric. Şi biata copilă – îi ştii reacţia? O ştii, spune?

Şi încearcă să cânte, printre urlete de plâns:

Ea-i spune: *trebuie să pleci,*
N-am să încerc să te opresc.
Petrecerea-i sfârşi-i-i-tă-ă...

Îl abandonez lacrimilor lui. Casati stă acum sprijinit de perete, sângerând de peste tot. S-ar zice că şi-a petrecut concediul într-o betonieră.

Mă ghemui lângă el, îi pun iar cătuşele, ca să-l demoralizez până la capăt, şi-mi îndrept degetul nemilos spre persoana lui vrednică de milă.

— Dă-i drumul, tipule. Vreau adevărul, de la A la Z. Şi trebuie să mi-l serveşti dintr-o bucată.

CAPITOLUL XIV

Îl serveşte dintr-o bucată, dar în tranşe eşalonate. Sărmanul domn şi-a pierdut cel puţin o duzină de fasole, are limba umflată ca un gazometru iar buzele mai crăpate decât copitele unei vaci. Când vorbeşte, scoate nişte zgomote asemeni celor pe care le-ar produce cineva umblând cu cizmele prin piure. Câte un dinte ce se mai ţinea înfipt în temelia viitoarei proteze îi zboară cu ocazia unei consoane siflante. Nasul îi seamănă cu o splendidă hortensie. Pe scurt, omul e împuţinat şi nu prea apt să susţină o conferinţă de presă. Dar Béru, care şi-a răcorit prin cântec sentimentalismul exacerbat, rămâne în picioare în faţa lui, ameninţător ca un building construit pe nalbă-mare.

— Dă-i drumul încetişor, îl invit pe Casati, cu acea uriaşă blândeţe care mi-a adus premiul întâi la concursul de cumsecădenie. Şi dacă simţi că-ţi scârţâie vreo bielă, domnul e aici ca să-ţi dea puteri noi.

Şi omul începe să se golească, iavaş-iavaş.

— Ce vreţi să ştiţi?

— Trecutul, îl asigur (am avut un văr la asigurări). Numai trecutul; prezentul şi chiar viitorul cad în sarcina mea. Vezi bine că nu sunt exigent. Pentru început, spune-mi în contul cui lucrezi.

— Aş vrea şi eu să aflu.

— Nu-ţi imagina că-ţi baţi joc de mine, că de unde nu, amicul pe care-l vezi repune în discuţie cazul tău; şi atunci nicio forţă din lume nu-l va putea împiedica să te prefacă în pastă de peşte.

— Dar nu-mi bat joc de dumneavoastră. Am fost contactat de un tip pe care nu-l cunosc şi care mi-a promis o sumă frumuşică pentru a vă curăţa.

— Ia te uită! Şi de ce voia gentlemanul acela să-mi pui cruce?

— A, asta-i treaba lui.

El, Casati, nu era decât bagheta magică destinată să realizeze ciudata dorinţă a domnului.

— Şi cât ţi-a oferit?

— Zece cărămizi.

Fac o strâmbătură de încântare.

— Sunt foarte onorat.

— Drace, răspunde Casati; un comisar e o treabă superdelicată.

Rânjeşte cu buze groase, umflate de lovituri:

— Mai ales că tenace ca dumneavoastră nu se află mulţi.

— Sunt un nene în genul lui Rasputin, îi explic. Bine, zi mai departe...

— Am marşat. Zece milioane, tocmai într-o perioadă când o duceam prost cu lovelele, hai să fim drepţi!

— Contez pe tine. Cum ai aflat că nu murisem?

— Nu eu, individul de care vă zic. Şi mi-a spus-o abia ieri.

— Când ieri?

— Spre sfârşitul zilei. Mi-a telefonat la cafeneaua unde merg de obicei. Voia să-l aranjez pe un alt tip. Un anume...

— Carlier?

— Da, aşa-l chema. Zice: „Mi-ar conveni ca trupul să dispară pentru un oarecare timp, trebuie să-l ascunzi în cavoul de familie al comisarului San-Antonio, fiindcă am impresia că Lazăr a făcut prozeliţi”.

— Altceva: bineînţeles că acelaşi individ ţi-a cerut s-o ucizi şi pe mama?

— Da.

— Pe legea mea, lucrezi la grămadă, ca să zic aşa. Tot tu ai aranjat-o şi pe micuţa Duchemin?

Clipeşte nedumerit. Dată fiind situaţia în care s-a înfundat, nu văd de ce s-ar apuca să se joace de-a v-aţi ascunselea. Ştie că pentru el totul s-a sfârşit şi, ca orice dur înrăit, are filosofia eşecului.

— Nu, nici n-am auzit de numele ăsta.

— Vrei să-ţi fac eu cunoştinţă? propune Grasul, trăgându-i un şut pe dindărăt.

— Spuneţi-i buldozerului dumneavoastră să se menajeze, protestează ucigaşul. Dacă vă face realmente plăcere, vă spun banco, eu am mătrăşit-o pe damicela cu pricina. Şi totuşi n-am făcut-o eu.

La urma urmei, mă gândesc, s-ar putea să nu fi fost el. Omul care a înlocuit D.D.T.-ul nu deţine exclusivitatea asasinatelor.

— Cum ai operat lichidarea lui Carlier?

— Îl auzisem vorbind despre el pe japiţa aia de Pierrot-

Lacomul. I-am tras o vrăjeală cum că trebuia să plasez un stoc de maşini de scris şi că, dacă mi-l prezintă, are şi el ceva la afacerea asta.

Deci Pierrot nu mi-a vândut gogoşi. N-a jucat, efectiv, în crimă decât rolul de intermediar.

— Şi după aceea?

— Am fost să-l căutăm la un bar pe care-l frecventa. Pierrot ne-a prezentat unul altuia şi s-a cărat. Eu l-am aiurit pe nene, ca să-l duc până la Saint-Cloud. I-am povestit că maşinile erau ascunse în cimitir, într-un cavou, iar mocofanul m-a şi ajutat să deschid cavoul. Pe urmă l-am înmormântat pe el, ce mai!

— Ţi se spune şi Carville? întreb.

— În clandestinitate, râde amabilul ucigaş.

O lovitură de pingea, semnată Béru, îi şterge sarcasmul de pe buze. Urmează un minut de linişte, ca atunci când se reglează gazul sub Arc[31]. Un gând bizaroid mi se învârteşte pe dedesubtul perucii. Sunt frapat de un detaliu insolit. Înţelegeţi, dacă v-au mai rămas suficiente celule cenuşii: machiavelicul care mi-a cerut moartea l-a însărcinat pe Casati să o ucidă şi pe Félicie. A făcut-o ca urmare a articolului din presă, deoarece credea că într-adevăr eu sunt *out* şi că buna mea mamă ştie unele lucruri, dăunătoare sănătăţii lui. Or, la câteva ceasuri după execuţia Adèlei (presupusă a fi Félicie), acelaşi ins l-a anunţat pe ucigaş că poate ascunde cadavrul lui Carlier în cavoul nostru *fiindcă avea impresia că Lazăr* (cel înviat din morţi) *făcuse prozeliţi*! Deci în clipa aceea ştia că n-am dat în primire. Dar o ignorase în momentul morţii Adèlei. Interesant, nu? Între asasinarea Adèlei şi cea a lui Carlier, personajul şi-a îndreptat greşeala. Şi în loc să mă desemneze pistoletului lui Casati, nu s-a mai ocupat de mine. De patru ori s-a încercat uciderea mea. Mi-a fost incendiat coteţul, Adèle trimisă în lumea drepţilor. Şi pe urmă, brusc, încetez să mai prezint interes. Iată un mister din recolta cea mai bună, nu vi se pare?

Văd, după figurile voastre, că nu gândiţi. E ceva congenital în ce vă priveşte. Ah, nu sunteţi trestii, bieţii de voi[32]!

— Ei bine, îmi reproşează Enormul, nu mai staţi de vorbă?

---

[31] Sub Arcul de Triumf din Piaţa Étoile de la Paris se află mormântul Eroului necunoscut, deasupra căruia arde o flacără veşnică. (n. tr.).

[32] Aluzie la celebrul adagio al lui Blaise Pascal despre fragilitatea şi în acelaşi timp forţa omului: Omul e o trestie, dar una gânditoare. (n. tr.).

Mă întorc la oaia mea.

— Îl cunoşti pe un anume Maurin?

— Nu.

— Sigur?

— Absolut.

Îi întind fotografia reprezentându-i pe Virginie şi pe logodnicul ei.

— Dar pe ăştia?

— Nu i-am văzut niciodată.

— Ţi s-a vorbit cumva despre o maşină de scris de un gen... aparte?

— Nici asta.

— Ascultă, ne-o taie Grasul, mi se pare că de la o vreme ticălosul ăsta nu mai ştie nimic. Nu crezi că ar trebui să-i storc un pic de suc de memorie?

Şi înainte să obţină acordul meu, iată-l pe vânjosul Béru că-l înşfacă pe Casati, îl repune pe umblătoare şi-i tamburinează tărtăcuţa de perete până ies scântei.

— Isprăviţi o dată! se lamentează ucigaşul. V-am zis doar că aveţi un om formidabil.

Îi ating umărul Grasului:

— Nu-l termina, trebuia să-i mai vorbesc.

Blestemând, foarte prost dispus, Uluitorul acceptă să i se ia osul.

— Micul meu Casati, îi zic, nu-ţi mai rămâne decât să-mi dai semnalmentele marelui bărbat care ţi-a solicitat serviciile.

El schiţează un zâmbet şters, tumefiat şi ştirb.

— M-ar fi mirat să nu mi le cereţi.

— Ei bine, vezi, niciodată să nu te miri prea repede; fă-mi o descriere frumoasă, în tehnicolor, că aşa-mi place.

— Simplu. E un bătrânel.

— Un bătrânel?

Mi se pare un început destul de neaşteptat. În general, un domn care îl plăteşte pe un altul ca să-i lichideze contemporanii e conceput sub un aspect mai impunător.

— Un bătrânel cum? insist.

— Năpârlit, mărunt, cu mustaţă, ochelari de aur şi un aparat de auzit.

Sunt atât de uimit, recunoscând semnalmentele lui Bijou, încât de m-ar vedea, un cofetar m-ar stropi cu rom. Fiindcă nu

există putinţă de îndoială, fraţilor: numai banalul Bijou corespunde acestei descrieri.

— Şi unde şade?

— Nu ştiu. Totdeauna m-a contactat doar el.

— Bine, fiule, asta e tot. A!, iartă-mă, uitasem!

Îmi fac vânt şi-i plasez o dreaptă la bărbie, atât de ţeapănă, că-l saltă de la pământ. Datoram asta memoriei bietei Adèle, nu?

Ticălosul se prăbuşeşte ca un morman de boarfe murdare iar eu deja fuga la celula secretă, ca să schimb o vorbă cu micuţa şi frumoasa mea Marion.

E deprimată, sărmănica, după ceasurile cât a clocit în această redută.

Mă instalez lângă ea pe patul mobil.

— Auzi, scumpo, nu mi-ai zis că Bijou al tău e un redutabil răufăcător.

Cască nişte ochi format bile de sticlă pentru plasele pescarilor.

— Ce?

Îi fac atunci un foarte scurt dar complet rezumat al celor de mai sus, iar ea mă ascultă ca o fetiţă foarte cuminte căreia i s-ar relata pentru first oară povestea înfricoşătoare şi pasionantă a Scufiţei Roşcovane. Când termin de vorbit, d-ra Lenjerie Tulburătoare clatină din cap.

— E o farsă ori o greşeală, mă asigură. Bijou răufăcător? Îţi vine să şi râzi. Doar l-ai văzut cu ochii dumitale. E mai degrabă genul porumbel.

— Într-adevăr. Dar în ticăloasa mea de meserie am învăţat să mă feresc de aparenţe. Adresa lui, te rog...

— Locuieşte la Auteuil, Villa Montmorency.

— Situaţia familială?

— Căsătorit cu o străină care locuieşte numai pe Coasta de Azur.

— O.K., fetiţo. Am să mă duc să stau de vorbă cu domnul. Era la tine când te-am înhăţat?

— Dar de-atunci trebuie să fi plecat. Îţi jur că te înşeli, domnule comisar. Omuleţul ăsta e un adevărat naiv.

— Îl cheamă Bernard, dacă-mi aduc bine aminte?

— Da.

— Pe curând, comoara mea.

— Spune-mi, mai mucegăiesc mult pe-aici?

— Până se lămureşte povestea, zic şi mă eclipsez.

Când ies la suprafaţă (celula secretă se află la subsol) mă strigă centralistul.

— Vă caută patronul, domnule comisar.

— Dă-mi-l la telefon, mă grăbesc.

E niţeluş şucărit Moşneagul. L-am neglijat, şi nimic nu-i e mai dezagreabil.

— Ei bine, San-Antonio, continui să sper că-mi faci o vizită.

— Sunt foarte obosit, patroane, tocmai încolţim vânatul.

Asta îl potoleşte un pic:

— O, într-adevăr?

— Da. Şi vă rog să mă credeţi că jocul devine periculos, există şansa ca peste câteva ore totul să fie rezolvat. Aveţi ştiri de la Londra?

— Am primit un telefon acum un sfert de oră. Maurin e tot la hotel, bolnav, şi i s-a adus un doctor. E vorba de o gripă. Clima britanică nu-i prieşte, după câte mi s-a spus.

— O să-i administrez eu curând un antigripal.

— Crezi că e vârât în afacerea noastră?

— Până peste cap! Îmi cer scuze, patroane, dar trebuie s-o şterg...

Închid, foarte ireverenţios. Béru iese, ca din întâmplare, pe uşa ascensorului hidraulic. Fluieră liniştit, ca unul care şi-a făcut datoria.

— Ia uite, face vârându-mi sub nas lăboiul de elefant, tot bătucindu-ţi clientul, m-am umplut de eschimoze pe degete.

— Pune-ţi-le într-un iglu, nu cumva să capete vreo încălzeală! glumesc – genul acela de umor la care nu renunţ niciodată şi pe care peste noapte îl ţin sub pernă. Şi hai cu mine.

— Mergem la Bijou?

— Eşti mai ceva decât un sticlete; eşti prezicător.

•

Toată lumea ştie Villa Montmorency. Cei care n-ar şti de ea n-ar avea decât să-şi cumpere un plan al Parisului. E vorba de un fel de cartier-satelit rezidenţial în interiorul capitalei. Un oraş de vacanţă la Paris.

Case luxoase, grădini cu peluze greblate precum postavul unei mese de joc şi mai cu seamă o linişte aparte, bogată şi confortabilă.

Paznicul sau mai curând unul dintre paznicii din villa ne arată locuinţa lui Bijou. O casă impunătoare, drapată cu iederă, un grilaj vopsit în verde şi alei presărate cu pietriş roz. Sunăm, urmează un moment de tăcere, apoi un interfon se face auzit din stâlpul porţii.

— Da? zice un glas.

— Domnul Bernard, vă rugăm.

— Domnul e plecat din oraş.

— Nu contează, vrem să stăm de vorbă cu personalul său.

— Din partea cui?

Grasul, care azi e lipsit de răbdare, mugeşte în grila interfonului:

— Deschideţi rahatul ăsta de poartă şi nu ne mai plictisiţi. Poliţia.

Comandată de la distanţă, poarta se deschide. Liniştea a coborât din nou peste cetatea cea dulce. Singure păsările, gălăgioase, fac prin copaci o zarvă de toţi dumnezeii. Păşim cavalereşte pe aleea care nu e făcută pentru aşa ceva. Un lacheu reprobator, în jiletcă vărgată şi pantaloni negri, ne aşteaptă în pragul uşii. Îl priveşte cu o mutră înalt-dispreţuitoare pe Bérurier venind, dar lui Ben Hur îi pasă de el ca de primul lui lichior de coacăze.

— Domnii? se interesează demnitarul ordinelor reunite ale oalei de noapte şi pământufului de pene.

— Salut, copilul! zice Bérurier ceremonios. Vasăzică, negustorul tău nu-i pe-acilea?

— Nu, domnule, replică valetul.

— E chiar adevărată minciuna asta?

— Vă rog frumos! se jigneşte cavalerul măturicii.

Dar Béru nu e dispus să se lase călcat pe coadă.

— Ţine-ţi fleanca, sclavule! ripostează.

Lacheul se întoarce atunci spre valorosul comisar San-Antonio, omul fără de care sărutul dos-de-prinţesă n-ar fi ceea ce este.

— Îmi puteţi dovedi că aparţineţi, într-adevăr, poliţiei? întrebă el, făcând o gură ca estuarul unui ou.

— Iată! îl satisfac. Unde-i patronul dumitale?

— A plecat într-o călătorie...

— Când şi încotro? insist.

— Abia de o oră şi la Londra.

Mă uit la Grasul. Iată ceva interesant.

— Ce se potriveşte! surâde Abominabilul.

— Ai adresa lui de la Londra?

În chip nelămurit, sper să-mi spună că Bijou se află în Hartford Street, dar nici vorbă de aşa ceva.

— Locuieşte într-o casă la periferie. Domnul detestă hotelurile.

— Adresa! cer cu glas de tunet.

— Dacă vă daţi osteneala să intraţi...

Ne ghidează în biroul petrolistului şi se apucă să răsfoiască o agendă.

— 18, King’s Road, la Armstrongjohns.

Îmi notez. Lacheul, din ce în ce mai reprobator, ne măsoară, cu toată morga aflată la dispoziţia lui.

— Îmi dai voie scumpe prietene, zic aşezându-mă la birou şi începând să-i deschid sertarele.

— Domnul comisar are, cu siguranţă, un mandat de percheziţie, face lunganul, cu un ton de Iudă.

Din fericire, preţiosul Béru mă scuteşte de răspuns:

— Domnul comisar are toate mandatele pe care le poţi visa, inclusiv mandate de arestare.

Inventariez numeroasele sertare ale biroului ministerial, plus cele ale unui secretaire. Găsesc un canci. În sfârşit, nimic altceva decât chestii în bună regulă: contracte, scrisori etc.

Valetul mă fixează de parcă aş fi Statuia Libertăţii, în costum de baie.

— Te poţi retrage, zic. Declar şedinţă cu uşile închise.

Iese, nemulţumit, iar Béru îl pocneşte cu batanta unde-i greu voinicului.

— Auzi, murmură Umflătura mea preferată, dacă e cumva o încurcătură şi Bijou se dovedeşte imaculat ca o lebădă, o să avem unele mici probleme cu avansarea.

Încep să mă gândesc şi eu la asta. Cam arbitrară percheziţia noastră. Şi, cu valetul ăsta ţâfnos, sunt sigur că vom suporta urmările.

Contemplu încăperea luxoasă, mobilată Ludovic al XVI-lea (fereastră cu ghilotină) întrebându-mă dacă n-ar fi mai bine să vând instalaţii de muls furnici, decât să fac meseria de-acum – când privirea lacomă îmi cade pe o acvaforte reprezentând

Jurământul jocului cu mingea, de Lethroude[33]. În vreme ce toate lucrurile din încăpere arată impecabil, gravura stă un pic şui.

I-o arăt lui Bérurier:

— Remarci?

— Tabloul atârnă pieziş.

— Da.

Se apropie şi-l ridică. Ascunzătoare clasică: în spatele ramei se află o uşiţă metalică – aceea a unei case de bani zidite. Îmi dau la iveală sesamul, dar broasca puşculiţei se dovedeşte recalcitrantă. Trebuie să-i vorbesc la persoana a treia acestei ticăloase. Mamă, ce mai căţea de poştă! Când vă spun că ar trebui să-mi instalez un mic atelier de lăcătuşerie! Firma? „Cheia tuturor păcatelor”. Până la urmă, se deschide perversa mică! Broaştele sunt ca domnişoarele: trebuie s-o iei încet-încet şi să nu le brutalizezi.

Se deschide. O adâncitură de dimensiuni modeste se oferă privirilor noastre curioase şi mâinilor apucătoare. Îmi vâr dextura şi scot un plic din hârtie groasă şi bine umplut. Imitator perfect, Béru îşi înfundă crenvurştii în deschizătură şi scoate mai multe alte plicuri, prinse laolaltă cu o agrafă de oţel. Eu îl deschid pe-al meu. el le deschide pe-ale lui.

Al meu conţine devize străine: dolari, lire, franci elveţieni, pesetas. Plus o mulţime de franci francezi.

Cele ale lui Béru conţin scrisori.

— Secretosule mic! murmură deodată Grasul, privindu-mă ca pe un gândac de bucătărie.

— De ce secretos?

— Nu mi-ai spus că haleşti o asemenea pâine.

Simt că mă ia furia (nu fiindcă aş fi foarte uşor, ci dimpotrivă, fiindcă sunt foarte tare).

— Ascultă, Catastrofă Permanentă, şi aşa n-ai prea multă uşurinţă în exprimare; dacă, pe deasupra, te mai apuci şi să pălăvrăgeşti în stil sibilinic...?

— Nu stau de vorbă cu pomanagii! protestează Vânjosul. Destul cu trăncăneala. San-A., ce-am citit îmi ajunge ca să mă edific.

---

[33] În original, *Le serment du Jeu de Bâle*; referire ironică la tabloul pictorului David, având ca subiect celebrul jurământ depus în timpul Revoluţiei franceze de deputaţii Stării a treia de a da Franţei o constituţie. Întâlnirea deputaţilor a avut loc pe un teren de joc cu mingea, de unde calamburul *balle* – minge/Bâle (Basel, oraş elveţian). Cât despre Lethroude (*le trou de*) el înseamnă „gaură de...” (n. tr.).

— Tu vorbeşti de edificiu?

Îmi îndeasă sub vizor o scrisoare despăturită.

Atunci, scumpi şi credincioşi prieteni, coama delicatului San-A., adoptă poziţia verticală, şi creierul mic îi descrie o rotaţie completă în jurul propriei axe. *Scrisoarea cu pricina e scrisă de mine*! Aţi citit bine? De MINE, comisarul San-Antonio, fiu unic şi preferat al Féliciei. Iar textul ei face să-mi urce pe frunte roşul ruşinii, albul furiei şi albastrul de steag. Judecaţi şi singuri:

Dragă Virginie,

Ai crezut că mă duci de nas cu povestea maşinii de scris. Lovitura era, într-adevăr, ingenioasă; numai că ai avut neşansa să dai peste un sticlete mai şmecher – cu toată modestia – decât alţii. Am descoperit totul, inclusiv particularitatea acelei Ravioli-Univers şi utilizarea pe care i-o rezervă patronii dumitale. Îmi apreciez tăcerea la douăzeci şi cinci de milioane. O cifră modestă. Fii amabilă şi întreprinde rapid cele necesare.

Al dumitale foarte devotat,
San-Antonio

E chiar scrisul meu. În asemenea măsură, încât vreme de o clipită hoinăresc prin a patra dimensiune.

Grasul are privirea umedă.

— Vrei să ţi-o spun, San-A.? E cea mai mare dezamăgire a vieţii mele. Tu! Tu, despre care îmi închipuisem că eşti tipul cel mai formidabil din lume, să faci aşa ceva!

I-aş hali cartoafa dacă ar fi mai curată.

— Ei, nu, că-i bună! Nu cumva îţi închipui cu adevărat că aş fi autorul unui asemenea bilet? Dacă eşti convins, anunţă-mă, să-ţi cadorisesc o castană.

El se iluminează, se aprinde, devine fluorescent.

— Mă prinsesem eu, San-A., că nu eşti tu omul care să recurgă la şantaj. Nu-i genul tău, te cunosc.

— Mă cunoşti – mă cunoşti, dar erai gata să mă consideri un poliţist corupt, de ultimă speţă. Dă încoace scrisorile celelalte, să-mi completez educaţia.

Toate sunt de aceeaşi factură. Toate par scrise de mine. Un expert care nu m-ar cunoaşte şi-ar pierde capul. Nu reprezintă decât un lung şantaj la discreţie. Douăzeci şi cinci de cărămizi – ori spun totul. Ultima dintre cele cinci misive (că cinci sunt) îmi dă un indiciu.

„*Cu atât mai rău pentru voi, lovitura de la Londra va eşua*”.

Lovitura de la Londra!

Ridic receptorul şi-l chem pe Bătrânul.

— Închiriaţi-mi un avion-taxi pentru Londra, patroane, de data asta ne apropiem de liman. O maşină să ne fie pusă la dispoziţie pe aeroportul de acolo. Béru şi cu mine plecăm îndată.

— Vasăzică, ne cărăm la englezoi? şopteşte Grasul, lipsit de entuziasm.

— Te întristează?

— Se mănâncă atât de prost la ăia!

Ne luăm rămas bun de la valet.

— Scuzele noastre, zic, am ajuns aici în urma unei regretabile erori şi a unor false indicii.

El adoptă aerul compătimitor numărul 69 bis, cel rezervat uşierilor şi plasatorilor de aspiratoare.

— De ce-ai umblat cu periuţa? se miră Grasul, o dată ajunşi afară.

— Pentru cazul când i-ar telefona lui Bijou. Nu vreau ca omul nostru să-şi ia măsuri defensive.

— Ce crezi despre scrisorile alea, San-A.,? Incredibil, ai?

— Păi, e clar, nu? Graţie găselniţei noastre am un pachet întreg de explicaţii.

— Adică?

— Uite, Bidendum, eu unul văd afacerea în felul următor: Virginie şi frăţiorul ei au fost împinşi de lăcomie. Au încercat să-i extorcheze pe patronii lor, făcându-mă să joc rolul, cum nu se poate mai ingrat, de comisar-şantajist. Damicela avea o mostră a scrisului meu, fiindcă, am trimis, o dată sau de două ori, scrisorele prin poşta pneumatică. Au comis amândoi ori au pus pe cineva să comită aceste falsuri. Scrisorile îi erau adresate Virginiei, fiindcă eu n-aveam cum să cunosc pe altcineva în afară de ea. Numai că Bijou a acţionat după capul lui, refuzând

să o înzestreze pe copilă. A preferat să angajeze un ucigaş, ca să mă facă să dispar, pentru că prea dădusem de înţeles că ştiu multe.

— Şi după aia? întreabă pasionat Cerebralul.

— După aia, Ursuleţule, am fost lichidat.

— Ce tot vorbeşti în dodii? Păi nu eşti aici şi stai de vorbă cu mine?

— Francezi, aveţi memorie scurtă! strig. M-am prefăcut că dispar. Asta le-a picat prost Virginiei şi lui frate-său. Trebuie că au găsit amândoi o altă cale de şantaj. Ceea ce i-a părut suspect lui Bijou; el a procedat, în consecinţă, la o anchetă care i-a dovedit perfidia colaboratorilor. Juna Virginie a dat totul în vileag, după ce a fost plesnită bine.

— Normal! râde Béru.

— Aşa că i-au făcut felul şi au vrut să-i ia piuitul şi frăţiorului.

Mă opresc, şi lacrimi îmi udă barba. Lacrimi care îl alarmează pe Bérurier.

— Ce-ai păţit?

— Am păţit că fără prostia aia de articol comandat de Bătrânul, Adèle ar mai fi în viaţă. Moartea ei a fost inutilă. Când i-au făcut de petrecanie, ştia de-acum că Virginie îi duce cu preşul. Trebuie să-şi fi închipuit că totuşi am fost complicele ei şi, ca măsură de siguranţă, şi-au luat această cumplită precauţie.

— Din cauza loviturii care se pregăteşte la Londra?

— Da. Au vrut să evite până şi cel mai mic risc de eşec. Trebuie să fie ceva al dracului de important.

CAPITOLUL XV

La sosirea la Londra, suntem aşteptaţi de un mesager de la *Intelligence.* Un băiat blond, cu maniere preţioase, care îl fac să semene cu un dezertor de la „Chemin des Dames”. Deloc simpatic; genul „nu suport soarele”, cu un corp ca o umbrelă închisă. Ne spune că are un Hillman pentru noi şi propune să ne conducă. Îi răspund, cu multă civilitate, nefiind în uniformă, că e inutil, fiindcă ţin să am coatele libere şi să nu le dau sticleţilor english o mostră a metodelor mele întrucâtva... deosebite.

Are complezenţa să-mi indice drumul spre Armstrongjohns iar eu urbanitatea să-i mulţumesc. După aceste salamalecuri pornim, în sfârşit.

Grasul nu e la largul lui, din pricina circulaţiei pe stânga.

— Englezoii ăştia, spune, recunoaşte că sunt nişte suciţi. O trimit pe Ioana d’Arc pe Sfânta Elena, îl ard pe rug pe Napoleon, refuză să accepte sistemul metronomic şi nu sunt în stare să ţină dreapta, deşi au încă regalitate!

— Totuşi au inventat penicilina, îi amintesc eu, pentru deplină obiectivitate.

Grasul se gândeşte, uşor scos din mână de riposta mea.

— N-are a face! mă asigură. Eu o ţară care nu produce vin nu mă pot împiedica s-o dispreţuiesc.

Cu asemenea consideraţii generale parcurgem cele zece mile care ne despart de Armstrongjohns.

Această localitate rezidenţială, ascunsă pe malurile lui Margaret’s River, nu departe de Townsend Memory, e alcătuită din cottages, care mai de care mai englezesc, ceea ce sper că nu va surprinde pe nimeni. King’s Road e un drum paşnic ce şerpuieşte printr-o regiune împădurită. Casa ocupată de Bijou se ridică în fundul unei grădini imense, pline de copaci, ceea ce are tendinţa să o transforme pe cea din urmă în parc.

Opresc Hillmanul la câţiva paşi de proprietate.

— Ce mi-ţi facem acuma? întreabă Bérurier în franceza lui cea mai curată.

— Trecem la asalt, tipule.

Şi dându-i această asigurare, cobor, urmat de scutierul meu.

Sărim peste o mică barieră joasă, obstacol foarte teoretic împotriva unei invazii. O frumoasă alee traversează o peluză ţesută în întregime de mână. Casa e văruită şi îmbrăcată în întregime în iederă. Feeric.

— Îmi plac coteţele văruite, zice Grasul, şi mă surprinde că în Franţa nu mai avem aşa ceva.

Un peron cu trei trepte. Sonerie. Tăcere. Pe urmă o uşă se open şi o domniţă sexy precum maiorul Attlee deghizat în femeie vine să ne deschidă. Are o fustă de tweed în formă de trapez, ciorapi de bumbac, pantofi fără vârfuri, un corsaj şi el fără vârfuri, o proteză în relief, o perucă încreţită pe viaţă, nasul în cădere liberă şi un maxilar aidoma celui al lui Samson, (cel pe care războinicul îl ţinea în mână, bineînţeles).

— Ce doriţi? mă întreabă ea în engleză şi sâsâind.

— Aş vrea să speak cu domnul Bernard, spun.

Ezită un pic, ne cântăreşte, ne judecă, ne adulmecă.

— Din partea cui?

— Transmite-i că sunt un prieten al lui Marion.

Ne lasă să intrăm într-un salon peste măsură de încărcat cu bibelouri. Pe urmă dispare. Absenţa îi e la fel de scurtă ca declaraţia de impozite a unui şomer. Se întoarce imperturbabilă.

— Domnul Bernard coboară! ne anunţă.

Pe urmă rămâne acolo, în picioare, cu mâinile încrucişate, fără să spună nimic, ceea ce creează o atmosferă de jenă insuportabilă. Béru încearcă să intre în vorbă:

— Du iu spic in gliş? întreabă el, amabil.

Doamna este sinceritatea însăşi.

— Da, răspunde ea, ca să nu rămână mai prejos.

Grasul, încurajat, dă frâu liber propriei satisfacţii.

— Aveţi noroc, eu nu.

În clipa aceasta îşi face şi Bijou apariţia.

Poartă un costum în carouri şi un aparat de auzit prince-de-galles.

— Domnilor? ne interpelează.

Păşesc spre el.

Nici nu clipeşte.

— Salut, Bijou! declar. Mă recunoşti?

— Nu.

— Sunt paraşutistul de alaltăieri noaptea, nu ştii? Cel aterizat în balconul lui Marion, în timp ce dumneata aterizai între

balcoanele ei.

Rămâne de piatră.

— Comisarul San-Antonio, mugesc în amplificatorul lui de două parale. Ai o întreagă corespondenţă de-a mea în casa de bani din peretele biroului dumitale, Villa Montmorency.

Un zâmbet ciudat îi apare pe buzele subţiri ca o felie de jambon la un restaurant cu preţuri fixe.

Încuviinţează şi scoate mâna dreaptă din buzunar (şi el din dreapta). Ţine o pocnitoare drăgălaşă şi ne-o arată cu ostentaţie.

— Pune-o la pachet, zic, vreau să o dăruiesc cuiva.

În timp ce vorbesc scot din toc pistolul meu.

— Îţi recomand mai degrabă articolul ăsta, Bijou. Nu rugineşte niciodată şi...

Nu apuc să termin. Un şuierat scurt răsună în spatele meu, şi încasez pe după dovlecel o atingere de fulg din beton armat. Clopotele din Westminster încep să se bălăngăne care încotro. Scântei ţâşnesc de pretutindeni în cameră, ca şi cum fiece mobilă, fiece obiect ar fi o petardă în curs de explozie. Gloaba aia de englezoaică bătrână mi-a făcut, cu un baston de cauciuc, aceeaşi figură ca Ioanei d’Arc. Grasul încearcă să acţioneze, fiindcă aud ceva tărăboi. Dar realitatea se estompează, şi seducătorul vostru comisar se duce să vadă dacă nu e pe-afară.

E pe-afară!

•

O senzaţie de răcoare mă readuce la viaţă. Urmează îndată o altă senzaţie, mai dezagreabilă: cea de elongaţie generală a individului care sunt.

Mă întorc la mine, deci la voi, dragii mei, şi constat cu stupoare, indignare şi disperare că mă aflu spânzurat de încheieturile mâinilor şi de ţevile sistemului de încălzire centrală. Frânghiile mi-au intrat în carne iar durerea devine repede intolerabilă. Alături de mine Grasul se află într-o poziţie absolut identică. Fornăie, fiindcă gloaba de englezoaică i-a aruncat în faţă cea de-a doua jumătate a unei găleţi cu apă (prima jumătate fiindu-mi destinată mie, de unde senzaţia aceea de răcoare).

Ne găsim într-o încăpere goală şi fără ferestre, un soi de pivniţă mirosind a stătut. Bijou e în picioare, în faţa noastră, cu un impermeabil pe braţ şi zâmbetul pe buze.

Notez atunci o chestie ciudată: într-un colţ, aşezat direct la sol, un aparat de radio cu tranzistori cântă în surdină.

— Vă e mai bine?

— Un pic, convin eu. Prietena dumitale are un fel de a te masa la creierul mic care l-ar face pe un elefant să-şi piardă memoria.

— Nimeni nu v-a obligat să veniţi aici.

— Nu crezi că avem un mic cont de reglat noi doi?

— Poate, dar îţi dau, în alb, o chitanţă de descărcare; plec, comisare.

— Unde?

— Într-o ţară unde dumneata şi acoliţii dumitale nu-mi veţi putea face nimic. Numai că, mai înainte, îţi promit un rămas bun răsunător.

— Ce tot bălmăjeşte ţicnitul ăsta? se plânge Béru.

— Taci, zic, am nişte întrebări pentru domnul.

Béru se sileşte să zâmbească.

— Presupun că rareori ai condus un interogatoriu aflându-te într-o atare situaţie.

— Ce-i drept! admit.

— Dar ăsta îşi bate joc de noi! blestemă vicontele Béru-slinos de la Capunjos.

— Puţintel, susură Bernard. E frumoasă poliţia franceză.

Adaugă:

— Regret că n-am la îndemână un aparat fotografic. Aş fi făcut o poză frumoasă pe care aş fi trimis-o superiorilor dumneavoastră, alături de complimentele mele.

— Mi-ar plăcea să aflu secretul maşinii de scris. E ceva vreme de când mă bântuie...

— Nu numai că o să ţi-l dezvălui, răspunde Bernard, dar vei putea asista şi la consecinţele lui, graţie acestui obiect.

Desemnează aparatul de radio.

— Conferinţa? zic pe neaşteptate.

— Da.

— Maşina de scris e, de fapt, o bombă?

— Bravo! Loviturile la ceafă îţi priesc destul de bine. E o bombă, într-adevăr, dar de un fel cu totul deosebit.

— Îţi lasă gura-apă, deşi nu din găleata de adineauri.

— Carcasa ei e confecţionată dintr-un explozibil nou, de o forţă despre care ai să-ţi aminteşti multă vreme. Va sări în aer

atunci când va fi dactilografiat numele delegatului german la conferinţă: AZBOHER. Bătând cele şapte litere în ordine, detonatorul se declanşează. Ingenios, nu?

— Şi Maurin a adus maşina?

— Da, şi tocmai i-a încredinţat-o secretarei lui.

— Cea care o înlocuieşte pe Virginie?

— Exact.

Bijou îşi consultă ceasul.

— După pronosticurile mele, peste douăzeci de minute faptul va fi consumat. Din sala de conferinţe va rămâne un morman de ruine fumegânde iar din delegaţi simple nume de scris pe o cruce.

Se uită din nou la ceas.

— Mă veţi ierta dar trebuie s-o şterg. B.B.C.-ul a prevăzut un reportaj de la conferinţă. În cinci minute îl puteţi asculta.

— Mersi, zic, iată o delicată atenţie. Dar aş prefera să urmăresc pasionanta transmisie aşezat într-un fotoliu şi fumând un trabuc.

— Nici vorbă de aşa ceva. Socotiţi-vă fericiţi că nu vă lichidez. Am oroare să-mi murdăresc mâinile, sunt un adversar al violenţei. Prefer să vă las pe amândoi să muriţi de foame.

Geamăt al lui Béru, în extrema stângă.

— Noi vom părăsi această casă de închiriat. Uşa de fier a pivniţei nu lasă să treacă niciun sunet, am făcut experienţa. Puteţi striga mult şi bine. Salut!

Iese, urmat de abominabila miss Chomagg, şi trage zăvorul. Nu mai răsună acum decât muzica dulce de la radio.

— Ne-am ars! se lamentează Enormul. Ah, ce ticălos! Încep să mă anchilozez, tipule.

— Erai dinainte anchilozat; de o sută cinci ori, dragă Béru.

— Îţi dai seama ce mai sfârşit! Să mori agăţat aşa, într-o pivniţă, şi încă în Anglia. A, îţi jur...

Se zbate la capătul frânghiilor, dar fiece zvâcnitură nu face decât să-i zdrobească şi mai mult biata carne de pe nu mai puţin bietele încheieturi.

— Nu te agita, Grasule! zic. Am un plan.

— Sper să fie unul cincinal, că e zor mare.

— Ascultă, o să încerc să-mi ridic picioarele astfel încât pantoful meu drept să ajungă la mâna ta stângă.

— Şi ce să fac eu cu şalupa ta dreaptă?

— Blacheul de la toc e slăbit. Ai să încerci să-l smulgi.

— Şi după aia?

— Ce nesăţios eşti, Béru! Ei bine, după aia o să-mi împing mâna dreaptă de-a lungul ţevii până la tine.

— Şi după aia?

— După aia, folosind blacheul tocit ca pe o lamă, vei încerca să tai frânghia care mă ţine legat de ţeavă. Când o să am o mână liberă, restul n-o să mai fie decât o joacă de copil...

— Joacă de copil, pe dracu'! bombăne Agăţatul. Crezi că o să poţi trece de mizeria asta de uşă cu zăvorul tras pe dinafară?

— Ascultă, Umflătură, îi strig. În ce priveşte viitorul, n-ai decât să-ţi ghiceşti în cafea. Toate la timpul lor.

Dacă m-aţi vedea, băieţi, aţi telefona degrabă la domnul Bouglione, să mă angajeze pentru un număr de contorsionism. Trebuie să fii atlet total, ca şi pâinea cu acelaşi nume, ca să încerci aşa ceva. Din patru mişcări, îmi ridic tocul la nivelul pumnului bérureean.

— Poţi prinde blacheul?

— S-a şi făcut.

— Ţine-l bine, o să mă smucesc ca să-l poţi smulge.

Adevărat cleşte lăboiul Grasului.

— Gata, mi-a rămas în mână.

— Ai grijă să nu-l scapi, altfel n-o să vorbesc cu tine mai mult de opt zile. Aşteaptă, că mă apropii.

Se poate crede că Dumnezeu a ieşit la o plimbare prin Anglia, fiindcă în mai puţin timp decât îi trebuie unui reporter sportiv de la televiziune ca să facă un pleonasm, sunt dezlegat şi mă ocup de Matahală.

Gunoiul ăla de Bijou m-a uşurat de pocnitoare, dar mi-a lăsat forfecuţa pliantă pentru unghii – şi e o joacă să-l eliberez pe Obezul. Acesta cade la pământ cu un zgomot de sac cu grâu alunecând dintr-un pod.

Ne frecăm îndelung încheieturile. Dungi vineţii ne alcătuiesc brăţări la fiecare antebraţ, iar degetele ne sunt amorţite ca un boa care şi-a muşcat coada şi pe urmă ş-a înghiţit-o din nebăgare de seamă.

Aparatul de radio încetează să difuzeze muzică, şi un speaker solemn ca un marş funebru anunţă că ne va pune în legătură cu Shmizblick-Hall. unde se desfăşoară conferinţa apropo de Berlin.

Mă reped cu toată viteza în uşa de fier.

Trebuie să ieşim de-aici. Trebuie să împiedicăm cu orice preţ această catastrofă.

Dar uşa nici măcar nu se clatină. Uşă ţeapănă, din oţel englezesc, ce credeţi? Degeaba mi se alătură şi Béru, chestia n-are mai mult efect decât o cremă de ras pentru un ou.

— De-am avea o rangă! zice Abominabilul.

Dacă şi cu parcă se plimbau în barcă. Mă scotocesc, la întâmplare. Şi scot din buzunarul de la spate un încărcător de pistolet.

— Vrei să scuipi gloanţele cu gura, ca pe seminţe? mă ironizează prestigiosul meu colaborator.

— Ajută-mă să le decorticăm, Grasule.

— Ca să ce?

— Recuperăm pulberea. Şi dă încoace punga ta de tutun, să punem în ea praful de puşcă.

Zis şi făcut. Cele opt cartuşe sunt deschise. Adunăm pulberea în punga de cauciuc a Grasului. Decupez apoi un capăt al cravatei lui slinoase, fac un fitil pe care-l vâr în pungă, strecor totul sub uşă, lângă o balama şi aprind extremitatea fitilului.

— Lipeşte-ţi şuncile de perete, Béru, să nu te lovească vreo sfărâmătură.

Ne aruncăm într-un colţ. al pivniţei. Trece un timp interminabil. Nu se întâmplă nimic.

— S-a stins fitilul, zice Grasul. Stai că mă duc să-l aprind din nou.

Se ridică şi se apropie de uşă. În aceeaşi clipă se produce o bubuitură cumplită. Béru scoate un urlet. E negru precum coşarii mititei de pe ilustratele savoyarde. O ţandără de metal i-a zgâriat fruntea. Sângerează, nu prea tare totuşi. Lăsând asta deoparte, totul s-a sfârşit cu bine.

Cu atât mai bine, cu cât balamaua a fost smulsă şi putem ieşi.

•

Doi inşi galopează ca apucaţii de-a lungul lui King’s Road. Unul gras şi mătăhălos, celălalt frumos (mersi!) şi cu un tranzistor în mână.

În timp ce alerg spre Hillman, urmăresc desfăşurarea conferinţei. Speakerul ne vorbeşte despre asistenţă, despre băieţii purtând căşti la urechi pentru traducere. Ne spune cum secretarele iau loc într-o cuşcă cu pereţi de sticlă, unde pot maltrata claviaturile fără să deranjeze asistenţa. Delegatul

american urcă la tribună.

— Un telefon, iute, iute! strig.

Intrăm, în trombă, în Armstrongjohns. Un oficiu poştal! Mă reped înăuntru. Cer, cu toată urgenţa, Scotland Yard-ul.

Vorbesc cu accent, dar Scotland Yard e un termen internaţional, ceea ce vrea să zică, în engleză, copoi. Funcţionara, uluită de graba mea, îmi face legătura cu sediul polizmenilor.

— Dă-mi-l pe inspectorul-şef Mac Heusdress.

Norocul meu. Mac e acolo. Un coleg foarte drăguţ, cu care am avut de-a face în povestea cu dolarii falşi de la ambasada Circumciei. Îi scuip la iuţeală informaţia... Iar el închide fără măcar să-mi zică mulţumesc.

— Unde mergem acuma? îşi face griji Bérurier.

— Hartford Street. Şi dacă-i dăm bice, vom ajunge poate la vreme ca să umflăm noi întreaga bandă.

•

Pe cine am plăcerea să văd în holul hotelului unde a descins delegaţia franceză? Pe urâta care ne-a primit şi ne-a venit de hac, niţel mai devreme, la Armstrongjohns. Buchiseşte la o revistă. I-o arăt Enormului.

— Ocupă-te de doamna, Bonomule. Eu mă duc la odaie.

— Domnul Maurin? mă interesez la recepţie.

— Camera 204, la etajul doi.

Îmi ofer plăcerea liftului – şi cioc, cioc!

Bat cu un index uşor, de slugă stilată. Maurin cade-n cursă:

— *Come in* zice.

Intru. Bijou e aici, cu faţa la un tânăr înalt, pe care îl recunosc ca fiind cel din fotografie. Văzându-mă, Bernard scoate un strigăt strident.

— Cea de-a doua înviere a Nemuritorului, exclam.

Dar încetez să mai râd când văd pocnitorile apărute în mâinile celor doi. Eu, băiat bun, am venit cu mâna goală, ca un scoţian invitat la picnic, având drept singură armă aparatul de radio cu tranzistor!

Într-o clipită extrem de scurtă îmi spun că zuavii nu vor face uz de puşcoace decât în ultimă instanţă, fiindcă altfel vor atrage atenţia asupra lor. În concluzie, pot risca o tentativă, ezitarea domnilor fiind unica mea şansă.

Arunc radioul în mutra lui Maurin, apoi mă reped cu dovleacul

în burta lui Bijou. Acesta din urmă se răstoarnă pe spate, cu toate patru copitele în sus. Aparatul de auzit care i-a căzut din clăpăuge bâzâie pe mochetă ca un cărăbuş în ceasul morţii.

Mi-ar plăcea să-i culeg bubuitoarea aflată la doi paşi de mine, dar glasul lui Maurin nu mă lasă:

— O singură mişcare şi eşti mort!

Am să fac totuşi mişcarea asta. Pregătiţi decoraţiile, băieţi, că le-am binemeritat.

— Poţi intra! strig în direcţia uşii.

E imparabil; Maurin priveşte spre intrare. Când trage, e prea târziu – a şi primit pachetul meu de falange în vârful bărbiei, şi cade în genunchi. Îl termin cu o lovitură de cot în tâmplă, apoi mă ocup de Bijou. Un cleşte japonez, o cheie franceză (deşi suntem în Anglia) şi o caramelă de la podul de pe Isigny – iar domnul uită până şi prenumele lui Napoleon I. Pe parcursul acestui Trafalgar în miniatură, aparatul de radio din cameră n-a încetat să funcţioneze.

— Şi acum, zice speakerul, e rândul delegatului german să ia cuvântul. Domnul Azboher vine la tribună...

Inima îmi bate nebuneşte. Vor putea interveni la timp colegii de la Yard?

Am cules pocnitorile domnilor şi-i ţin la respect cu ele, continuând să ascult. Şi-au revenit amândoi şi ciulesc urechea la comentariu. Niciodată n-am trăit o asemenea situaţie extravagantă. Stăm aici toţi trei, atenţi, ca nişte prieteni care ar urmări un joc radiofonic. Dintr-o clipă în alta, ar putea răsuna o formidabilă detunătură şi...

Deodată izbucneşte un şir de pocnete seci. Speakerul tace.

Maurin şi Bijou exultă.

— Ne-ai prins, dar ne-am îndeplinit misiunea, comisare, anunţă mândru Bernard.

I-aş mânca splina fără sare.

Un cumplit moment de tăcere urmează acelor explozii, apoi o hărmălaie răsună la radio iar vocea gâfâită (deşi britanică) a reporterului se aude din nou:

— Dragi ascultători, un incident ciudat a avut loc. Focuri de armă trase în vecinătatea sălii au întrerupt conferinţa. După cum sunt informat, e vorba despre o intervenţie a Yard-ului, destinată să prevină un atentat. Poliţiştii au tras pentru a opri dezbaterile şi...

E rândul fabulosului San-A. să râdă de-i trosnesc fălcile, frumoşii mei. Dacă şi-ar fi oferit un butoiaş de gaz ilariant n-ar fi reuşit s-o facă mai abitir.

— Bine, măi, tembelilor, mă adresez celor doi păguboşi, asta se cheamă la voi misiune îndeplinită?

CAPITOLUL XVI

Bătrânul a binevoit să destindă în biroul meu; onoare deosebită. Totdeauna mi-am dat seama că e un condescendent.

Îmi strânge mâinile cu o căldură mai grozavă decât aceea a unui aparat de sudat.

— Bravo, scumpul meu San-Antonio! Ai distrus reţeaua de spionaj european care le dădea atâta de furcă occidentalilor. Ce pescuit magistral! Şi acea abominabilă catastrofă evitată la o mustaţă...

Îmi întinde o coală de hârtie.

— Priveşte!

— Ce e asta?

— Darea de seamă pe care o dactilografia secretara franceză. Când a fost întreruptă, scrisese deja primele două litere ale numelui lui Azboher. O salvare *in extremis,* aşa-i?

— Literele astea două rezumă afacerea, zic. De la A la Z nu e mare distanţă pe claviatura unei maşini de scris, mai ales când aceasta începe să le-aştearnă pe hârtie. Şi nici între enunţul problemei şi rezolvarea ei distanţa nu era mare. Eu am fost pivotul întregii drame. De mine s-au slujit ca să introducă maşina în Franţa şi tot de mine ca să-l şantajeze pe şeful francez al bandei, Isidore Bernard...

— Când îţi spuneam eu că, fără să ştii, deţii secretul afacerii!

Îmi înşfac cădelniţa cu rază lungă de acţiune şi-i trag o tămâiere pe lângă orgoliul Tunsului.

— Sunteţi infailibil, patroane! Ne-aţi făcut încă o dată dovada.

Jumulitul roşeşte şi-şi mângâie cu palma calota glaciară.

— Ai obţinut mărturisirile acestor domni?

— Referitor la crime, da. Bernard admite, bine mersi, că i-a plătit lui Casati serviciile de a ne ucide pe mine, pe mama şi pe Carlier. Cât despre Maurin, recunoaşte că a sugrumat-o pe dulcea lui prietenă Virginie, căreia i-a descoperit infama trădare. Dar ceea ce refuză şi unul şi altul să dezvăluie e numele celuilalt complice.

Bătrânul tresare.

— Cum, nu era Bernard?

— Sunt convins că nu. Trebuie să descoperim persoana care l-a prevenit că nu murisem.

— Cum asta, dragul meu San-Antonio?

Dragul lui San-Antonio îi explică:

— Atunci când au ucis-o pe buna mea verişoară, mă credeau mort. Totuşi, peste mai puţin de două ceasuri, îi porunceau lui Casati să-l omoare pe Carlier şi să-i ascundă cadavrul în mormântul meu pe care-l ştiau gol. Concluzie: cineva le-a spus că trăiesc. Cineva în care aveau toată încrederea.

În clipa aceea, Béru îşi face intrarea magistrală, împingându-i în faţa uzinei cu maţe pe fermecătoarea Marion şi pe onorabilul ei papa.

— Ei bine, face acesta din urmă, v-a mers bine, domnule comisar?

— Admirabil.

Mă întorc spre puştoaică:

— Bijou al tău e acum într-un sipet de piatră, scumpo!

— Cum aşa? se minunează dânsa.

— Şi a vorbit.

Nici nu clipeşte.

— Nu înţeleg.

— Îl credeai dat naibii, dar când îi branşezi direct la priză aparatul de auzit nu e nimeni mai vorbăreţ ca el. Mi-a mărturisit că îi telefonaseşi de la Macao, în după-amiaza când ne-am întâlnit prima oară. Acela era telefonul către prietena pe care o decomandai?

Devine palidă, buzele i se crispează iar ochii îi alunecă în jos. Când vezi o asemenea minune de fată, regreţi că nu-i alunecă în jos... rochia!

— Ce sunt sclifoselile astea? se neliniştеşte Pierrot-Lacomul.

Mi se rupe inima de el.

— Eşti un forţos din carton ondulat, Pierrot, îi zic. Te-ai lăsat dus de nas de fiică-ta, ca un fraier. Valiza aia cu fund dublu servea la transportul clandestin nu de droguri, ci de documente. Drog găseau amândoi la faţa locului, cât ţi-ar fi poftit inima, fiindcă pentru ei lovelele nu contau. Spioni, micuţul meu Pierrot. Mieluşica ta e o Hari în mizerie. Va sfârşi, într-una din dimineţile următoare, în roua de la Vincennes.

S-a prăbuşit Marion. E marele şoc. În faţa lui papa, spune tot. Recunoaşte fără să facă nazuri apartenenţa ei la reţea. Bijou nu-

i era amant, ci şef. În noaptea aceea ştia că sunt la puicuţă şi au înscenat comedia amorului anume ca să mă înşele.

Atunci asistăm la un incident surprinzător. Pierrot-Lacomul sare la fiică-sa şi începe s-o altoiască gospodăreşte. O atinge cu pumnii strânşi, cum doarme Béru când se duce la Comedia Franceză să-i vadă pe cei trei Coriaci căutându-le nod în papură celor trei Voraci.

Bătrânul strigă, piţigăiat:

— Opriţi-i! Opriţi-i, pentru Dumnezeu!

— Lăsaţi, patroane! zic. E tatăl ei şi are dreptul să-i administreze prima pedeapsă.

Béru, fermecat, scoate din buzunar o frumoasă pungă de tutun, nou-nouţă, şi-şi răsuceşte o ţigară, fără să piardă nicio fărâmă din spectacol.

S-a dezlănţuit bătrânul cioflingar de Pierrot.

— Nenorocito! Să mănânci o asemenea pâine, după educaţia pe care ţi-am dat-o! Să-i faci tu asta unui tată care a meritat Crucea de război la Verdun, înainte să ajungă şef de bandă! Nu ţi-e ruşine, ia zi, nu ţi-e ruşine? Suntem toţi nişte buni francezi ăştia din familia noastră. Avem poate caziere judiciare care seamănă cu umblătorile de cazarmă, dar cu patriotismul nu glumim...

Damicela cere iertare. S-a lăsat târâtă... Şi c-o fi, c-o păţi...

Mă ridic:

— Dacă-mi permiteţi, domnule director, mă duc s-o recuperez pe buna mea mamă care trebuie să se plictisească printre călugăriţe.

— Te rog, zice Bătrânul. Dar să fii înapoi spre seară, domnul ministru vrea să-ţi strângă mâna.

— Strângeţi-i-o dumneavoastră pentru mine, zic. Spre seară voi fi cu mama la drum; merită câteva zile de vacanţă cu haimanaua ei, nu?

— Vin cu tine, hotărăşte Bérurier. Ţin să-i prezint respectele mele.

CONCLUZIE

Sora portăreasă ne conduce, pe Grasul şi pe mine, la vorbitorul unde ne aşteaptă stareţa. Béru face o mutră reculeasă. Îşi ţine pălăria în mâna şi şi-a ridicat nodul cravatei, ceea ce e stânjenitor, având în vedere că aceasta nu se mai compune decât din nod, de când a slujit încercărilor noastre de artificieri.

Mă înclin în faţa călugăriţei. Ea îmi face cunoscut că mama e bine sănătoasă şi că îşi face valiza.

Într-adevăr, uşa se deschide şi scumpa mea Félicie apare. Mă reped şi o îmbrăţişez foarte strâns.

— Cloşca mea! îi şoptesc, cu glas răguşit de emoţie. Mica mea cloşcă! Gata, coşmarul s-a sfârşit. O să ne luăm amândoi câteva zile de vacanţă.

Béru plânge în hohote. Face un pas ca să o îmbrăţişeze la rândul lui pe Félicie, dar alunecă pe parchetul prea lustruit şi cade ca un sac. Stareţa încearcă să-şi stăpânească hazul. De altfel vocabularul Grasului o ajută să redevină serioasă.

— Din cauza rahatului ăsta de parchet, băga-s-ar dracii în el!

Apoi Grasul îşi dă seama de enormitatea a ceea ce proferă, de locul unde se află şi, aşezat pe pardoseala lucitoare, bâiguie încheindu-şi şliţul larg deschis:

— Cer iertare, măicuţă, dar nu mă pot stăpâni; cum îmi rup gura, cum nu mai ştiu ce-mi iese din ea!

SFÂRŞIT

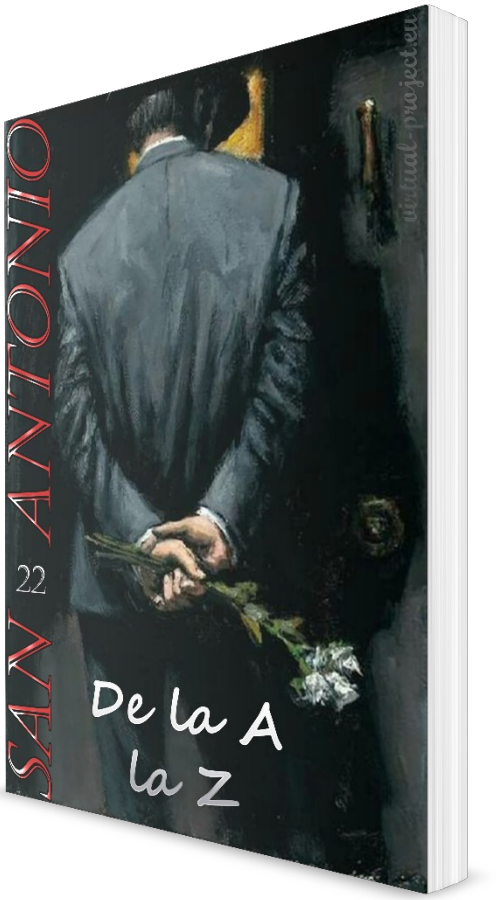

virtual-project.eu